

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 3–4/212–213 • marzec–kwiecień 2015

Wiadomości Uniwersyteckie

DRZWI OTWARTE UMCS

OGRÓD BOTANICZNY UMCS JUŻ OTWARTY!

12 kwietnia po zimowej przerwie został otwarty Ogród Botaniczny UMCS. Tradycyjnie Ogród będzie czynny dla zwiedzających codziennie, do końca października – od poniedziałku do piątku od godz. 9.00, zaś w soboty, niedziele i święta od godz. 10.00, w kwietniu do godz. 18.00 (później czas ten się wydłuża, a następnie skraca – zależnie od długości dnia). Wejście – od ul. Willowej. Szczegółowe informacje na stronie: www.garden.umcs.pl.

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5,
p. 1312, 20-031 Lublin
tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Aneta Adamska, Agnieszka Gałczyńska, Magdalena Kozak-Siemnińska

Współpracownicy: Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Konrad Koperwas, Eliza Kosieradzka, Władysław Kostko, Beata Kozłowska, Urszula Lewartowicz,

Piotr Majewski, Monika Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Aneta Okuń, Monika Pańczyk, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar, Iwona Wieleba

Okładka: Drzwi Otwarte UMCS, fot. Robert Frączek

Druk: Drukarnia Petit

Nakład: 630 egz.

Projekt graficzny i skład:

Studio DTP Academicon & Grzegorz Zychowicz, dtp@academicon.pl, <http://dtp.academicon.pl/>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

SPIS TREŚCI

Wydarzenia

Z życia Uczelni.....	4
Na Wydziałach.....	13

Kartka z kalendarza

Ze wspomnień pierwszych Profesorów UMCS.....	21
Pierwsze lata UMCS.....	22
Profesor Tadeusz Wilgat – badacz jezior	26

Nauka i ludzie

Zjazd Absolwentów Anglistyki UMCS ..	28
„Kobieta na Medal” jest z UMCS!	30
„Wykłady Profesorskie” na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS.....	31
UMCS dla Samorządu	32
Zasady komercjalizacji badań na Radzie Wydziału Biologii i Biotechnologii.....	33
„Nowoczesna biblioteka – nowoczesny bibliotekarz”	34
„Czas na Innowacje!” z Fundacją Rozwoju Lubelszczyzny	35
Szkolenie z telemedycyny w ramach projektu TEMPUS MEDET.....	36
17. Konferencja Sprawozdawcza na Wydziale Chemii UMCS	37
W Programie Absolwent UMCS jest nas już ponad 5000!	38
Myśl polityczna obozu piłsudczy- kowskiego	39
Unikatowe fotografie w zbiorach Muzeum UMCS.....	40
Kobiety Świata Starożytnego w Badaniach Archeologicznych i Przekazach Źródłowych	41

Sprawy studenckie

Drzwi Otwarte UMCS	42
Strefa Aktywności Studenckiej podczas Drzwi Otwartych	42
Dzień Otwarty Wydziału Zamiejscowego w Puławach	43
Konkurs „Faces of America”	44
Debata „Rola Rady Miasta	

w zarządzaniu przestrzenią miejską”	45
Pogotowie przedmaturalne z fizyki... ..	46
Dziennikarstwo ekologiczne – nowa jakość w edukacji medialnej	47
Studencka Debata „Komunikacja rowerowa w Lublinie”	48
Panel ekspercki dotyczący pracy rzecznika prasowego	49
Nocne wykłady na Wydziale Politologii	50
Konkurs Biochemiczny	51
Spotkanie slawistów z pracodawcami ..	52
Przygoda z Archeologią!	53
Podsumowanie sezonu Pszczółki AZS UMCS	54
Szkolenia dla studentów zagranicznych	55
Narodowy Dzień Pamięci o Żołnierzach Wyklętych	56
Teatralny sukces studentów CJKP....	56
Światowy Dzień Wody i Między- narodowy Dzień Meteorologii	57
Drzwi Otwarte w CJKP UMCS.....	58
Marketplace	59
Studencka Debata „Projektowanie w praktyce”	60
„Świat w polskich mediach” na Wydziale Politologii	60
Święto poezji i prozy ukraińskiej.....	61

W świecie książek

Nowości wydawnicze Wydawnictwa UMCS	62
Książka o dziejach regionu lubelskiego w średniowieczu	66
Caelum in ore. Rekonstrukcja smaku antycznego	66
„Koło Historii”	67
Drugi tom „Słownika gwar Lubelszczyzny”	68

Życie kulturalne

Piotr Selim – laureatem Nagrody Kulturalnej Miasta Lublin.....	69
Prawykonanie kompozycji prof. Mariusza Dubaja	72

Fot. Aneta Adamska

WYSTAWA „ŚLADAMI CYRYLA I METODEGO”

5 marca w Muzeum UMCS odbył się wernisaż wystawy „Śladami Cyryla i Metodego. Od Moraw do Chorwacji”, podczas którego zaprezentowano kilkanaście ikon oraz 29 plansz opowiadających o działalności Cyryla i Metodego i ich następców na Terenii Moraw. Ekspozycję przygotował Narodowy Ośrodek Informacji Turystycznej Republiki Chorwacji w Polsce. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęła Jej Ekscelencja Ambasador Republiki Chorwacji w Polsce Andrea Bekić.

Fot. Aneta Adamska

Z ŻYCIA

Targi edukacyjne w Wilnie

W dniach 5–7 lutego przedstawiciele UMCS wzięli udział w 13. Międzynarodowych Targach Wiedzy i Edukacji Studijos 2015 w Wilnie. Polskie stoisko narodowe zostało zorganizowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Instytut Polski w Wilnie.

Motywelem przewodnim stoiska polskiego były osiągnięcia wybitnego polskiego matematyka, współtwórcy polskiej szkoły matematycznej Wacława Sierpińskiego. Motywelem graficznym towarzyszącym kampanii było drzewo Wacława Sierpińskiego (fraktal-trójkąt). Teren Targów (kilka olbrzymich hal) został podzielony na kilka sekcji tematycznych – studia na uczelniach litewskich; studia podyplomowe, praktyki i staże; studia na uczelniach zagranicznych – w tej sekcji wśród uczelni brytyjskich, niemieckich, holenderskich, rosyjskich, francuskich było także stoisko polskie.

Targi cieszyły się sporym zainteresowaniem. Maturzyści interesowali się możliwością podjęcia studiów na UMCS w języku angielskim, a spora część interesowała się studiami po polsku ze względu na polskie korzenie, co dało możliwość przedstawicielom UMCS zaprezentowanie pełnej oferty dydaktycznej. Szczególnym zainteresowaniem wśród litewskich maturzystów cieszyły się kierunki artystyczne, fizyka techniczna, biologia, zarządzanie (szczególnie zarządzanie w sporcie).

Wydarzeniu towarzyszyły spotkania i prezentacje o polskim szkolnictwie wyższym, nowych trendach edukacyjnych

i możliwościach studiowania w Polsce.

Natalia Derewińska-Sobiecka

Spotkanie z dyrektorami i pełnomocnikami Szkół Partnerskich

18 lutego w naszym Uniwersytecie odbyło się spotkanie przedstawicieli UMCS z dyrektorami i pełnomocnikami Szkół Partnerskich UMCS. Uczestniczyli w nim: rektor Stanisław Michałowski, dyrektor Centrum Promocji Marcin Gołębiowski, pracownicy Centrum Promocji współpracujący ze Szkołami oraz przedstawiciele ze Szkół Partnerskich.

Spotkanie miało na celu podsumowanie dotychczasowej współpracy oraz nakreślenie planu działań na najbliższe miesiące. Liczymy, że dalsza współpraca będzie przebiegać równie pomyślnie, a uczniowie ze Szkół Partnerskich dołączą do grona studentów UMCS.

Posiedzenie Senatu UMCS – 25 lutego

Obradom Senatu UMCS przewodniczył rektor Stanisław Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłego prof. Henryka Rudnickiego. Następnie prof. dr hab. Tadeusz Kuczumow, Dyrektor Instytutu Matematyki przyjął z rąk rektora gratulacje z okazji jubileuszu pracy zawodowej.

W dalszej kolejności rektor Stanisław Michałowski przekazał senatorom informację o działalności Kolegium Rectorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu, a także pogratulował prorektor Urszuli Bobryk, która została członkiem Rady Kultury Miasta Lublin w nowej kadencji.

UCZELNI

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

Następnie zatwierdzono zmiany w składzie Senackiej Komisji Dydaktyki i Wychowania, związane z rezygnacją studentki Joanny Marszałec. Parlament Studentów UMCS rekomendował w jej miejsce Dominikę Pieniążek.

W dalszej części obrad Senat UMCS podjął uchwałę ws. poparcia inicjatywy nadania imienia Josepha Conrada Korzeniowskiego ulicy lub placowi w Lublinie. Uchwała ma jedynie charakter intencyjny. Decyzję w tej sprawie faktycznie podejmie Rada Miasta Lublin.

W kolejnym punkcie Senat UMCS zmienił Uchwałę Nr XIX – 12.5/01 Senatu Akademickiego UMCS z 24 stycznia 2001 r. ws. ustanowienia Regulaminu Nagrody im. Jerzego Giedroycia. Skład Kapituły Nagrody uzupełniono o osobę prof. Andrzeja Chwalba z UJ, a zarazem zaakceptowano rezygnację z pracy w Kapitułe prof. Jerzego Kłoczowskiego, prof. Huberta Orłowskiego i prof. Franciszka Ziejki.

Senat UMCS pozytywnie zaopiniował również uchwały inwestycyjne ws. realizacji następujących zadań inwestycyjnych: „Przebudowa z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych do obowiązujących przepisów p.poż. i sanitarnych toalet na Wydziale Prawa i Administracji”; „Dostosowanie ciągów komunikacyjnych na Wydziale Ekonomicznym – część niska do obowiązujących przepisów p.poż.”; „Termomodernizacja budynku domu studenta »Kronos« UMCS w Lublinie przy ul. Sowińskiego 17”; „Przebudowa pawilonu szatniowego Centrum Kultury Fizycznej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie przy ul. Langiewicza 22a na cele sportowe Klubu Uczelnianego AZS – UMCS”.

Senatorowie zajęli się również sprawą odwołania od oceny okresowej nauczycieli akademickich. Senat poparł stanowisko Komisji Odwoławczej ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, w związku ▶

Fot. Aneta Adamska

SPOTKANIE Z AMBASADOREM ANGOLI

17 lutego prorektorzy Barbara Hlibowicka-Węglarz i Ryszard Dębicki spotkali się z Ambasadorem Angoli Domingosem Culolo, który był gościem Lubelskiego Klubu Biznesu. W ramach rozwoju kontaktów bilateralnych dzięki osobistemu zaangażowaniu Pana Ambasadora doszło do wyjazdów delegacji przedsiębiorców do Angoli w ramach Misji Gospodarczych, organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego oraz Misji Akademickiej UMCS.

Fot. Aneta Adamska

KURSY JĘZYKA POLSKIEGO WE LWOWIE

Wraz z początkiem marca UMCS rozpoczął kursy języka polskiego we Lwowie dla Ukraińców (osób dorosłych i młodzieży) zainteresowanych podjęciem studiów na naszej Uczelni. Lekcje odbywają się dwa dni w tygodniu w siedzibie Centrum Informacyjnego UMCS w dawnym Pałacu Sapiehów oraz w Szkole Podstawowej nr 81 we Lwowie. Prowadzą je pracownicy Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS.

Kursy cieszą się bardzo dużą popularnością i stanowią owoc współ-

pracy UMCS z ukraińskimi partnerami. Koordynatorem kursów jest dyrektor Centrum Promocji Marcin Gołębiowski, a ze strony ukraińskiej projektem kierują lwowianie: Roman Hrytsevyh (radny Miasta Lwów), Oleg Kravchuk (dyrektor Centrum UMCS we Lwowie) oraz Danylo Tkanko (wykładowca na Wydziale Artystycznym UMCS). Lekcje języka polskiego dla młodzieży odbywają się też dzięki współpracy z dyrektorem Szkoły nr 81 we Lwowie Bogdaną Prociw.

Bartłomiej Maliszewski

Archiwum Bartłomieja Maliszewskiego

Prof. Grzegorz Kołodko

WYSTAWA FOTOGRAFII PROF. GRZEGORZA KOŁODKI

5 marca w Centrum Kultury i Sztuki Chińskiej He Shuifa UMCS odbyło się spotkanie ze znanym ekonomistą prof. Grzegorzem Kołodką połączone z wystawą jego fotografii pt. „Następne pokolenie” oraz promocją książki *Droga do teraz*, w której odpowiada na pytania prof. Pawła Kozłowskiego. Wystawę tworzą fotografie zrobione w 30 krajach na wszystkich kontynentach, pokazujące barwną wielokulturowość współczesnego świata. Zdjęcia koncentrują się na młodej generacji.

z czym ocena negatywna została zmieniona na pozytywną wraz z uwagami. Senatorowie pozytywnie zaopiniowali też wniosek Rady Wydziału Prawa i Administracji ws. zatrudnienia prof. dr hab. Anny Przyborowskiej-Klimczak na stanowisko profesora zwyczajnego.

W punkcie dotyczącym spraw bieżących prorektor Ryszard Dębicki poinformował m.in. o: danych z MNiSW przedstawiających wysokość dotacji statutowej; statystykach za 2014 r. opublikowanych przez NCN i dotyczących liczby, pozyskiwania i aplikowania przez UMCS o granty; konferencji w MNiSW, która odbyła się 18 lutego i dotyczyła propozycji zmian w zasadach oceny parametrycznej. Prorektor Urszula Bobryk poinformowała o laureatach „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów” oraz pogratulowała Piotrowi Gutowskiemu, studentowi Wydziału Prawa i Administracji, który został wybrany przez XXI Zjazd Parlamentu Studentów RP na członka Rady Wykonawczej PSRP, gdzie z dniem 1 stycznia objął funkcję Przewodniczącego Komisji Prawno-Socjalnej.

Aneta Adamska
Biuro Prasowe UMCS

Porozumienie z Lubelskim Stowarzyszeniem Tłumaczy

16 marca rektor Stanisław Michałowski i prezes Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy (LST) Irmina Daniłowska podpisali w obecności kierownika Zakładu Lingwistyki Stosowanej (ZLS) Jarosława

Krajki porozumienie o współpracy, w ramach którego studenci studiów prowadzonych przez ZLS będą mogli uczestniczyć nieodpłatnie w szkoleniach i wydarzeniach organizowanych przez LST w budynkach Uczelni, uzyskując atrakcyjne rabaty na udział w szkoleniach i wydarzeniach organizowanych przez LST w miejscach niezwiązanych z Uczelnią oraz zostaną objęci programami rabatowymi na zakup narzędzi wspomagających pracę tłumacza, w tym oprogramowania i sprzętu komputerowego. Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy będzie również uczestniczyć w organizacji praktyk dla studentów studiów prowadzonych przez ZLS UMCS.

Spotkanie z dyrektorami szkół ponadgimnazjalnych w Puławach

26 lutego w Wydziale Zamiejscowym (WZ) UMCS w Puławach odbyło się spotkanie dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych z Puław i okolic z rektorem Stanisławem Michałowskim oraz dziekanem WZ Grzegorzem Smykiem. W spotkaniu uczestniczyli również wicestarosta powiatu puławskiego Michał Godliński, kierownik Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Puławy Stanisław Szajowski, pełnomocnik rektora UMCS Janusz Kalbarczyk, pełnomocnik dziekana WZ Wojciech Graliński, dyrektor Centrum Promocji Marcin Gołębiowski oraz Krystyna Leszczyńska reprezentująca kierunek public relations i doradztwo medialne. Spotkanie dotyczyło współpracy Uniwersytetu ze szkołami ponadgimnazjalnymi.

Posiedzenie Senatu – 25 marca

Obradom Senatu przewodniczył rektor Stanisław Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłych: prof. dr hab. Marii Wojtaś-Wasilewskiej oraz dr. Stanisława Klimaszewskiego.

Następnie rektor poinformował, że w skład Senatu UMCS powołani zostali nowi przedstawiciele studentów – Karol Własiuk z Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki oraz Marzena Machnica z Wydziału Chemii.

W dalszej kolejności rektor Stanisław Michałowski, w imieniu Kolegium Rectorskiego przedstawił informacje nt. bieżącej działalności Uczelni, a także pogratulował dr. Piotrowi Selimowi z Wydziału Artystycznego z okazji otrzymania Nagrody Artystycznej Miasta Lublina za 2014 r. oraz dr Katarzynie Mieczkowskiej-Czerniak z Wydziału Politologii z okazji przyznania jej Medalu Prezydenta Lublina za działalność na polu kultury.

Kolejnym punktem porządku obrad było rozpatrzenie wniosków o Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za rok 2014. Senat UMCS pozytywnie zaopiniował wnioski o nagrody dla: prof. dr. hab. Andrzeja Kokowskiego z Wydziału Humanistycznego za całokształt dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego; dr hab. Marty Wójcickiej z Wydziału Humanistycznego za osiągnięcia naukowe; prof. dr. hab. Iwony Hofman za osiągnięcia organizacyjne; dr Renaty Gozdeckiej i mgr Anny Mazur z Wydziału Artystycznego (nagroda zespołowa za osiągnięcia dydaktyczne).

Następnie Senat UMCS podjął uchwałę: ws. warunków i trybu kierowania pracowników, doktorantów i studentów UMCS za granicę w celach naukowych, dydaktycznych oraz szkoleniowych; ws. utworzenia od roku akademickiego 2015/2016 nowych kierunków studiów stacjonarnych na Wydziale Humanistycznym oraz efektów kształcenia na nich: glottodyaktyka polonistyczna (studia I st.), English Studies (studia I st. w języku angielskim); translacja konferencyjna (studia II st.); turystyka historyczna (studia II st.); archiwistyka i nowoczesne zarządzanie zapisami informacyjnymi (studia II st.); a także na Wydziale Mate-

matyki, Fizyki i Informatyki: Studia Przyrodnicze i Technologiczne (Science and Technology) – studia II st. w języku angielskim; ws. określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów I i II stopnia, jednolitych magisterskich oraz studiów III stopnia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii. Senat UMCS zdecydował o zmianie uchwały ws. zasad przyjęć na I rok studiów jednolitych magisterskich, I i II stopnia w roku akademickim 2015/2016.

Senat UMCS przychylił się też do wniosków Rad Wydziałów: Chemii ws. zatrudnienia prof. dr. hab. Ryszarda Dobrowolskiego na stanowisku profesora nadzwyczajnego; Pedagogiki i Psychologii ws. zatrudnienia dr hab. Ewy Szepietowskiej na stanowisku prof. nadzwyczajnego. Ponadto, pozytywnie zaopiniował propozycję dotyczącą podjęcia prac nad zmianą herbu UMCS.

Magdalena Kozak-Siemieńska
Rzecznik Prasowy UMCS

Lubelski Klaster Zaawansowanych Technologii Lotniczych

Rozwój innowacyjności i wzrost konkurencyjności Miasta Lublin oraz regionu poprzez przepływ wiedzy oraz wzmocnienie powiązań kooperacyjnych pomiędzy firmami, uczelniami i instytucjami zajmującymi się technologiami lotniczymi – to najważniejsze cele Lubelskiego Klastra Zaawansowanych Technologii Lotniczych (LKZTL), powołanego 17 kwietnia 2014 r. przez Urząd Miasta Lublin, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego oraz PZL-Świdnik.

Po pomyślnym zakończeniu etapu organizacyjnego, Klaster wszedł w fazę aktywnej działalności na rzecz wspierania i rozwoju sektora nowoczesnych technologii lotniczych na Lubelszczyźnie. 31 marca br. odbyło się Walne Zgromadzenie członków LKZTL, wśród których znalazło się kilkadziesiąt firm z regionu oraz instytucje nauko-

Fot. Wiesław Kostko

WIECZORY LITERACKIE – SPOTKANIE Z ANNA JANKO

19 marca w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców odbyło się kolejne spotkanie z cyklu „Wieczory Literackie”, którego gościem była Anna Janko – poetka, pisarka, felietonistka; laureatka wielu nagród za poezję i prozę (m.in. *Dziewczyna z zapalkami*, *Pasja według Św. Hanki*). Spotkanie było połączone z promocją książki *Mała zagłada* – lektury o Zagładzie oglądanej oczami dziewięcioletniej dziewczynki, matki autorki, która 1 czerwca 1943 r. ocalała z pogromu we wsi Sochy na Zamojszczyźnie.

Fot. Wiesław Kostko

Fot. Wiesław Kostko

Od lewej: prezes Piotr Gołdyn i prorektor Ryszard Dębicki

Prof. Wiesław
Czyżowicz

POROZUMIENIE Z POLSKĄ IZBĄ CŁA, LOGISTYKI I SPEDYCJI

9 marca na Wydziale Ekonomicznym zostało podpisane porozumienie o współpracy między UMCS a Polską Izbą Cła, Logistyki i Spedycji, które dotyczy m.in. współpracy w sferze edukacji celno-transportowo-logistycznej oraz zarządzania zasobami ludzkimi. Dokument podpisali prorektor Ryszard Dębicki oraz prezes Piotr Gołdyn. Odbył się także wykład prof. dr. hab. Wiesława Czyżowicza, przewodniczącego Rady Programowej PICLiS pt. „Polityka i prawo celne w zarządzaniu międzynarodowym obrotem towarowym”. W spotkaniu wzięli również udział m.in. dziekan Wydziału Ekonomicznego Zbigniew Pastuszek i Jan Brodziński, członek zarządu PICLiS, twórca i wieloletni prezes Izby, redaktor naczelny „Monitora Prawa Celnego i Podatkowego”.

we i szkoły wyższe, w tym także UMCS. Podczas spotkania nasz Uniwersytet reprezentował prorektor Ryszard Dębicki oraz eksperci, którzy przygotowali założenia do strategii działalności Kłastry.

Rolę koordynatora oraz inicjatora kontaktów z lubelskim środowiskiem naukowym, biznesowym i samorządowym w Kłastrze powierzono spółce PZL-Świdnik, która ogłosiła wsparcie działalności LKZTL kwotą kilkuset tysięcy złotych. Środki te umożliwią m.in. rozbudowę jego struktury i pozyskanie nowych partnerów. PZL-Świdnik pełni ogromną rolę zarówno w strukturze Kłastry, jak i w gospodarce regionu. Zatrudniając prawie 3500 pracowników, w tym niemal 630 inżynierów, PZL-Świdnik jest jednym z największych pracodawców i najbardziej innowacyjną firmą na Lubelszczyźnie. Dzięki rozbudowanej grupie lokalnych poddostawców, wchodzących w skład liczącego ponad 900 polskich firm łańcucha dostaw, silnemu zaangażowaniu w transfer nowoczesnych technologii i know-how do regionu oraz sprzedaży eksportowej przekraczającej 700 mln zł, jest kluczowym integratorem i jednym z kół zamachowych rozwoju lubelskiej gospodarki.

Jednym z priorytetów Lubelskiego Kłostu Zaawansowanych Technologii Lotniczych, obok integracji regionalnego środowiska biznesowego, naukowego i samorządowego, jest także współpraca z podobnymi ośrodkami w Polsce. W trakcie konferencji w lubelskim Ratuszu uroczystie podpisano porozumienie ze Śląskim Kłostem Lotniczym, którego celem jest m.in. wspólne wykorzystanie dobrych praktyk.

KALENDARIUM

3 lutego – prorektor R. Dębicki gościł władze lubelskich uczelni publicznych, spotkanie dotyczy-

ło Lubelskiego Festiwalu Nauki 2015.

9 lutego – prorektor A. Bereza otworzył Wydziałową Konferencję Sprawozdawczą poświęconą omówieniu tematów badań realizowanych na Wydziale Chemii w 2014 r.

20 lutego

– rektor S. Michałowski wzięł udział w uroczystościach z okazji 40-lecia Zakładu Dydaktyki Chemii UMCS.

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz złożyła wizytę Ambasadorowi Brazylii Jorge Kadriemu, w związku z jego wyjazdem z Polski.

– prorektor U. Bobryk uczestniczyła w posiedzeniu Rady Fundacji Samorządu Studentów.

21 lutego

– rektor S. Michałowski i prorektor R. Dębicki wzięli udział w uroczystościach z okazji 95-lecia Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego.

– prorektor U. Bobryk uczestniczyła w wykładzie gen. Mirosława Hermaszewskiego w ramach Uniwersytetu Dziecięcego UMCS.

24 lutego – prorektor U. Bobryk wzięła udział w posiedzeniu Parlamentu Studentów UMCS.

27 lutego–4 marca – prorektor U. Bobryk przebywała wraz ze studentami na wyjeździe integracyjnym „Zimowisko 2015” w Zakopanem.

6 marca – prorektor B. Hlibowicka-Węglarz wzięła udział w spotkaniu pn. „Dzień Kobiet Biznesu”, zorganizowanym w Hotelu Alter przez prezesa Lubelskiego Klubu Biznesu Agnieszkę Gąsior-Mazur.

11 marca – rektor S. Michałowski wzięł udział w konferencji „Raport o sytuacji mikro i małych firm w roku 2014 i perspektywy na rok 2015”, zorganizowanej w Sali

Kolumnowej Urzędu Wojewódzkiego przez Bank Pekao S.A. ❧

12 marca – prorektor U. Bobryk uczestniczyła w posiedzeniu Rady Kultury Miasta Lublin. ❧

14 marca – prorektor U. Bobryk wzięła udział w Koncercie Laureatów XIV Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego im. J. Czechowicza oraz wernisażu prac nagrodzonych w XIII Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Ilustracje do wierszy Józefa Czechowicza i Juliana Tuwima”, które odbyły się na Zamku Lubelskim. ❧

18–20 marca – rektor S. Michałowski uczestniczył w posiedzeniu Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, które odbyło się w Uniwersytecie Gdańskim. ❧

19 marca – prorektor U. Bobryk otworzyła Galę Finałową I Ogólnopolskiego Konkursu z Publicznego Prawa Gospodarczego, zorganizowaną przez Elsa Lublin w Sali Widowiskowej Inkubatora Medialno-Artystycznego UMCS, podczas której wręczono „Szafrówkę Paragrafy”. ❧

23 marca – prorektor U. Bobryk otworzyła XXXI Konferencję „Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w roku 2014”, zorganizowaną przez Muzeum Lubelskie oraz Instytut Archeologii UMCS na Zamku Lubelskim. ❧

23, 26 marca – gośćmi prorektora R. Dębickiego byli dr Peter Birle, dyrektor naukowy Ibero-Americanisches Institut (Berlin) oraz dr Jesus Tovar Mendoza z Centro de Investigacion en Ciencias Sociales y Humanidades Universidad Autonoma del Estado de Mexico, którzy przyjechali na UMCS w ramach cyklu „Spotkania z Ameryką Łacińską”. ❧

25 marca – prorektor R. Dębicki reprezentował Uczelnię na uro-

czystym spotkaniu służb mundurowych z okazji Świąt Wielkanocnych w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Lublinie. ❧

26 marca

– rektor S. Michałowski wzięł udział w sympozjum naukowym poświęconym pamięci prof. Stanisława Szpikowskiego, zorganizowanym na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki.

– prorektor R. Dębicki otworzył zebranie zarządu European Association of American Studies, którego wiceprzewodniczącym jest dr hab. Paweł Frelak z Zakładu Kultury i Literatury Amerykańskiej. ❧

27 marca

– prorektor R. Dębicki otworzył seminarium „Praktyczne aspekty postępowania o udzielenie zamówienia publicznego”, zorganizowane na Wydziale Ekonomicznym przez Urząd Zamówień Publicznych przy współpracy UMCS.

– prorektor R. Dębicki wzięł udział w uroczystości otwarcia Centrum Badawczo-Innowacyjnego Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie. ❧

27–29 marca – prorektor U. Bobryk przebywała na wyjeździe służbowym we Lwowie, gdzie otworzyła wystawę prac studentów Wydziału Artystycznego oraz prowadziła warsztaty z Chórem Konserwatorium Muzycznego w ramach Festiwalu Chórów Miast Partnerskich. ❧

30 marca

– prorektor A. Bereza reprezentował UMCS na posiedzeniu Rady Naukowej, która będzie sprawowała nadzór merytoryczny nad przygotowaniem obchodów 700. rocznicy nadania Lublinowi prawa miejskiego magdeburskiego.

– prorektor R. Dębicki otworzył konferencję Junior IT Academic Day, zorganizowaną na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki przez studentów z grup .NET oraz grup .IT. ❧

Fot. Aneta Adamska

WIZYTA DOKTORA HONORIS CAUSA PROF. J. POESEN

W dniach 19–22 marca na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej gościł doktor *honoris causa* UMCS prof. Jean Poesen z Katolickiego Uniwersytetu z Leuven w Belgii. Wizyta była związana z udziałem profesora w projekcie badawczym finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki, dotyczącym genezy i ewolucji zagłębień bezodpływowych w obszarach lessowych Wyżyny Lubelskiej, realizowanym od 2013 r. w Zakładzie Geologii i Ochrony Litosfery. Podczas wizyty odbyły się robocze spotkania poświęcone zagadnieniom merytorycznym związanym z realizacją kolejnego etapu projektu połączone z wyjazdami do obiektów badawczych położonych w zachodniej części Płaskowyżu Nałęczowskiego oraz do projektowanego Geoparku „Kamienny Las na Roztoczu” i Stacji Naukowej UMCS w Guciowie.

Wizyta była również okazją do wręczenia prof. Jeanowi Poesenowi statuetki patronki Uniwersytetu przez prorektora Ryszarda Dębickiego, w obecności kierownika Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania Mariana Harasimiuka, dziekana Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej Radosława Dobrowolskiego oraz kierownika Zakładu Geologii i Ochrony Litosfery Wojciecha Zgłobińskiego. Pamiątkę taką otrzymali wszyscy doktorzy *honoris causa* UMCS, których uhonorowano tym zaszczytnym tytułem w roku 70-lecia Uczelni. ❧

Fot. Aneta Adamska

Od lewej: prof. Radosław Dobrowolski, prof. Jean Poesen, prof. Ryszard Dębicki, prof. Wojciech Zgłobiński i prof. Marian Harasimiuk

NASZE SUKCESY

Prorektor U. Bobryk w Radzie Kultury

Prorektor Urszula Bobryk została powołana przed Prezydenta Lublina w skład Rady Kultury Miasta Lublin na lata 2015–2018 jako przedstawiciel środowiska akademickiego.

Fot. M. Śmiarowski / KPRM

Nagroda. Premiera dla dr hab. J. Panasiuk

Dr hab. Jolanta Panasiuk z Zakładu Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego Wydziału Humanistycznego UMCS została laureatką Nagrody Prezesa Rady Ministrów za „wysoko ocenione osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego”. Tym samym znalazła się w gronie 44 wybitnych uczonych i dwóch zespołów naukowych z Polski. Nagrody zostały wręczone 9 lutego w Kancelarii Premiera. 25 lutego dr hab. J. Panasiuk spotkała się z rektorem Stanisławem Michałowskim i prorektorem Ryszardem Dębickim, którzy pogratulowali badaczce sukcesu.

Dr hab. J. Panasiuk prowadzi badania naukowe z zakresu teorii komunikacji, tekstologii i neurologopedii. Jest autorką ponad 160 publikacji naukowych, w tym standardów postępowania logopedycznego w przypadkach afazji, pragnozji, alalii i niedokształcenia mowy o typie afazji. Jest autorką monografii *Afazja a interakcja. TEKST – metaTEKST – konTEKST* (Wydawnictwo UMCS 2012). Przyjmuje pacjentów w Uniwersyteckiej Pracowni Logopedycznej, gdzie specjalizuje się w diagnozie i terapii zaburzeń mowy u dzieci i osób dorosłych chorych neurologicznie.

Wykłada na studiach w zakresie neurologopedii w Lublinie i w innych ośrodkach naukowych. Przez dwie kadencje (2002–2008) pełniła i od 2014 r. ponownie przyjęła obowiązki Sekretarza Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Logopedycznego, uczestniczyła w pracach Komisji Rozwoju i Zaburzeń Mowy PAN, była członkiem grupy ekspertów tworzących obowiązujący dziś program specjalizacji w neurologopedii, wypełniała obowiązki krajowego konsultanta w dziedzinie neurologopedii przy Ministerstwie Zdrowia, a od 2012 r. jest członkiem Komisji Egzaminacyjnej na Państwowym Egzaminie Specjalizacyjnym w zakresie neurologopedii. Za pracę na

rzecz środowiska logopedycznego została odznaczona przez Prezydenta RP Brązowym Krzyżem Zasługi.

Nagrody Prezesa Rady Ministrów zostały ustanowione z inicjatywy PAN w 1994 r. Wręczane są za: osiągnięcia naukowe lub artystyczne, w tym za wybitny dorobek naukowy lub artystyczny; wysoko oceniane osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego lub stopnia doktora habilitowanego sztuki; wyróżnione rozprawy doktorskie; osiągnięcia naukowo-techniczne.

Sukces w konkursie TANGO

Propozycja prof. dr hab. Anety Borkowskiej z Zakładu Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii UMCS znalazła się na liście projektów rekomendowanych do finansowania w ramach konkursu TANGO. Wniosek pt. „Komputerowy program opanowywania umiejętności ortograficznych dzieci i młodzieży” przygotowany przez prof. A. Borkowską znalazł się w gronie najlepszych 48 spośród 210 zgłoszonych projektów. Dzięki środkom finansowym NCN i NCBR zostanie stworzona koncepcja możliwości wykorzystania gospodarczego komputerowego treningu opanowywania umiejętności ortograficznych

Fot. Eliza Radziłowska-Buła / Kancelaria Prezydenta RP

NAGRODA OBYWATELSKA PREZYDENTA RP DLA REKTORA UMCS

Rektor Stanisław Michałowski został laureatem Nagrody Obywatelskiej 25-lecia samorządności. To prestiżowe wyróżnienie otrzymał za „wieloletnie zaangażowanie w działalność na rzecz społeczności lokalnej”. Prezydent RP Bronisław Komorowski wręczył nagrody zasłużonym samorządowcom 9 marca podczas uroczystości z okazji 25. rocznicy uchwalenia ustawy o samorządzie terytorialnym.

przez dzieci i młodzież posługującą się językiem polskim. W projekcie zaplanowano m.in. analizę rynku i zbadanie zapotrzebowania na to innowacyjne narzędzie, które może być w przyszłości wykorzystywane do nauczania umiejętności ortograficznych w szkole.

TANGO to wspólne przedsięwzięcie NCN i NCBR, którego celem jest ułatwienie jednostkom naukowym i uczelniom wprowadzania na rynek nowoczesnych technologii, produktów i usług oraz wzmocnienia współpracy naukowców z przedsiębiorcami.

Nagroda dla dr. R. Typka

19 lutego został rozstrzygnięty konkurs zorganizowany pod egidą Komitetu Chemii Analitycznej PAN „Najlepszy doktorat 2014”. Nagrodę za najlepszą pracę doktorską w dziedzinie spektrometrii mas otrzymał pracownik Zakładu Metod Chromatograficznych Wydziału Chemii UMCS dr Rafał Typpek, autor dysertacji pt. „Transformacje kwasu chlorogenowego w procesie jego ekstrakcji z materiału roślinnego i produktów pochodnych”, wykonanej pod kierunkiem prof. Andrzeja L. Dawidowicza. Kwas chlorogenowy posiada wielokierunkową aktywność biologiczną, obejmującą właściwości antyutleniające, cytostatyczne, bakteriostatyczne, wirusostatyczne, żółciopędne, jak i hamujące rozwój cukrzycy typu II.

Prof. I. Hofman finalistką plebiscytu „Kuriera Lubelskiego”

Prof. dr hab. Iwona Hofman, prodekan ds. studenckich Wydziału Politologii została finalistką plebiscytu „Kuriera Lubelskiego” – Lublinianka Roku 2014. Uroczysta gala wręczenia nagród odbyła się 8 marca w Grand Hotelu Lublinianka. Nominacje do konkursu otrzymały kobiety działające na rzecz rozwoju Lubelszczyzny, aktywne w różnych sferach życia publicznego.

Sukcesy filmu „Granatowy zeszyt”

Film *Granatowy zeszyt* według scenariusza i w reżyserii dr hab. Nata-

szy Ziółkowskiej-Kurczuk został nominowany do Polskiej Nagrody Filmowej ORŁY w kategorii „Najlepsza Muzyka”. Gala wręczenia nagród odbyła się 2 marca. To druga nominacja filmu reżyserki w tym prestiżowym konkursie. W 2013 r. film *Komeda, Komeda...* autorstwa N. Ziółkowskiej-Kurczuk zdobył nagrodę ORŁY w tej samej kategorii.

Granatowy zeszyt znalazł się także wśród najlepszych filmów z całego świata (w tym czterech polskich) w finale prestiżowego 58. konkursu New York Festivals World's Best Tv Films 2015 w kategorii „Biografie/sylwetki”. 14 kwietnia podczas gali w Las Vegas film otrzymał certyfikat finalisty.

Film powstał na podstawie notatek kompozytora Witolda Lutosławskiego w pamiętniku, w którym zapisywał prywatne opinie i refleksje na tematy związane z muzyką i sztuką, jak również rolę artysty we współczesnym świecie. *Granatowy zeszyt* to portret genialnego muzyka i próba wnikięcia w fenomen jego twórczości, ale też humorystyczna opowieść o nim samym, jego bliskich i czasach, w których żył. Narrację w filmie prowadzi m.in. Leszek Możdżer, autor opracowania muzycznego do filmu. W dotarciu do świata artysty pomagają mu spotkania z jego rodziną i pracownikami instytucji przechowujących cenne materiały pozostałe po nim.

Fot. Robert Fręzek

Dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska. Kobietą na Medal!

Dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska z Instytutu Archeologii UMCS została Kobietą na Medal. Tytuł ten przyznała jej Kapituła „Gazety Wyborczej” w Lublinie. Uroczystość odbyła się 10 marca w lubelskim Trybunale Koronnym. Swoje medale wyróżniającym się kobietom przyznał także pre-

Fot. Konrad Cichoń

PRACOWNICY UMCS LAUREATAMI NAGRÓD KULTURALNYCH

23 marca podczas Gali Kultury, która odbyła się na Zamku Lubelskim, prezydent Lublina Krzysztof Żuk wręczył nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury. Wśród laureatów znaleźli się pracownicy UMCS. Dr Piotr Chilimoniuk z Zakładu Pedagogiki Instrumentalnej Wydziału Artystycznego otrzymał Nagrodę Artystyczną Miasta Lublin za 2014 r., natomiast dr Grzegorz Kondrasiuk z Zakładu Teatrolologii Instytutu Filologii Polskiej otrzymał nagrodę za działalność na rzecz rozwoju i upowszechniania kultury w Lublinie. W uroczystej Gali udział wzięła prorektor Urszula Bobryk, która zasiada w Komisji ds. Nagród.

Fot. Konrad Cichoń

Fot. Robert Frączek

STUDENCI I DOKTORANCI UMCS OTRZYMALI STYPENDIA PREZYDENTA LUBLINA

18 lutego w Trybunale Koronnym studenci i doktoranci UMCS – stypendyści „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów”, których działalność naukowa lub artystyczna służy rozwojowi nauki i promocji Lublina oraz Lubelszczyzny, otrzymali z rąk prezydenta Lublina Krzysztofa Żuka i rektora Stanisława Michałowskiego listy gratulacyjne. Łączna kwota przyznanego stypendium dla studenta wynosi 6216 zł, dla doktoranta 7700 zł. Na wypłatę stypendiów z „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów” w 2015 r. przeznaczono ponad 525 tys. zł.

Fot. Robert Frączek

zydent Lublina Krzysztof Żuk. Wśród kandydatek zgłoszonych do tegorocznego plebiscytu „Kobieta na Medal” i odnoszących sukcesy w biznesie, nauce lub sporcie znalazły się także m.in.: dr Marta Fiołka, adiunkt w Zakładzie Immunobiologii Instytutu Biologii i Biochemii UMCS oraz Kinga Kołosińska, zawodniczka AZS UMCS. Była to już trzecia edycja tego plebiscytu. W ubiegłym roku najwięcej głosów od czytelników zdobyła prof. Elżbieta Skrzypek z Katedry Zarządzania Jakością i Wiedzą UMCS.

Sukces portugalisty z UMCS

Mgr Mirosław Jawor, wykładowca z Zakładu Studiów Portugalskich UMCS, jako jedyny kandydat z Polski został wyróżniony, już po raz drugi, prestiżowym stypendium w ramach międzynarodowego programu VIEIRA, przyznawanym przez Camões – Instituto da Cooperação e da Língua I.P., jednostki portugalskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych odpowiedzialnej m.in. za propagowanie języka portugalskiego w świecie. Program VIEIRA jest skierowany do pracowników naukowych i dydaktycznych z całego świata, rozwijających swoje zainteresowania w dziedzinie tłumaczeń i dydaktyki tłumaczeń. Projekt realizowany przez Mirosława Jawora polega na opracowaniu i publikacji polsko-portugalskiej bazy słownictwa prawniczego i ekonomicznego oraz policyjnego.

Wręczenie Stypendiów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

20 lutego odbyło się spotkanie z prorektora Urszulą Bobryk, na którym wręczone zostały stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia. Studenci UMCS, którzy otrzymali stypendia: Bolesta Łukasz – prawo, Chojnacki Michał – biotechnologia, Chról Emil – filologia, Gołębiowska Jagoda Emilia – grafika, Kostrzewa Marta – filologia polska, Krukowska Paulina – prawo, Lech Magdalena – finanse i rachunkowość, Mielnik Hubert –

prawo, Mikiciuk Anna – filologia, Ożga Milena – chemia, Pięt Mateusz – biotechnologia, Powroźnik Ewelina – historia, Siuda Karolina – chemia, Starosielec Magdalena – biotechnologia, Zając Adrian – biotechnologia, Zubik Damian – filologia polska. Doktorant UMCS, którzy otrzymali stypendium – Kowalczyk Maciej – nauki chemiczne.

Sukces doktoranta Wydziału Politologii

Mgr Marcin Sanakiewicz, doktorant Wydziału Politologii wygrał I Ogólnopolski Konkurs na Najlepszą Pracę Magisterską z Wiedzy o Mediach „Media@stery”. Nagrodzona praca pt. „Telewizja ponowoczesna: logiki i imaginacje medialne” została napisana pod kierunkiem prof. dr. hab. Jana P. Hudzika w Zakładzie Filozofii i Socjologii Polityki. Nagrodą za zajęcie I miejsca jest publikacja zwycięskiej pracy nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego.

Konkurs zainicjował Instytut Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa Wydziału Nauk Społecznych UG w celu promowania najwybitniejszych prac absolwentów magisterskich studiów dziennikarskich. Zgodnie z ideą zawartą w nazwie, Medi@stery mają zbierać wyróżniające się rozprawy poświęcone problematyce medioznawczej, by torować drogę indywidualnym, twórczym i merytorycznie wartościowym dokonaniom. Do konkursu były zgłoszone prace magisterskie obronione w latach 2013 i 2014 na studiach dziennikarskich we wszystkich uczelniach wyższych w Polsce.

II miejsce studentki UMCS w konkursie o AK

Monika Kwapisz, studentka IV roku logopedii z audiologią zajęła II miejsce w ogólnopolskim konkursie „Historia Armii Krajowej” im. gen. Stefana Roweckiego ps. „Grot”, zorganizowanym przez: Światowy Związek Żołnierzy AK, Fundację Polskiego Państwa Podziemnego oraz Wyższą Szkołę Technologii Informatycznych w Warszawie w ramach obchodów 75. rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego.

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ BIOLOGII I BIOTECHNOLOGII

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 18 lutego podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dr Ewie Pietrykowskiej-Tudruj, zatrudnionej na stanowisku adiunkta w Zakładzie Zoologii. Dr Ewa Pietrykowska-Tudruj przedłożyła w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl siedmiu publikacji naukowych na temat: *Morfologia stadiów rozwojowych i biologia chrząszczy z plemienia Staphylinini (Staphylinidae: Staphylinidae): narzędzie weryfikacji systematycznej i testów filogenetycznych*. Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Ewie Pietrykowskiej-Tudruj przedłożyła Komisja Habilitacyjna w składzie: przewodniczący prof. dr hab. Szczepan Biliński, sekretarz dr hab. Joanna Czarnecka, recenzenci: dr hab. Paweł Jałoszyński, prof. dr hab. Oleg Aleksandrowicz, prof. dr hab. Bożena Łagowska, członkowie: prof. dr hab. Jerzy Gutowski, prof. dr hab. Wiesław Mułenko.

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 25 marca podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biotechnologia dr. Adamowi Waśko, zatrudnionemu na stanowisku adiunkta w Katedrze Biotechnologii, Żywności Człowieka i Towaroznawstwa Żywności Uniwersytetu Przyrodni-

czego w Lublinie. Dr Adam Waśko przedłożył w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl siedmiu publikacji naukowych na temat: *Charakterystyka wybranych białek egzoproteomu oraz czynników wzrostu szczepów bakterii z rodzaju Lactobacillus i Bifidobacterium*. Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr. Adamowi Waśko przedłożyła Komisja Habilitacyjna w składzie: przewodniczący prof. dr hab. Ryszard Słomski, sekretarz dr hab. Jolanta Jaroszek-Ścisł, recenzenci: dr hab. Joanna Bereta, prof. dr hab. Włodzimierz Bednarski, prof. dr hab. Teresa Urbanik-Sypniewska, członkowie: dr hab. inż. Piotr Walczak, dr hab. Monika Janczarek.

Doktoraty

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 18 lutego nadała stopień doktora nauk biologicznych w dyscyplinie biotechnologia mgr Justynie Sulej, zatrudnionej na stanowisku asystenta w Zakładzie Biochemii UMCS. Temat pracy „Grzybowe dehydrogenazy celobiozowe jako potencjalne składniki bioogniw”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Rogalski. Recenzenci: prof. dr hab. Jacek Bielecki (UW), prof. dr hab. Zdzisław Targoński (UP Lublin).

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 25 marca nadała stopień doktora nauk biologicznych w dyscyplinie biologia mgr. Marcinowi Domaciukowi, zatrudnionemu na stanowisku asystenta w Zakładzie Anatomii i Cytoologii Roślin UMCS. Temat pracy „Drogi rozwoju żeńskich struktur generatywnych u antarktycznej rośliny naczyniowej *Deschampsia antarctica Desv.*” Promotor: dr hab. Irena Giełwanowska, prof. nadzw.

Recenzenci: prof. dr hab. Elżbieta Weryszko-Chmielewska (UW), prof. dr hab. Maria Kościńska-Pająk (UP Lublin).

WYDZIAŁ CHEMII

Doktoraty

6 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Stępnik. Temat: „Micelarna chromatografia cieczowa (MLC) w badaniu związków aktywnych biologicznie”. Promotor: dr hab. Irena Malinowska, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Wasiak (UAM, Poznań), prof. dr hab. Witold Ciesielski (UŁ).

16 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Andrzeja Puszkę. Temat: „Synteza, struktura i właściwości nowych termoplastycznych poliuretanów z atomami siarki”. Promotor: dr hab. Anna Kultys. Recenzenci: prof. dr hab. inż. Krzysztof Pieliuchowski (Politechnika Krakowska), prof. dr hab. inż. Jacek Lubczak (Politechnika Rzeszowska).

23 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Knyś-Dzieciuch. Temat: „Oddziaływanie białka CD44 z hialuronianem: modelowanie molekularne”. Promotor: dr hab. Wojciech Płaziński. Recenzenci: prof. dr hab. Marek Cieplak (UW), prof. dr hab. Andrzej Wojtczak (UMK, Toruń).

Wyjazdy zagraniczne

Dr Małgorzata Gil, mgr Gökhan Demirci oraz mgr Onur Cetinkaya z Pracowni Technologii Światłowodów

w dn. 15–22 lutego uczestniczyli w spotkaniu naukowym dotyczącym współpracy z Aston University, Institute of Photonic Technology w Birmingham, Anglia.

Prof. dr hab. Janusz Ryczkowski z Zakładu Technologii Chemicznej w dn. 5–7 lutego uczestniczył w spotkaniu naukowym „European Chemistry Thematic Network – Label Committee”, Bruksela, Belgia.

Dr Paweł Mergo, dr Małgorzata Gil i mgr Onur Cetinkaya z Pracowni Technologii Światłowodów oraz mgr Gökhan Demirci i dr Beata Podkościelna z Zakładu Chemii Polimerów w dn. 2–6 lutego uczestniczyli w spotkaniu naukowym oraz w szkoleniu młodych naukowców w ramach projektu TRIPOD, The Charles III University of Madrid, Hiszpania.

Dr Mariusz Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dn. 6–9 lutego uczestniczył w spotkaniu naukowym w Institut de Chimie Moléculaire de Reims, Université Champagne-Ardenne, Reims, Francja.

Dr Mariusz Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dn. 8–14 marca uczestniczył w konferencji „Fourth International Conference on Multifunctional, Hybrid and Nanomaterials”, Sitges, Hiszpania.

Dr hab. Andrzej Machocki prof. nadzw. (UMCS) z Zakładu Technologii Chemicznej w dn. 18–21 marca uczestniczył w dwóch spotkaniach międzynarodowego konsorcjum projektu oraz FCH JU pierwszej połowy realizacji międzynarodowego projektu badawczego 7FP No 325358 „Development of a Portable Internal Reforming Methanol High Temperature PEM Fuel Cell System” (Opracowanie przenośnego systemu wysokotemperaturowych ogniw paliwowych PEM z wewnętrznym reformowaniem metanolu), Bruksela, Belgia.

Podsumowanie dużego uniijnego projektu

9 lutego odbyło się spotkanie podsumowujące projekt „Centrum Nanomateriałów Funkcjonalnych”, dzięki któremu laboratoria Wydziału Chemii zostały zmodernizowane i wyposażone w aparaturę naukowo-badawczą. Utworzono również nowe, specjalistyczne miejsca pracy do obsługi zakupionej aparatury oraz prowadzenia na niej badań naukowych.

Projekt współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i zrealizowany na Wydziale Chemii UMCS w latach 2008–2015. Jego całkowita wartość to ponad 47 mln zł, w tym udział Unii Europejskiej wynosi 39 mln zł, a blisko 7 mln zł pochodziło z budżetu państwa.

Aparatura badawcza Wydziału Chemii przeznaczona do badań właściwości nanomateriałów i materiałów należy do najnowocześniejszej w skali światowej i w bardzo dużej części jest unikatowa w skali kraju, a w Polsce wschodniej są to jedyne tego typu urządzenia. Potwierdzeniem jakości wykonywanych badań w Laboratorium Analitycznym Wydziału Chemii jest akredytacja przyznana 21 stycznia przez Polskie Centrum Akredytacji.

Na spotkanie, oprócz pracowników UMCS, zostali zaproszeni przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, Urzędu Miasta Lublin, Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego oraz przedsiębiorstw (głównie z regionu lubelskiego) i naukowcy z instytucji naukowych współpracujący z Wydziałem Chemii UMCS.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Na opublikowanej 2 lutego liście biegłych sądowych ustanowionych

przy Sądzie Okręgowym w Lublinie (<http://lublin.so.gov.pl/pliki/743.pdf>) znalazły się nazwiska trzech pracowników Wydziału Ekonomicznego UMCS. Są to: dr Roman Asyngier, dr Jacek Czarecki i dr Robert Zajkowski.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Doktoraty

4 lutego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Elżbiety Zielant. Tytuł pracy: „Życie rodzinne Polaków we współczesnym Kazachstanie”. Recenzenci: prof. dr hab. Zofia Kawczyńska-Butrym (Instytut Socjologii UMCS) i prof. dr hab. Elżbieta Budakowska (Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW). Promotor: dr hab. Mirona Ogryzko-Wiewiórska, prof. nadzw. (Instytut Socjologii UMCS).

18 lutego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Iwony Zakrzewskiej. Tytuł pracy: „Konsumeryzm a dewastacja ludzkich potrzeb (A. Maslow, G. Ritzer, B. Barber)”. Recenzenci: prof. dr hab. Maria Szyszkowska (Instytut Nauk o Państwie i Prawie UW) i dr hab. Jacek Breczko (Studium Filozofii i Psychologii Człowieka UM w Białymstoku). Promotor: prof. dr hab. Jadwiga Mizińska (Instytut Filozofii UMCS).

19 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Teresy Klimowicz. Tytuł: „Filozoficzne modele wykluczenia – R. Girard, M. Foucault i G. Agamben”. Recenzenci: dr hab. Bogdan Banasiak, prof. nadzw. (Instytut Kultury Współczesnej, UŁ), prof. dr hab. Cezary Wodziński (Wydział „Artes Liberales” UW). Promotor: prof. dr hab. Jadwiga Mizińska (Instytut Filozofii UMCS).

Konferencje

10 lutego w Instytucie Filozofii odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „Enigma piękna”, zorganizowana przez Koło Naukowe Estetyków przy Zakładzie Estetyki UMCS. Konferencję, w której uczestniczyło kilkadziesiąt osób z 16 ośrodków naukowych w kraju, otworzyła dr hab. Teresa Pękała, prof. nadzw. – dziekan WFiS i opiekun KNE. Celem wydarzenia było interdyscyplinarne spojrzenie na zagadnienie piękna i innych wartości estetycznych, ze szczególnym uwzględnieniem współczesnych kanonów piękna kobiecego oraz procesów estetyzacji rzeczywistości.

9 marca na Uniwersytecie w Bergen (Norwegia) odbył się III Workshop w ramach projektu: „Polish female migrants and their families – a study of care deficit”. W spotkaniu uczestniczyli ze strony lidera projektu (Zakładu Socjologii Ogólnej i Badań nad Migracjami, Instytutu Socjologii UMCS), kierownik projektu prof. dr hab. Zofia Kawczyńska-Butrym, dr Joanna Bielecka-Prus, dr Marzena Kruk oraz ze strony partnera projektu (Department of Sociology, University of Bergen): prof. Lise Widding Isaksen i dr Alicja Sadownik.

Celem spotkania było rozpatrzenie istotnych elementów z procesu realizacji projektu: w tym w szczególności został omówiony proces przeprowadzenia badań jakościowych w Norwegii. Ważną częścią III Workshopu było ustalenie i przygotowanie się do organizacji międzynarodowej konferencji naukowej zamykającej projekt, na której zostaną przedstawione wyniki badań prowadzonych w ramach projektu.

10 marca na Wydziale Filozofii i Socjologii odbył się wykład otwarty prof. Caroline Berggren z Uniwersytetu w Goteborgu (Szwecja) nt. „Policy versus Practice. Higher education and gender equalization as the example. State-of-the-art and some explanations”.

W dn. 26–27 marca na Wydziale Filozofii i Socjologii odbyła się ogólnopolska konferencja „Praktyczne aplikacje filozofii: antropologia filozoficzna, aksjologia”, zorganizowana przez Lubelskie Towarzystwo Naukowe oraz Instytut Filozofii UMCS.

Publikacje

Kwartalnik „Kultura i Wartości” umocnił swoją pozycję wśród polskich czasopism filozoficznych indeksowanych przez Index Copernicus. W ramach Index Copernicus Journals Master List za rok 2013 uzyskał punktację ICV 6.53 (w zeszłorocznej indeksacji dotyczącej roku 2012 otrzymał punktację 5.32). Strona czasopisma: kulturaiwartosci.umcs.lublin.pl.

Różne

5 marca prof. dr hab. Lesław Hostyński wziął udział w publicznej obronie rozprawy doktorskiej mgr. Macieja Kopycińskiego (UMK w Toruniu), jako recenzent rozprawy doktorskiej pt. „Koncepcja narracji w etyce Charlesa Taylora i Alasdaira MacIntyre’a w kontekście teorii oralności-piśmienności”.

6 marca prof. dr hab. Lesław Hostyński wziął udział jako recenzent w komisji habilitacyjnej dr Anny Malitowskiej (UAM w Poznaniu).

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Habilitacje

18 lutego dr Paweł Frelik (Instytut Anglistyki) uzyskał tytuł doktora habilitowanego w zakresie literaturoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: cykl publikacji *Amerykańska science fiction na granicy dyskursów i mediów*. Recenzenci: dr hab. Paweł Jędrzejko (UŚ), dr hab. Marek Paryż, prof. nadzw. (UW), dr hab. Marek Wilczyński, prof. nadzw. (UG).

18 lutego dr Dariusz Tarasiuk (Instytut Historii) uzyskał tytuł doktora habilitowanego w zakresie historii. Osiągnięcie naukowe: monografia *Polski obóz narodowy w Rosji w latach 1917–1918*. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Opacki (UG), prof. dr hab. Edward Czapiewski (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu), prof. dr hab. Artur Kijas (UAM).

18 lutego dr Roman Wysocki (Instytut Historii) uzyskał tytuł doktora habilitowanego w zakresie historii. Osiągnięcie naukowe: monografia *W kręgu integralnego nacjonalizmu: „czynny nacjonalizm” Dmytra Doncowa na tle „myśli nowoczesnych” Romana Dmowskiego. Studium porównawcze*. Recenzenci: prof. dr hab. Eugeniusz Koko (UG), dr hab. Tomasz Stryjek, prof. nadzw. (Instytut Studiów Politycznych PAN), prof. dr hab. Jan Kęsik (UWr).

11 marca dr Ludmiła Siryk (Instytut Filologii Słowiańskiej) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie literaturoznawstwa słowiańskiego. Tytuł rozprawy: *Pragnienie Europy. Twórczość neoklasyków kijowskich*. Recenzenci: prof. dr hab. Wołodimir Moreneč (Kijowsko-Mohylańska Akademia w Kijowie), prof. dr hab. Bogusław Bakuła (UAM w Poznaniu), dr hab. Agnieszka Matusiak, prof. nadzw. (UWr), dr hab. Bazyli Nazaruk (UW).

18 marca dr Anna Dunin-Dudkowska (Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa. Tytuł rozprawy: *Testament jako zwierciadło kultur. Polsko-amerykańskie studium komparatystyczne*. Recenzenci: prof. dr hab. Bożena Witosz (UŚ), prof. dr hab. Ewa Malinowska (Uniwersytet Opolski), dr hab. Józef Kość, prof. nadzw. (UMCS).

Doktoraty

4 lutego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Konrada Łyżaka. Temat: „Das «Erlebte und das Ge-

sehene, ohne anzuklagen oder zu verurteilen» schildern. Historisierung, Literarisierung und Zeitgeschichte im Werk von Arno Surminski". Promotor: prof. dr hab. Janusz Golec (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Marek Jakubów (KUL), prof. dr hab. Halina Ludorowska (UMCS).

25 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Krzysztofa Karczewskiego. Temat: „Jan Smuts i jego udział w polityce rządu Lloyd George'a i Gabinetu wojennego 1917–1919". Promotor: prof. dr hab. Małgorzata Willaume (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Arkadiusz Żukowski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), dr hab. Michał Leśniewski (UW).

11 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Piotra Chojnackiego. Temat: „Miasto Radom i powiat radomski w latach 1945–1956. Życie polityczne i społeczno-gospodarcze". Promotor: prof. dr hab. Janusz Szczepański (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Chojnowski (UW), prof. dr hab. Waldemar Kozyra (UMCS).

Wyróżnienia

Prof. dr hab. Małgorzata Willaume z Zakładu Historii XIX wieku, w uznaniu jej dotychczasowej pracy i zasług w Radzie Naukowej Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN, została poproszona o ponowne objęcie funkcji członka tej Rady.

2 lutego prof. dr hab. Henryk Samsonowicz z Uniwersytetu Warszawskiego, doktor *honoris causa* naszej Uczelni, otrzymał kolejny doktorat honorowy, tym razem Uniwersytetu Jagiellońskiego. W uroczystości wzięł udział prof. dr hab. Ryszard Szczygieł z Zakładu Historii Polski Średniowiecznej i Dziejów Gospodarczych, który wcześniej przygotował recenzję w tym przewodzie doktorskim.

Dr hab. Jerzy Libera, prof. nadzw. z Instytutu Archeologii został prze-

wodniczącym Komitetu Redakcyjnego nowej serii wydawniczej „Silex et Ferrum”, której wydawanie zapoczątkowało Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Prof. William Sullivan (Instytut Anglistyki) został redaktorem pisma „The Polish Journal of Sports and Tourism”.

Konferencje

21 lutego Klub Przyjaciół Archeologii Ziemi Sandomierskiej oraz Koło Naukowe Studentów Archeologii UMCS zorganizowały konferencję pt. „Kontekst ma znaczenie. Intencje z przeszłości”. Wśród referatów znalazły się wystąpienia absolwentów Instytutu oraz dr. Marka Florka „Wczesnośredniowieczne strzały z kościanymi i rogowymi grotami – oręż używany w walce, broń myśliwska, czy może jeszcze coś innego. Na przykładzie znalezisk z ziem polskich”, a także studenta Tomasza Kotarskiego „Biologia w archeologii. Szczątki roślinne i ich interpretacje”.

5 marca dr Marek Florek z Instytutu Archeologii wygłosił wykład „Topografia Sandomierza w XI–XIII wieku w świetle ostatnich odkryć archeologicznych” w ramach spotkań naukowych „Seminaria Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi”.

W dn. 9–12 marca w Rouen (Francja) odbyło się seminarium dyskusyjne „Translating Heimat, Home & Homeland”, zorganizowane przez prof. Jamesa W. Underhilla. Prelegentami z UMCS byli prof. dr hab. Jerzy Bartmiński (referat pt. „Linguistic worldview as a problem in cognitive ethnolinguistics. Profiles of the Polish HOMELAND (OJCZYŻNA) in contemporary discourse”) oraz dr hab. Adam Głaz (referat pt. „Viewpoint, distance, parallax. Of houses and homes: Values in translation”). Poza tym w seminarium udział wzięli James W.

Underhill (Rouen), Youssef El Alaoi (Rouen), Laura Goudet (Rouen), Francisco Javier Rabassó (Rouen), J-V Lozano (Rouen), François Genton (Grenoble), Mariarosaria Gianninoto (Grenoble). Wydarzenie stanowi przedłużenie dotychczasowej współpracy z Jamesem Underhillem i ma służyć wypracowaniu dalszych kierunków wspólnych działań. Było także okazją do zaprezentowania dokonań lubelskiej etnolingwistyki. Wystąpienia były filmowane i będą dostępne na stronach Université de Rouen.

16 marca Zakład Epok Brązu i Wczesnego Żelaza Instytutu Archeologii zorganizował konferencję „Wytwórczość ceramiczna ludności kultury łużyckiej – miejscowe wzory i obce inspiracje” jako drugie spotkanie z cyklu „Epoka brązu i wczesna epoka żelaza we wschodniej Polsce”.

W dn. 17–18 marca w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie odbyła się XXXI Rzeszowska Konferencja Archeologiczna „Badania archeologiczne prowadzone na terenie południowo-wschodniej Polski, zachodniej Ukrainy i północnej Słowacji”, zorganizowana przez Instytut Archeologii UR, Fundację Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego oraz Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, w której uczestniczyli pracownicy Instytutu Archeologii: dr Marcin Szeliga z referatem „Świlcza 22 – wielofazowa osada kultury ceramiki wstęgowej rytej” (współautor dr Renata Zych, IA UR); mgr Tadeusz Wiśniewski, dr Barbra Niezabitowska-Wiśniewska z referatem „Grób kultury amfor kulistych z Końskowoli (pow. puławski, woj. lubelskie)”; dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska z referatem „Roztocze – starożytna terra incognita? Mikroregion osadniczy w rejonie Ułowa – podsumowanie pierwszego etapu projektu interdyscyplinarnego”; dr Marek Florek z referatami „Badania ratownicze grobu niszowego kultury złockiej w Kleczanowie,

pow. sandomierski w 2014 roku” (współautor mgr Monika Bajka, Muzeum Okręgowe Sandomierz) oraz „Wzgórze Staromiejskie w topografii wczesnośredniowiecznego Sandomierza i problem lokalizacji kościoła św. Jana w świetle dotychczasowych badań archeologicznych” (współautor mgr Monika Bajka, MO Sandomierz i mgr Agnieszka Stempin, Muzeum Archeologiczne Poznań).

Dr Elżbieta Flis-Czerniak (Instytut Filologii Polskiej) wzięła udział w międzynarodowej konferencji naukowej: „Orient w literaturze – literatura Orientu. Między tradycją a współczesnością”, zorganizowanej przez Wydział Filologiczny UMK w Toruniu w dn. 19–20 marca. Wygłosiła referat: „Mit Szambali, rycerze-jogini i wiedza Mahatmów. Ezoteryka i Orient w *Nietocie* Tadeusza Micińskiego”.

Dr Monika Gabryś-Sławińska (Instytut Filologii Polskiej) wzięła udział w konferencji naukowej „Między pamięcią a projektem przyszłości. Doświadczenie historii w literaturze polskiej lat 1914–1918”, zorganizowanej przez Katedrę Modernizmu Polskiego WNH UKSW i Zakład Literatury i Kultury Drugiej Połowy XIX wieku Wydziału Polonistyki UW, która odbyła się w Warszawie w dn. 23–24 marca. Wygłosiła referat: „Między Bukaresztem a Sarajewem – prognozy wojenne »Tygodnika Ilustrowanego« (sierpień 1913 – lipiec 1914)”.

W dn. 25–26 marca na Zamku Lubelskim odbyła się XXXI Konferencja „Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w roku 2014”, zorganizowana przez Instytut Archeologii i Muzeum Lubelskie w Lublinie.

Spotkania

W dn. 9–13 lutego na zaproszenie Zakładu Historii Polski Średnio-

wiecznej i Dziejów Gospodarczych w Instytucie Historii gościł prof. Marius Diaconescu z Uniwersytetu w Bukareszcie. Uczony ten jest uznanym i cenionym mediewistą, specjalizującym się w historii Wołochów w XIV–XVI w., strukturze szlachty w Transylwanii w epoce andegaweńskiej oraz w edycji źródeł. Celem jego wizyty było przeprowadzenie kwerendy bibliotecznej. 12 lutego prof. M. Diaconescu spotkał się z pracownikami Instytutu Historii. Przedstawił kondycję oraz główne nurty badań współczesnej mediewistyki rumuńskiej oraz przybliżył sposób funkcjonowania tamtejszych uniwersytetów. Ważnym rezultatem prowadzonych rozmów były ustalenia dot. możliwości wydawania w Rumunii monografii i artykułów przygotowanych przez pracowników Zakładu Historii Polski Średniowiecznej i Dziejów Gospodarczych.

19 lutego Instytut Archeologii zorganizował na Wydziale Humanistycznym wykład dr hab. Judyty Rodzińskiej-Nowak z Instytutu Archeologii UJ pt. „Co jadali mieszkańcy «barbarzyńskiej» Europy? O możliwościach rekonstrukcji modelu paleodiety”.

24 lutego w Instytucie Historii odbyła się promocja monografii *Marszałkowie i parlamentarzyści. Studia z dziejów sejmu polskiego w XVII wieku*, autorstwa dr. hab. Leszka Wierzbickiego z Zakładu Historii XVI–XVIII wieku. Spotkanie, w którym wzięli udział pracownicy oraz studenci Instytutu Historii, poprowadził prof. Marian Chachaj. Autor przybliżył publiczności okoliczności związane z wyborem tematu książki i poszczególne etapy pracy nad jej przygotowaniem. Podzielił się również swoimi refleksjami na temat dobrej współpracy z Wydawnictwem Sejmowym, nakładem którego ukazała się publikacja.

31 marca w Sali Obrad Rady Wydziału Humanistycznego miała miejsce

promocja książki dr. hab. Dariusza Tarasiuka *Polski obóz narodowy w Rosji w latach 1917–1918*. W monografii autor poszukiwał odpowiedzi na pytanie, w jakim zakresie rewolucje rosyjskie wpłynęły na cele i działalność polityczną polskiego obozu narodowego w Rosji. Tematyka oraz ustalenia, do jakich doszedł Autor wzbudziły duże zainteresowanie osób zebranych na spotkaniu, czego dowodem była żywa dyskusja, w której uczestniczyli nie tylko pracownicy naukowcy Instytutu Historii, ale również studenci.

Goście

W dn. 10–12 marca na zaproszenie Instytutu Archeologii przebywał w Lublinie dr Martin Schönfelder z Römisch-Germanisches Zentralmuseum w Moguncji w Niemczech i wygłosił cykl otwartych wykładów w języku angielskim pod wspólnym tytułem „Oppida, Elites, Cult.”

Pracownia Badań Kanadyjskich Instytutu Anglistyki zorganizowała wykłady profesorów z Uniwersytetu Palacký’ego w Ołomuńcu (Czechy). Prof. Jiří Flajšar wygłosił wykład pt. „Cool or Square? The Suburbia in American Film and Novel”, a prof. Pavliná Flajšarová wykład pt. „Blackness and Diaspora in Canadian Literature”. Wykłady adresowane były do studentów, doktorantów i pracowników Instytutu Anglistyki i odbyły się w ramach unijnego programu INKULTUS.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Wykłady prof. Jerzego Dudka

W dn. 16–27 marca na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki prof.

dr hab. Jerzy Dudek z Université de Strasbourg we Francji wygłosił cykl 10 dwugodzinnych wykładów na temat: „Stochastic Processes, Stochastic Methods And Their Applications”. Po każdym wykładzie odbyło się konwersatorium, w czasie którego słuchacze mogli przedyskutować z profesorem omawiane na wykładzie treści oraz inne aktualne zagadnienia współczesnej nauki czy systemu nauki i szkolnictwa wyższego we Francji. Wykłady były prowadzone w ramach programu ERASMUS w języku angielskim. Poziom wykładów został dostosowany do słuchaczy starszych lat wszystkich kierunków studiów oraz doktorantów na Wydziałach Matematyki, Fizyki i Informatyki oraz Chemii. Wykładowca jest profesorem honorowym UMCS i wybitnym specjalistą w dziedzinie fizyki subatomowej. Należy do elitarnego we Francji grona *Professeur de Classe Exceptionnelle*, co świadczy nie tylko o jego wysokiej pozycji naukowej, ale też o jakości prowadzonych przez niego zajęć dydaktycznych. ❧

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

Wyróżnienia

Dr Anna Godlewska (Zakład Geologii i Paleogeografii) otrzymała stypendium konferencyjne brytyjskiego stowarzyszenia Quaternary Research Association na uczestnictwo w 31st IAS Meeting of Sedimentology w Krakowie w dn. 22–25 czerwca. ❧

Dr hab. Piotr Zagórski został powołany przez Prezydium Polskiej Akademii Nauk na członka Komitetu Badań Polarnych na kadencję 2015–2018. ❧

Minister Środowiska Maciej Grabowski powołał na członków Rady Naukowej Roztoczańskiego Parku Narodowego w kadencji 2014–2019 pracowników Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej w osobach: prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka (Zakład Polityki Przestrzennej i Planowania), prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego (Zakład Geoekologii i Paleogeografii) oraz dr. hab. Stefana Bartoszewskiego (emerytowanego pracownika Zakładu Hydrologii). Jednocześnie na pierwszym posiedzeniu Rady Naukowej RPN 20 lutego prof. dr. hab. Radosław Dobrowolski został wybrany na zastępcę przewodniczącego Rady. ❧

Visiting professor

Prof. Jamie L. Dyer (Missisipi State University) został zatrudniony na Wydziale na stanowisku *visiting profesor* w semestrze letnim. Profesor jest uznanym specjalistą w zakresie meteorologii i klimatologii, a jego zainteresowania badawcze koncentrują się na klimatologii dynamicznej, hydrometeorologii i modelowaniu numerycznym opadów atmosferycznych. ❧

Współpraca z RPN

20 lutego w Roztoczańskim Centrum Naukowo-Edukacyjnym w Zwierzyńcu miało miejsce uroczyste podpisanie porozumienia o współpracy między Wydziałem Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS i Roztoczańskim Parkiem Narodowym. W imieniu Wydziału dokument desygnował Dziekan prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, zaś RPN reprezentował Dyrektor Zdzisław Strupieniuł. Porozumienie podpisano w obecności członków Rady Naukowej Parku, przedstawicieli administracji samorządowej, pracowników instytucji zajmujących się ochroną przyrody, podmiotów gospodarczych oraz członków lokalnej społeczności i gości z Ukrainy. Uroczystość odbyła się w ramach spotkania konsultacyjnego dotyczącego po-

wołania Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”.

W podpisanym dokumencie sygnatariusze zwracają uwagę na potrzebę prowadzenia szczegółowych badań środowiskowych, aktywnej działalności edukacyjnej i dydaktycznej oraz popularyzacji unikalnych walorów przyrodniczych, krajobrazowych i historyczno-kulturowych RPN i całego Roztocza. W ramach współpracy prowadzone będą wspólne działania na rzecz monitoringu oraz oceny stanu jakości i dokumentowania zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym, społecznym i kulturowym Roztocza, jak również badania naukowe mające na celu poznanie i ochronę przyrody i krajobrazu Parku i Roztocza jako regionu pogranicza oraz promowanie turystyki w tym rejonie, a także wspieranie rozwoju zaplecza naukowo-dydaktycznego oraz strategii informacyjnej i GIS Parku.

Porozumienie jest kolejną wspólną inicjatywą Wydziału i RPN. Przedsięwzięcie realizowane w oparciu o potencjał naukowo-badawczy i dydaktyczny Wydziału oraz bazę monitoringową i lokalową Parku zyskuje szczególne znaczenie w kontekście starań o utworzenia Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”. Doskonale bowiem wpisuje się we współpracę polsko-ukraińską między Parkiem, UMCS i ośrodkami akademickimi oraz parkami na Ukrainie. ❧

Olimpiada Geograficzna

W dn. 7–8 lutego dziewięciu pracowników Wydziału uczestniczyło jako jurorzy w etapie okręgowym XLI Olimpiady Geograficznej organizowanej w Prywatnym Liceum Ogólnokształcącym im. Królowej Jadwigi w Lublinie. Przewodzącym okręgowego komitetu Olimpiady Geograficznej był dr hab. Jan Rodzik, sekretarzem mgr Katarzyna Dobek (doktorantka w Zakładzie Geomorfologii), zaś członkami dr hab. Teresa Brzezińska-Wójcik,

dr Małgorzata Flaga, dr Katarzyna Mięsiak-Wójcik, dr Przemysław Mroczek, dr Joanna Sposób, dr Monika Wesołowska, dr Paweł Wojtanowicz, mgr Beata Zielińska. Gościem specjalnym był dr hab. Piotr Zagórski (Zakład Geomorfologii), który wygłosił referat „Spitsbergen jako poligon badawczy lubelskich geografów”.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

Konferencje

Dr hab. Cezary Domański, prof. nadzw. z Zakładu Psychologii Ogólnej był współautorem referatu „Hermann Rorschach: Imitator or Innovator?” (przygotowanym wraz z Marvinem W. Acklinem z Hawaii oraz Angelą Graf-Nold z Zurychu), który wygłoszony został 7 marca na Dorocznym Kongresie Towarzystwa Badań nad Osobowością w Nowym Jorku (Annual Convention of the Society for Personality Assessment „Charting the Future of Personality Assessment”, New York Marriott at the Brooklyn Bridge).

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Doktoraty

6 lutego odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Kingi Rodkiewicz pt. „Budowanie państwa w Afganistanie po roku 2001”. Promotor: prof. dr hab. Marek Pietraś (UMCS). Recenzenci: dr hab. Agata Ziętek (UMCS), prof. dr hab. Mieczysław Stolarczyk (UŚ w Katowicach).

6 lutego odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Adriana Berskiego pt. „Zgromadzenie Narodów Kazachstanu w latach 1995–2010”. Promotor: prof. dr hab. Henryk Chałupczak (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Walenty Baluk (UMCS), dr hab. Andrzej Wierzbicki, prof. nadzw. (UW).

20 lutego odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Eweliny Kancik pt. „Internet jako narzędzie marketingu terytorialnego (na przykładzie gmin i powiatów województwa lubelskiego)”. Promotor: prof. dr hab. Jan Hudzik (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Michałowski (UMCS), dr hab. Agnieszka Pawłowska, prof. nadzw. (Uniwersytet Rzeszowski).

20 lutego odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Aleksandry Kuczyńskiej-Zonik pt. „Nacjonalizm obywatelski w Federacji Rosyjskiej w okresie prezydentury Władimira Putina (2000–2008)”. Promotor: dr hab. Czesław Maj, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Ireneusz Topolski (UMCS), prof. dr hab. Ryszard Zięba (UW).

24 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Michała Paszkowskiego pt. „Wymiar energetyczny bezpieczeństwa państwa we współczesnej polskiej myśli politycznej”. Promotor: dr hab. Waldemar Paruch, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Grzegorz Janusz (UMCS), dr hab. Krzysztof Szczerski, prof. nadzw. (UJ).

Spotkania

Prof. dr hab. Iwona Hofman w dn. 18–19 marca przewodniczyła trzem międzynarodowym komisjom doktoranckim na Wydziale Komunikacji Masowej Uniwersytetu św. Cyryla i Metodego w Trnawie, gdzie pełni funkcję gwaranta jakości kształcenia od 2012 r. po wygraniu konkursu ogłoszonego w ramach re-

alizacji Ramowego Programu UE. Uniwersytet w Trnawie będzie patronem i współuczestnikiem międzynarodowych, międzyobszarowych studiów edukacja medialna afiliowanych przez UMCS. Ze względu na realizację grantu badawczego, umowa prof. Iwony Hofman z konsorcjum uniwersytetów kształcących już na kierunku edukacja medialna została przedłużona do 2018 r.

Prof. dr hab. Iwona Hofman była gościem cyklu „lekcje Mistrza” w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach. 17 marca wygłosiła wykład „Medialny obraz polityki. Uwagi medioznawcy”, w którym uczestniczyli studenci Wydziału Informatyki i Komunikacji.

Prof. dr hab. Iwona Hofman uczestniczyła 20 marca w corocznym posiedzeniu konwentu dziekanów wydziałów kształcących na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna lub z dyscypliny nauki o mediach. Gospodarzem spotkania był prof. dr hab. Tadeusz Wallas, dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu. Dyskutowano m.in. o potrzebie działań zmierzających do zwiększenia współczynnika kosztowności studiów dziennikarskich, utworzenia komitetu naukowego w PAN, strategii aplikacji grantów medioznawczych w nowej deskrypcji NCN. Podczas spotkania prof. Iwona Hofman gratulowano sukcesu Wydziału, tj. uzyskania praw doktoryzowania w dyscyplinie nauki o mediach jako drugiemu ośrodkowi uniwersyteckiemu w Polsce. Dziekani wydziałów m.in. z Kielc, Łodzi, Rzeszowa wykazali zainteresowanie możliwością skierowania absolwentów na studia trzeciego stopnia do Lublina.

Prof. dr hab. Iwona Hofman 26 marca odebrała powołanie w skład Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN i w czasie pierwszego po-

siedzenia rady została wybrana do prezydium na kadencję 2015–2018. Rada pełni rolę opiniującą i doradczą dla Prezydium PAN zwłaszcza w zakresie zmiany regulacji prawnych, zasad finansowania nauki, procedur awansowych, polityki wydawnictw naukowych, współpracy komitetów naukowych PAN. Uroczystość powołania członków Rady była połączona z pierwszym w tej kadencji merytorycznym posiedzeniem, podczas którego przyjęto założenia programowe harmonogram prac.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Habilitacje

18 marca Rada Wydziału Prawa i Administracji, uwzględniając pozytywną opinię komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Krystyna Chojnicka (UJ), sekretarz – dr hab. Andrzej Wrzyszczy, prof. nadzw. (UMCS), recenzenci: prof. dr hab. Dariusz Szpoper (UG), dr hab. Leonard Górnicki, prof. nadzw. (UWr), prof. dr hab. Michał Jaskólski (UJ), członkowie: prof. dr hab. Marian Miłojajczyk (UŚ), prof. dr hab. Wojciech Witkowski (UMCS), podjęła uchwałę o nadaniu dr. Grzegorzowi Ławnikowiczowi (UMCS) stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych.

Doktoraty

2 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Bogdan. Temat: „Organy i funkcjonowanie cenzury w województwie rzeszowskim w latach 1944–1990. Studium prawno-historyczne”. Promotor: dr hab. Andrzej Wrzyszczy, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Woj-

ciech Witkowski (UMCS), prof. dr hab. Andrzej Witkowski (WSPiA w Przemyślu).

Konkursy

10 marca w Auli Uniwersyteckiej WPiA odbyła się 43. edycja Środowiskowego Konkursu Krasomówczego. W organizowanym corocznie, nieprzerwanie od 1973 r., Konkursie wzięło udział 10 studentów, którzy wystąpili w rolach stron procesowych w dwu sprawach cywilnych, dwu karnych i jednej sądowoadministracyjnej. W konkursowym jury, pełniącym rolę składu orzekającego, zasiedli pracownicy naukowo-dydaktyczni WPiA oraz przedstawiciele lubelskiej praktyki prawniczej. Zwycięzcą XLIII Środowiskowego Konkursu Krasomówczego został Krzysztof Pawłowski, który otrzymał nagrodę główną ufundowaną przez Dziekana Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Annę Przyborowską-Klimczak. Zwycięzca otrzymał również nagrody od członków jury, szerokiego grona patronów konkursu, a ponadto będzie reprezentował Wydział podczas Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego, który odbędzie się 17 kwietnia br. w Szczecinie. II miejsce zajął Adrian Korszla, a III – Łukasz Bolesta, który został także laureatem nagrody publiczności ufundowanej przez księgarnię internetową www.naukowa.pl. Doceniona została również najlepsza mowa oskarżycielska wygłoszona przez Piotra Patkowskiego, za którą otrzymał nagrodę wręczoną przez prok. Waldemara J. Moncarzewskiego z Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie.

19 marca odbyła się uroczysta gala finałowa I edycji Ogólnopolskiego Konkursu z dziedziny publicznego prawa gospodarczego, zorganizowanego przez Katedrę Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji WPiA UMCS, Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Lublin oraz Kancelarię Prawną Filipek&Kamiński Sp.k. Gala od-

była się w Sali Widowiskowej Inkubatora Medialno-Artystycznego ACK UMCS „Chatka Żaka”. Laureatkami Konkursu zostały studentki: Iwona Skowronek (I miejsce, Uniwersytet Opolski), Ida Józwiak (II miejsce, UJ), Magdalena Machowska (III miejsce, Uniwersytet Opolski).

Konferencje

20 lutego odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Kontraty w polskim prawie karnym – postulaty de lege lata i de lege ferenda”, zorganizowana przez sekcję prawa karnego Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS. Wystąpienie inauguracyjne konferencję wygłosił prof. dr hab. Marek Mozgawa, kierownik Katedry Prawa Karnego i Kryminologii. Podczas kilku paneli referaty wygłosiło ponad 30 studentów i doktorantów z ośrodków akademickich z całej Polski.

Spotkania

26 marca odbył się Dzień Wolters Kluwer, podczas którego studenci mogli zapoznać się z bogatą ofertą publikacji prawniczych tego wydawnictwa i spotkać się z Małgorzatą Libudą – Dyrektorem Segmentu Nauka i Szkolnictwo Wyższe. Dużym zainteresowaniem wśród studentów cieszyły się też dwie prezentacje: Mateusza Prucnała pt. „Prawnicy przyszłości – strategia sukcesu” oraz Mileny Bodych z Firmy Plagiat.pl pt. „Jakie konsekwencje prawne grożą osobie przyłapanej na plagiatowaniu?” Dzień Wolters Kluwer był również okazją do przedyskutowania nowych form współpracy między wydawnictwem a Wydziałem.

Wyróżnienia

Piotr Gutowski, student V roku prawa został wybrany przez XXI Zjazd Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej na członka Rady Wykonawczej PSRP i sprawuje funkcję przewodniczącego Komisji Prawno-Socjalnej.

ZE WSPOMNIENI PIERWSZYCH PROFESORÓW UMCS

W 1979 r. UMCS uroczyście świętował jubileusz 35-lecia. Jednym z punktów przygotowanych z wielkim rozmachem uroczystości był zjazd Profesorów, którzy budowali zręby Uczelni w trudnych latach 1944–1950. W charakterze organizatora Zjazdu, który odbył się w dniach 8–9 maja 1979 r., wystąpił Klub Seniora wspomagany przez uczelniany Związek Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). W Zjeździe uczestniczyło 57 osób, wśród których znalazło się 18 pierwszych, a w tym czasie w większości już emerytowanych profesorów, którzy dobrze zapisali się w historii naszego Uniwersytetu, a przyjechali z różnych części kraju.

Profesor Janina Opieńska-Blauth, ówczesna Prezes Klubu (zastąpiła na tym stanowisku Profesora Franciszka Uhorcza-ka), wysyłając zaproszenia, poprosiła o krótkie wspomnienia z pierwszych lat pracy na UMCS. Większość z uczestników Zjazdu takie wspomnienia przygotowała. Miały być opracowane i wydane staraniem Klubu Seniora i Rady Zakładowej ZNP, ale burzliwe lata, które nastąpiły po 1980 r. spowodowały, że materiały te uległy rozproszeniu i w większości zaginęły. Nieznaczną część, która trafiła do rąk Prezes Opieńskiej-Blauth, została zdeponowana w Muzeum UMCS, a część, jako tzw. materiały różne, znalazła się w Archiwum UMCS.

Dziś, kiedy nie przebrzmiały jeszcze echa hucznych obchodów 70-lecia UMCS, może warto przypomnieć te, które szczęśliwie przetrwały. Dla starszych mogą okazać się ciepłym wspomnieniem lat minionych, dla młodszych – świadectwem nie tak przecież odległych dziejów naszej Uczelni.

Cykl prezentowanych na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich” wspomnień rozpoczynamy od inicjatorki przedsięwzięcia, Profesor Janiny Opieńskiej-Blauth.

Urodzona w Żółkwi, lata dzieciństwa i wczesnej młodości spędziła w Krakowie i we Lwowie. Studia chemiczne, rozpoczęte

w Krakowie, ukończyła we Lwowie. Po uzyskaniu dyplomu przeniosła się do Warszawy i podjęła pracę na Uniwersytecie, a następnie w Państwowym Zakładzie Higieny. Po wybuchu II wojny światowej wróciła do Lwowa, a następnie przez Kraków i Warszawę dotarła do Lublina. W połowie lutego 1945 r. objęła stanowisko kierownika Zakładu Chemii Fizjologicznej na Wydziale Lekarskim UMCS. Po utworzeniu Akademii Medycznej została przeniesiona wraz z Zakładem, którym kierowała, do nowej uczelni. Jest autorką pierwszej polskiej monografii *Chromatografia* oraz wielu publikacji naukowych z dziedziny chemii. W 1979 r. wydała książkę autobiograficzną *Drogi i spotkania: wspomnienia profesora*. Zmarła w 1987 r.¹

W prezentowanych tekstach pozostawiamy oryginalną pisownię, gramatykę i interpunkcję, ingerując jedynie w nieliczne błędy ortograficzne. Aparat krytyczny ograniczono do niezbędnych informacji o osobach, które dla dzisiejszych czytelników mogłyby okazać się anonimowe.

Anna Łosowska
Archiwum UMCS

1. A. Łosowska, „Budowanie” UMCS w karykaturach Leona Jeśmanowicza, Lublin 2014, s. 89. ►

PIERWSZE LATA UMCS

1. Luty 1945 – droga powrotu do Warszawy wiodła przez Lublin.

Po Powstaniu Warszawskim i błyskawicznym wyzwoleniu Krakowa poszukiwałam okazji powrotu do Warszawy – miasta mego życiorysu w 20-leciu, gdzie po drugiej stronie Wisły poszukiwałam mego zagubionego 14-letniego syna i gdzie było miejsce mojej pracy – Państwowy Zakład Higieny. Przy pomocy różnych środków komunikacji droga mego powrotu prowadziła przez Lublin. W tym czasie Lublin kończył już swoją karierę – stolica Polski wracała do Warszawy.

Pierwsze lubelskie spotkania z prof. dr Ludwikiem Hirszfeldem, znanym mi z warszawskiego PZH, prof. dr Henrykiem Raabe – pierwszym rektorem powstającego uniwersytetu im. M. Curie-Skłodowskiej, dr Cyprianem Chromińskim, kierownikiem filii PZH w Lublinie, pierwszym dziekanem wydziału lekarskiego prof. dr J. H. Lubienieckim i ich propozycje pozostania w Lublinie i objęcie kierownictwa Zakładu Chemii Fizjologicznej na wydziale lekarskim wpłynęły na szybką moją decyzję. Spełniały się bowiem moje marzenia związania swego życia na stałe z wyższą uczelnią. Uzyskałam nominację na kierownika katedry chemii fizjologicznej UMCS i drugą na stanowisku kierownika oddziału Higieny Komunalnej w lubelskiej filii PZH. Początkowo byłam na stanowisku adiunkta, w kilka miesięcy później zastępcy profesora nadzwyczajnego. W tym pierwszym pięcioleciu UMCS pełniłam obowiązki prodziekana wydziału lekarskiego¹.

Prof. Janina Opieńska-Blauth

2. Pierwszy Zakład Biochemii w Lublinie

Obejmując stanowisko kierownika katedry zastałam już trzech asystentów: lek. Ari Hel-

ler², lek. wet. Henryk Kraczkowski³ i lek. Stanisław Hubl⁴. Stano-wiliśmy wtedy Zakład „bez ziemi”, ani jednego pomieszczenia, inwen-tarz w stanie zerowym. Mimo tego

już w tym pierwszym roku akademickim 1944–45 przeprowadziliśmy zgodnie z programem studiów wykłady i ćwiczenia dla studentów medycyny. Wykłady w gimnazjum im. S. Staszica, które odstąpiło połowę budynku dla UMCS, a lokal na ćwiczenia wypożyczaliśmy na określone godziny kolejno u chemików, botaników już lepiej od nas zagospodarowanych. Mimo całej życzliwości prof. Wiśniewskiego⁵ i kolegów botaników wymówiono nam lokal, ponieważ nasze ćwiczenia wpływały niekorzystnie na ich podopiecznych – rośliny w wazonkach.

Niezapomniane pozostały mi w pamięci godziny południowe w improwizowanym rektoracie, gdzie Rektor Raabe podawał nam komunikaty z frontu walki o uniwersytet. A były to informacje o otrzymanych lokalach (w akcji starań o lokale wyróżniał się w senackiej komisji lokalowej Mieczysław Stelmasiak⁶, kierownik zakładu anatomii człowieka). Na tych zebraniach rektor przydzielał etaty dla zakładów, przydziały mieszkaniowe dla profesorów, bony stołówekowe. Najłatwiej było uzyskać delegację na podróż w Polskę i pieniądze na zakupy. To też jeździliśmy często do Krakowa, Katowic, Łodzi, a nawet do zrujnowanego Wrocławia na zakupy sprzętu laboratoryjnego, szkło, odczynniki i książki. W tych podróżach wyróżniał się dynamiką, przedsiębiorczością Henryk Kraczkowski. Z każdej podróży przywoził coś cennego. Wspólna podróż z chemikami ciężarówką wzbogaciła nas o szkło laboratoryjne i pierwszy aparat zanotowany w inwentarzu – destylatorkę. Ja natomiast odwiedzałam wszystkie księgarnie i antykwarnie. Pierwszą zdobyczą zanotowaną w inwentarzu bibliotecznym był dwutomowy podręcznik Jakuba Parnasa⁷ z chemii fizjologicznej. Zakład wzbogacał się też cennymi darami z Zakładu Chemii Fizjologicznej UJ. Otrzymaliśmy od bardzo nam życzliwego prof. Bolesława Skarżyńskiego⁸ bezcenne pe-

riodyki biochemii z USA, i rzadkie odczynniki. Moja rodzina przebywająca w Anglii przysyłała mi aktualne podręczniki z biochemii, zaprenumerowała „Nature”. Czuliśmy się wtedy bardzo młodzi, sprawni i szczęśliwi uzyskanymi sukcesami.

Rok akademicki 1945/46 rozpoczęliśmy już we własnym lokalu, w historycznym budynku w dawnej wyższej szkole rabinackiej, jednej z trzech w Europie. Przewodniczący Komisji Lokalowej, prof. Kazimierz Krysiak⁹, wysyłał przydziały z poleceniem natychmiastowego objęcia przydzielonych lokali w tym budynku. Wprawdzie i budynek był nieodpowiedni dla naszych celów laboratoryjnych i w znacznej odległości od centrum miasta i bez komunikacji miejskiej, ale jako pierwsi lokatorzy wprowadziliśmy się już następnego dnia. Szkoła rabinacka zwana jeszybotem służyła Niemcom podczas okupacji za szpital wojskowy. Na naszych oczach ciężarówki wywoziły książki i cenne rękopisy, których Niemcy nie zdążyli zniszczyć, do Biblioteki Łopacińskiego. W budynku było wiele brudu i śmieci. Henryk Kraczkowski do dziś wspomina walki, które toczył z karaluchami i pluskwami. Nie miał bowiem jeszcze przydziału mieszkaniowego i nocował w zakładzie. Uniwersytet uzyskał w tym budynku salę wykładową, która mogła pomieścić więcej niż 100 studentów. Była to dawna świątynia, w której odbywały się wykłady dla przyszłych rabinów i odprawiano modły. Wprawdzie budynek ten nie odpowiadał naszym potrzebom ani ambicjom chemicznego zakładu, ale cieszyliśmy się nim i staraliśmy się jak najlepiej go zagospodarować.

Pierwsze ćwiczenia prowadziliśmy korzystając z lampek spirytusowych i grzejników elektrycznych. Generalny remont i instalację gazową przeprowadzono nam dopiero po kilku latach. Ale czuliśmy się jak M[aria] C[urie] Skłodowska, której pracownia mieściła się w szopie. Jako jedyny zakład biochemii w Lub-

linie prowadziliśmy wykłady i ćwiczenia w tych pierwszych latach i dla innych wydziałów oprócz lekarskiego – dla weterynaryjnego, farmaceutycznego i przyrodniczego. Z każdym rokiem zwiększała się liczba studentów, asystentów i laborantów. Największe zasługi w zagospodarowaniu zakładu, adaptacji różnych zakamarków na ciemnię fotograficzną, magazyny szkła i chemikalia położył laborant Zakładu Stanisław Trojnar. Samorzutnie, z własnej inicjatywy zdobył kwalifikacje szklarskie i fotograficzne. Ponieważ wiele lat mieszkał z żoną i synem w suterenie budynku był zawsze na posterunku. Po 30 latach pracy na stanowiskach laborantów odeszli na emeryturę. Wybudowali sobie domek jednorodzinny, a syn jednak jest lekarzem, asystentem w klinice kardiologicznej. Ich wkład pracy w organizację zakładu i jego rozwój oceniam bardzo wysoko¹⁰. Z pierwszego zespołu asystenckiego pierwszy ubył nam Ari Heller, wyjeżdżając do Izraela. Jak potoczyły się jego dalsze losy nie wiemy. Do naszego zespołu przybył w 1946 roku młody lekarz, Marek Kański. W naszym zakładzie uzyskał stopień doktora i tytuł docenta, był prodziekanem wydziału farmaceutycznego i kierownikiem zakładu biochemii dla tego wydziału. Od 1960 roku był kierownikiem zakładu biochemii w Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi, profesorem nadzwyczajnym i prorektorem tej uczelni. Zmarł w 1976 roku. W mojej pamięci pozostał mi jako najbliższy współpracownik, oddany bez reszty sprawom zakładu i uczelni. Szczególnie wysoko oceniłam jego wkład pracy w szkoleniu asystentów, jego inteligencję, inicjatywy naukowe, kulturę i takt w stosunkach ze mną i kolegami. Mimo wielkich obciążeń zawodowych na dwu etatach (kierownicze stanowisko w szpitalu wojskowym) nigdy nie odmawiał kolegom pomocy w sprawach naukowych ze szkodą dla własnej kariery zawodowej, o którą nie zabiegał. Nigdy nie okazywał ►

zmęczenia, zdenerwowania, był zawsze pogodny, opanowany, ale potrafił walczyć, gdy słuszność sprawy tego wymagała.

3. Studenci – wykłady – ćwiczenia i egzaminy

Na pierwszym planie naszej działalności i zaangażowania byli studenci i ich sprawy. Nie było w tych latach ani podręczników w dostatecznej ilości ani skryptów. Musiały je zastąpić dobrze przygotowane wykłady i ad hoc opracowane i powielane skrypty. Te pierwsze były jeszcze (wydawane przez studentów) bardzo nieudolne pod względem technicznym, ale następne miały powodzenie i w innych ośrodkach. W tych latach pierwszych najtrudniejszą dla mnie sprawą było uzyskanie dla mojej dyscypliny autorytetu między takimi gigantami na II roku medycyny, którymi były anatomia prawidłowa i histologia. Biochemia w tych latach pierwszych nie liczyła się w hierarchii dyscyplin u większości profesorów na medycynie, nawet i teoretyków. Należy przypomnieć, że i w hierarchii naukowej biochemia w tych latach zajmowała podrzędne miejsce. Nie istniało jeszcze Towarzystwo Biochemiczne, periodyki. Prace biochemiczne publikowano w „Acta Physiologica” lub [„Acta] Microbiologica”. Zakłady dydaktyczne istniały tylko na dwu wydziałach uniwersyteckich, lekarskim i weterynaryjnym. Pierwszy zakład biochemii na wydziałach przyrodniczych powstał w Warszawie, później w Lublinie. Biochemię bakterii do tematyki naukowej w zakładzie mikrobiologii wprowadził prof. dr Władysław-Goldfinger-Kunicki¹¹.

W sposobie przygotowania wykładów z biochemii dla studentów II roku medycyny wprowadziłam taktykę dwu poziomów. Część wykładu prowadziłam na uniwersyteckim poziomie dla lepszych studentów, mających dobre podstawy z chemii ogólnej, a drugą część w taki sposób, by odnosili korzyść

także słabsi. Ta taktyka była z pożytkiem dla frekwencji wykładowej i spiętrzonych przy końcu roku egzaminach. W pamięci pozostały mi bowiem dobre i złe wzorce z wykładów z moich lat studiów w Uniwersytecie Jagiellońskim. Do dziś wspominam jakże interesujące wykłady profesorów: Leona Marchlewskiego z chemii lekarskiej, [Józefa M.] Morozewicza z mineralogii i krystalografii, Władysława Szafara z botaniki, Emila Godlewskiego z biologii, a dla relaksu Ignacego Chrzanowskiego z polskiej literatury – a z lat późniejszych, wykłady prof. Jakuba Parnasa we Lwowie. Natomiast, zdaniem moim, błędem było powierzanie wykładów z fizyki doświadczalnej genialnemu teoretykowi fizyki, prof. M[arianowi] Smoluchowskiemu dla chemików z pierwszego roku. I profesor się męczył i my mało korzystaliśmy. Ale z szacunku i wielkiej sympatii dla profesora uczęszczaliśmy pilnie na jego wykłady. Pozostały mi w pamięci sympatyczne kolokwia u profesora i jego ujmujący, bezpośredni, życzliwy stosunek do studentów.

Dziś cieszę mnie spotkania z byłymi studentami, którzy z przyjemnością wspominają i wykłady, i ćwiczenia a w szczególności egzaminy z biochemii. Dla wszystkich egzamin stanowił przeżycie, do dziś pamiętają pytania i oceny, które otrzymali. Cieszyła mnie ich opinia o naszych egzaminach – nie było ani szczęśliwych przypadków, ani nieoczekiwanych wpadek. Kto był przygotowany zdał na pewno.

4. Od studenta do profesora (kadry asystenckie)

Z pierwszej kadry profesorów UMCS niewielu pozostało w Lublinie. Większość wróciła do swoich macierzystych uczelni w Krakowie, Poznaniu i Warszawie. Lwowiaci podążyli do Wrocławia, Wilnianie do Gdańska. Powstały nowe uczelnie w Łodzi, Gdańsku, Białymstoku. Z naszego zakładu

odeszli: Henryk Kraczkowski, powołany przez swój macierzysty wydział weterynarii, Stanisław Hubl przekwalifikował się na chirurga i przeniósł do Warszawy. Ze starszych asystentów pozostał dłużej tylko Marek Kański. Ponieważ liczba studentów zwiększała się z roku na rok, a kadr asystenckich nie było, z konieczności za zgodą ministerstwa zaczęliśmy angażować na stanowiska zastępców asystentów studentów po zdanych egzaminie z biochemii. Moje kryteria proponowania etatów celującym studentom nie okazały się w przyszłości najlepsze. Gdy wyrosły pierwsze kadry magistrów chemii i farmacji, chętnie ich angażowałam. Chemicy wnosili bardziej ugruntowane wiadomości teoretyczne z podstaw chemii, opanowanie metod analitycznych, systematyczność i dokładność w pracy. Od chemików wymagaliśmy zdania egzaminów z biochemii. W pierwszym etapie szkolenie asystentów wiązało się z przygotowaniem do prowadzenia ćwiczeń studenckich. Zachowując w pamięci świetną reżyserię generalnych prób ćwiczeń studenckich przeprowadzanych w lwowskim zakładzie Jakuba Parnasa w latach 1939–1941, zastosowałam je u nas.

Równorzędnie prowadziliśmy szkolenie naszych asystentów – studentów w metodyce badań biochemicznych, w klasycznych metodach analitycznych (analiza miareczkowa, fotometria) i w nowoczesnych (polarografia, elektroforeza, chromatografia). Tygodniowe zebrania naukowe poświęcone referowaniu prac naukowych z piśmiennictwa oryginalnego były stymulatorem dla nauki języków obcych, w szczególności języka angielskiego. Najlepsze prace referatowe przysyłałam do redakcji „Polskiego Tygodnika Lekarskiego”. Ile radości mieli autorzy, gdy ukazywały się publikacje z ich nazwiskami. O tych sukcesach wspomina do dziś były asystent zakładu, obecnie docent anatomii patologicznej i kierownik Zakładu

Patologii AM w Szczecinie¹². Dość wysokie, jak na te czasy, honoraria autorskie pomnażały radość.

Niestety, nie powiodły mi się próby uzyskania takiej atmosfery, takich stosunków koleżeńskich, zaufania do profesora, które obserwowałam w dwudziestoleciu przedwojennym w zakładach kierowanych przez prof. Ludwika Hirszfelda, Wojciecha Świątosławskiego i Jakuba Parnasa.

5. Pierwsze prace naukowe

Prymitywne warunki dla prac laboratoryjnych chemicznych i biochemicznych w naszym budynku, braki w aparaturze, młodociana kadra asystentów-studentów nie rokowały optymistycznie w podejmowaniu badań naukowych. Dla mojej habilitacji wykorzystałam prace przedwojenne wykonane w PZH w Warszawie nad hormonem przytarczycznym¹³. Natomiast prace późniejsze, wykonane w zakładzie prof. Jakuba Parnasa we Lwowie w latach 1939–1941 (niepublikowane) nad fosforylacjami w drożdżach nasunęły mi temat przeprowadzenia podobnych badań u bakterii. Poglądy podawane w literaturze światowej na temat mechanizmu przemiany węglowodanowej u bakterii (drogą fosforyzacji lub inną) były jeszcze kontrowersyjne. Podjęciu tego tematu na bakteriach sprzyjało sąsiedztwo zaprzyjaźnionego zakładu mikrobiologii, którego kierownikiem był znany mi ze Lwowa prof. dr Ludwik Fleck¹⁴. Sukcesem dla zakładu były pionierskie prace z chromatografii bibułowej i jej adaptacji do biochemii.

Niewątpliwie zawdzięczam to mojej rodzinie w Anglii, która opatrywała mnie w niezbędną dla tych celów specjalną bibułę chromatograficzną. Nastąpił okres innych publikacji, wielu prac metodycznych i biochemicznych, prac doktorskich, a w następnych latach habilitacyjnych. We współpracy z zakładem prowadzonym

przez prof. Andrzeja Waksmundzkiego wyrosła lubelska szkoła chromatograficzna. Organizowaliśmy sympozja ogólnopolskie, szkolenia w metodyce chromatograficznej zbiorowe i indywidualne, opracowaliśmy pierwszy polski podręcznik chromatografii.

6. Refleksje końcowe

Lubelski okres życia i pracy w uczelniach lubelskich: UMCS i AM oceniam jako najbardziej wartościowy. Wykorzystałam szansę organizacji uczelni, zakładu, od pierwszego okresu jej powstania, wypracowania wzorców dydaktyki studenckiej, szkolenia kadry naukowej i pozostawienia znacznego dorobku w publikacjach prac doświadczalnych, monograficznych

i podręcznikowych. W naszym zakładzie wychowali się i pracowali od studenta dzisiejsi profesorowie i docenci: Marek Kański, Marian Szymona, Tomasz Borkowski, Olga Szymonowa, Irena Borkowska, Eugeniusz Gąsior, Henryk Kraczkowski, Tadeusz Mierzejewski, a także: Konstanty Dominiczak (Szczecin), Stanisław Hubl (Warszawa), Leszek Tomaszewski (Warszawa), Kazimierz Adamkiewicz (Gdańsk) i inni ze stopniem doktora nauk medycznych lub nauk przyrodniczych.

Lublin, 8 V 1979

Opracowanie w ramach wspomnień z UMCS 1945–1950 przygotowała prof. zwyczaj. dr hab. Janina Opieńska-Blauth

1. Nie było to stanowisko etatowe, zastępcy dziekanów byli powoływani w razie potrzeby i pracowali społecznie.

2. Ari Leon Heller (1917–?), lekarz, asystent w Katedrze Chemii Fizjologicznej na Wydziale Lekarskim UMCS od 31 I 1945 do 30 I 1946, Archiwum UMCS (dalej: AUMCS), Akta osobowe, sygn. K 7.

3. Henryk Kraczkowski (1916–1992), lekarz weterynarii, adiunkt w Zakładzie Chemii Ogólnej i Fizjologicznej Wydziału Lekarskiego UMCS. W 1955 r. przeszedł do Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie, A. Łosowska, „Budowanie” UMCS w karykaturach Leona Jeśmanowicza, Lublin 2014, s. 46–47.

4. Stanisław Hubl (1916–2006), lekarz, asystent na Wydziale Lekarskim UMCS w latach 1944–1946. Po opuszczeniu Lublina pracował jako ordynator Szpitala Elżbietanek w Warszawie.

5. Piotr Paweł Wiśniewski (1881–1971), botanik, kierownik Katedry Botaniki Ogólnej UMCS, współtwórca Ogrodu Botanicznego UMCS i kurator Muzeum Przyrodniczego, A. Łosowska, „Budowanie”, s. 54–55.

6. Mieczysław Stelmasiak (1909–1982), lekarz, kierownik Katedry Anatomii Prawidłowej Człowieka na Wydziale Lekarskim UMCS. Wraz z Katedrą został przeniesiony do Akademii Medycznej w Lublinie w 1950 r., tamże, s. 87–89.

7. Jakub Parnas (1884–1949?), biochemik, profesor Uniwersytetu Warszawskiego oraz Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Aresztowany przez NKWD w 1949 r., zaginął, *Nowa Encyklopedia Powszechna PWN*, t. 4, Warszawa 1996, s. 782.

8. Bolesław Skarżyński (1901–1963), lekarz, biochemik, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego i Akademii Medycznej w Krakowie, tamże, t. 5, s. 867.

9. Kazimierz Krysiak (1907–1977), profesor, kierownik Zakładu Anatomii Prawidłowej Zwierząt na Wydziale Weterynaryjnym UMCS. W 1948 r. wyjechał z Lublina i podjął pracę w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, A. Łosowska, „Budowanie”, s. 116–117.

10. Stanisław Trojnar z żoną Aniłą przybyli ze Lwowa w 1945 r. Ich syn Ryszard urodził się już w Lublinie.

11. Władysław Kunicki-Goldfinger (1916–1995), mikrobiolog, kierownik Katedry Mikrobiologii UMCS w latach 1947–1955, a następnie profesor na Uniwersytecie Wrocławskim. Doktor *honoris causa* UMCS, AUMCS, Akta osobowe, sygn. K 7393.

12. Konstanty Dominiczak (1922–1987), lekarz, asystent w Katedrze Chemii Fizjologicznej na Wydziale Lekarskim UMCS w latach 1947–1948, profesor Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie.

13. Habilitacja została przeprowadzona w 1947 r. na podstawie rozprawy *Metody badania i otrzymywania hormonu przytarczycznego*. Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli profesorowie: T. Kielanowski, J. Mozołowski, J. Węgielko.

14. Ludwik Fleck (1896–1961), lekarz, mikrobiolog, kierownik Katedry Mikrobiologii UMCS, a następnie Akademii Medycznej. Od 1952 r. kierował Zakładem Mikrobiologii i Immunologii w Instytucie Matki i Dziecka w Warszawie. W 1957 r. wyjechał do Izraela, A. Łosowska, „Budowanie”, s. 122.

PROFESOR TADEUSZ WILGAT – BADACZ JEZIOR

W 2015 r. lubelska geografia uniwersytecka obchodzi jubileusz 70-lecia. Stwarza to okazję do podsumowań działalności naukowo-dydaktycznej, a także do refleksji i wspomnień o Mistrzach-Nauczycielach, którzy wywarli największy wpływ na rozwój i obecną pozycję lubelskiej geografii.

Jednym z nich był prof. Tadeusz Wilgat, twórca szkół naukowych w UMCS – szkoły hydrograficznej i ochrony środowiska. Jedną z dziedzin Jego działalności były badania limnologiczne.

Badania limnologiczne w hydrologii polskiej mają bardzo długą tradycję. Jeziora Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, stanowiącego niewielki subregion Polesia Lubelskiego, ze względu na jego peryferyjne położenie i małe znaczenie gospodarcze, były do połowy XX w. słabo rozpoznane.

Utworzenie Zakładu Geografii na nowo powstałym w Lublinie Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej spowodowało zwiększenie zainteresowania przyrodników tym regionem. Prekursorem kompleksowych badań Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego był prof. Tadeusz Wilgat. Jego badania fizyczno-limnologiczne stały się inspiracją do dalszych dociekań o bardzo szerokim aspekcie naukowym.

Chronologiczny przegląd dorobku naukowego prof. Tadeusza Wilgata pozwala na wskazanie przyczyn jego zainteresowania problematyką limnologiczną w fizycznym jej aspekcie. Nie bez znaczenia zapewne pozostaje fakt, że w okresie studiów na Uniwersytecie Warszawskim w latach 1934–1938 Tadeusz Wilgat był uczniem prof. Stanisława Lencewicza, który opublikował kilka prac dotyczących jezior. Niektóre z nich obejmowały region Polesia i zapewne stały się przykładem dla późniejszych opracowań Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Innym motywem

Prof. Tadeusz Wilgat

inspirującym do podjęcia badań limnologicznych były prace terenowe prowadzone przez prof. Tadeusza Wilgata w 1949 r. na obszarze Obniżenia Dorohuczy, przylegającego od południowego zachodu do Pojezierza. W 1950 r. pojawiło się opracowanie dotyczące powierzchniowych form krasowych (wertebów) występujących w okolicach Cycowa. Tu właśnie, pomiędzy Siedliszczem na południu a obniżeniem uściwierskim na północy, znajdują się dwa jeziora: Głębokie i Syczyńskie. Pierwszym z jezior rozpoznanych przez Tadeusza Wilgata było Głębokie koło Cycowa. Jego batymetrię wykonano latem 1949 r. Jak napisał Wilgat w 2002 r.: „Na tym zapewne skończyłyby się badania jezior, gdyby nie fakt zetknięcia się z wynikami pomiarów przeprowadzonych przez J. Kisińskiego zimą na przełomie lat 1948 i 1949. Pracownicy Wydziału Melioracyjnego WRN w Lublinie wyznaczyli wówczas zarys brzegów

dziewięciu jezior i pomierzyli głębokości dziesięciu, w tym czterech uprzednio sondowanych przez Sankowicza i Kaszewskiego...”. Profesora zaintrygował wtedy plan batymetryczny jeziora Krasne obrazujący misę w postaci dwóch połączonych lejów o głębokościach 33 i 23 m. Taki kształt misy wydał się trudny do pogodzenia z hipotezą genezy jezior wysuniętą przez Sawickiego (1918), według którego jeziora poleskie są resztkami wielkiego zastoiska plejstoceniowego. W świetle spostrzeżeń poczynionych w trakcie badań nad krasem okolic Cycowa, a przede wszystkim stwierdzenia, że o intensywności przebiegu procesów krasowych decyduje nie tylko zawartość węglanu wapnia w skale, a głównie domieszki (np. krzemionka) oraz słabsze lub silniejsze splekanie wapieni, Profesor wysnuł koncepcję krasowej genezy mis jeziornych (1954). Swoją tezę tłumaczył m.in. kształtem i głębokością niektórych mis. Za drugi czynnik, mający bezpośredni wpływ na powstanie jezior, przyjmował istnienie na tym obszarze jeziorzyska w okresie ostatniego interglacjału. Nie wszyscy późniejsi badacze obszaru Pojezierza zgadzali się z tym poglądem, przypisując powstanie mis jeziornych innym procesom i mechanizmom.

Do czasu podjęcia badań przez prof. Tadeusza Wilgata zakres rozpoznania jezior ograniczał się jedynie do podania głębokości 13 z nich, wyznaczenia w terenie linii brzegowej Jeziora Łukie oraz pobieżnych pomiarów batymetrycznych kilkunastu innych. Wydany w 1952 r. *Katalog Jezior Polskich* wykorzystał częściowo niepublikowane dane z prac pomiarowych Zakładu Geografii UMCS. W opracowaniu tym, mającym z założenia stanowić kompletny spis wszystkich istniejących

Archiwum Zakładu Hydrologii UMCS

jezior Pojezierza, pominięto kilka z nich, zamieniono nazwy, a w niektórych przypadkach podano błędne dane morfometryczne.

Badania limnologiczne prof. Tadeusza Wilgata prowadzone w latach 1950–1953 dostarczyły informacji dotyczących batymetrii oraz linii brzegowej. W tych latach sporządzono dla 46 jezior plany batymetryczne. Natomiast dla dalszych 22 niewielkich jezior zrezygnowano z pomiarów ze względu na ich niedostępność. Dla wszystkich obiektów, nawet tych niesondowanych, sporządzono krótki opis uwzględniający przede wszystkim położenie, fazę ewolucji, w jakiej się znajdują oraz podano powierzchnię i głębokość (dla niektórych wartości te były orientacyjne). W wybranych jeziorach określono również przezroczystość wody. Ze względu technicznych pomiarów termicznych

ograniczono jedynie do przedstawienia profili sześciu najgłębszych jezior. W trakcie prowadzonych badań terenowych prof. Tadeusz Wilgat zwrócił uwagę na zróżnicowane fazy rozwoju jezior. Większość płytkich ulegała intensywnemu procesowi zarastania. Przyczyn takiego stanu dopatrywał się w zmianach położenia zwierciadła wody, wywołanych procesami naturalnymi oraz działalnością człowieka.

Badania terenowe prowadzone na początku lat 50. XX w. stały się w późniejszych okresach inspiracją do podejmowanych przez Profesora działań na rzecz poznania i ochrony obszaru Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Szczególne zagrożenia dla regionu wynikały z planowanej aktywizacji gospodarczej Polesia Lubelskiego m.in. poprzez budowę Kanału Wieprz-Krzna, którego przebieg wyznaczono przez obszar Pojezierza. W 1957 r. Profesor opublikował w „Przeglądzie Geograficznym” pracę poświęconą zagadnieniom geomorfologii i hydrografii w strefie budowanego Kanału Wieprz-Krzna. Dwa lata później z inicjatywy prof. Tadeusza Wilgata Lubelski Oddział Polskiego Towarzystwa Geograficznego zorganizował konferencję naukową poświęconą Polesiu Lubelskiemu. Poza geografami brali w niej udział botanicy, gleboznawcy, zoologowie, leśnicy, przedstawiciele służb hydrologiczno-meteorologicznych, pracownicy Zakładu Ochrony Przyrody PAN oraz re-

prezentanci władz wojewódzkich i melioranci. Kontrowersyjne wobec inwestycji związanych z budową Kanału Wieprz-Krzna opinie przyrodników okazały się na tyle niewygodne dla ówczesnych władz, że pokonferencyjne materiały wydano jako poufne. Prowadzone przez Profesora przez następne lata intensywne działania na rzecz ochrony regionu zostały wykorzystane przy tworzeniu Poleskiego Parku Narodowego i sieci parków krajobrazowych.

W latach 90. Profesor kilkakrotnie powracał do zagadnień limnologicznych, dzięki którym miał możliwość dokonania przeglądu i przedyskutowania w szerszym zespole stanu i przekształceń hydrosfery. W 1994 r., z okazji Ogólnopolskiego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, ukazało się opracowanie pt. *Spory wokół jezior łęczyńsko-włodawskich*. Natomiast w 2002 r. prof. Tadeusz Wilgat przedstawił na łamach czasopisma „Limnological Review” pracę *Z historii badań i ochrony jezior łęczyńsko-włodawskich*. Stanowi ona podsumowanie Jego ponad półwiecznych działań na rzecz poznania i zachowania tych unikatowych jezior, położonych poza zasięgiem ostatniego zlodowacenia.

Wiedza geograficzna prof. Tadeusza Wilgata owocowała licznymi opracowaniami umożliwiającymi poznanie funkcjonowania środowiska Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Prace wykonywane w ciągu wielu lat przez Profesora i jego zespół stały się podstawowym materiałem wykorzystywanym m.in. przez naukowców, planistów i instytucje zajmujące się ochroną środowiska. Należy jednoznacznie podkreślić, że podstawą wszelkich opracowań limnologicznych wykonanych w okresie ostatniego półwiecza są prace Tadeusza Wilgata *Jeziora Łęczyńsko-Włodawskie* z 1954 r., uzupełnione syntetyczną publikacją, pod tym samym tytułem, wydaną w 1991 r.

Zdzisław Michalczyk
Katarzyna Mięsiak-Wójcik
Marek Turczyński

Tadeusz Wilgat

Zima na Polesiu

Fot. Henryk Kardela i Jerzy Durczak

Uczestnicy przedpołudniowej sesji Zjazdu Absolwentów

ZJAZD ABSOLWENTÓW ANGLISTYKI UMCS

W ramach obchodów Jubileuszu 50-lecia Anglistyki UMCS, 7 listopada 2014 r. miał miejsce całodzienny Zjazd Absolwentów. W dwóch sesjach, przed- i popołudniowej, zdarzenie zgromadziło niemal 300 osób, w tym władze rektorskie, dziekańskie, zaproszonych dyrektorów i przedstawicieli innych instytutów Wydziału Humanistycznego i innych polskich anglistyk oraz byłych i obecnych pracowników Instytutu Anglistyki. Szczególnie licznie reprezentowani byli absolwenci pierwszych naborów na studia anglistyczne, w tym pierwszego naboru z 1964 r. Dopisali byli pracownicy Instytutu, profesorowie i wykładowcy, którzy dla większości Absolwentów pozostają nierozwalnym elementem wspomnień lat studenckich i historii całej anglistyki – Grażyna Bystydzińska (dyrektor Instytutu w latach 1984–1989), Andrzej Zgorzelski, Franci-

Fot. Henryk Kardela i Jerzy Durczak

Dawniej wykładowca i student, dzisiaj profesorowie – Andrzej Zgorzelski i Bogusław Marek

szek Lyra, Leszek Kolek, Barbara Kowalik, Ludmiła Gruszevska-Blaim, Teresa Olszewska, Anna Zagórska, Anna Charęzińska, Joanna Drązkiewicz, Maciej Pakosz, Jerzy Warakowski, Robert Dymel, Cezary Michoński i inni.

Zjazdowi Absolwentów towarzyszyła wystawa jubileuszowa, bogata

w historyczne zdjęcia, plakaty i dokumenty, przygotowana – i upubliczniana częściowo już od początku 2014 r. – przez zespół kierowany przez profesorów Irminę Wawrzyczek, Jerzego Durczaka i Henryka Kardełę. Warto zaznaczyć, że cały rok 2014 był rokiem jubileuszowym dla naszej anglistyki, co podkreślono, dedykując Jubileuszowi wszystkie pięć konferencji międzynarodowych, jakie Instytut Anglistyki zorganizował od stycznia do grudnia 2014 r.

W sesji przedpołudniowej anglistykę wspominali niektórzy z dyrektorów Instytutu. Prof. Artur Blaim (dyrektor w latach 1980–1981 oraz 1990–2000) rozpoczął swoje refleksje od prof. Waleriana Świeczkowskiego, którego określił jako „prawdziwego twórcę anglistyki, niekoniecznie twórcę w sensie organizacyjnym, ale twórcę (...) etosu, jaki spowodował, że nasz Instytut – na tle innych instytutów anglistycznych w Polsce, zawsze się wyróżniał i wyróżnia do tej pory”.

Prof. Jerzy Durczak (dyrektor w latach 2000–2003, wcześniej wieloletni wicedyrektor) wspominał szereg inicjatyw, jakie udało mu się zrealizować: zmianę profilu Instytutu z filologii angielskiej na szeroko rozumianą anglistykę, uruchomienie specjalności amerykanistycznej, powołanie Pracowni Badań Kanadyjskich czy przeprowadzkę Instytutu – w roku 2006 – z „budynku z zegarem” do nowej i obecnej siedziby Wydziału Humanistycznego.

Prof. Henryk Kardela (dyrektor w latach 1989–1990 oraz 2003–2012) odczytał rzekomo odnaleziony przez siebie nieznany poemat wierszowany wielkiego poety angielskiego Geoffreya Chaucera, w którym z przymrużeniem oka, ale szczegółowo i z zachowaniem wszelkich konwencji właściwych dla literatury średniowiecznej scharakteryzował szereg postaci dawnej i obecnej anglistyki. Poemat miał się zakończyć następującymi słowami: „Wiwat! Niech żyje i dalej rozkwita (...) nasza Anglistyka! Nieś dalej kaganek oświaty na skraj świata, droga nam Anglistyko, od zimy do lata!”.

Przemysław Łozowski, obecny dyrektor (od 2012 r.), przedstawił dynamiczny rozwój Instytutu, cytując dane liczbowe, z których wynika, że w stosunku do swoich skromnych początków anglistyka rozrosła się wielokrotnie: z jednego zakładu w latach 1964–1972 do 11 jednostek organizacyjnych obecnie, z kilkunastu studentów w pierwszych naborach do ponad 250 na wszystkich poziomach i we wszystkich formach studiowania w bieżącym roku akademickim, z kilkunastu absolwentów rocznie na początku do ponad 150 licencjatów i magistrów, którzy mury UMCS opuszczają co roku obecnie.

Moderator zjazdowego spotkania dr hab. Paweł Frelik odczytał wierszowane zagadki pióra prof. Moniki Adamczyk-Garbowskiej (również absolwentki anglistyki UMCS). Z żadną z nich uczestnicy zjazdu nie mieli problemu, nawet z tymi dotyczącymi pierwszych dwóch dyrektorów: prof. Henryka Zinsa (Na nic prosby na nic krzyki, // Jutro ruszam do Afryki, // Bo nie Lublin, lecz Afryka, // Rajem jest dla historyka. // Kenia, Nigeria, Botswana // To przygoda niesłychana) oraz prof. Waleriana Świeczkowskiego (Najważniejszy – sekretariat. // Kto w nim rządzi? Pani Maria. // Przy pół czarnej i Marlboro // Gawędzimy wczesną porą. // Nie damy się komunie // Na zebraniach w common-roomie).

Głos zabrali również absolwenci (choć każdy z występujących dyrektorów to też absolwent anglistyki UMCS), wspominając swoje lata studenckie i nawiązując do późniejszej pracy zawodowej. Między innymi Andrzej Dakowski (wieloletni dyrektor Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta, od początku jej zorganizowania) zdradził przyczyny swojego wyboru anglistyki (w 1966 r.), wbrew pierwotnym planom zdawania na chemię. Otóż, w liceum, na pewnej prywatce, spotkał „dostojnego i przystojnego studenta I roku anglistyki” [Andrzej Jaroszyński], który miał zareklamować anglistykę w ten sposób: „tam się nic nie robi!”. W trak-

Fot. Henryk Kardela i Jerzy Durczak

Andrzej Jaroszyński wspomina swoje lata studiów (1964)

cie studiów okazało się, że „roboty trochę jednak jest”, na tyle dużo, że, jak przyznał, zaczynał „jako trzeci rocznik, ale skończył jako czwarty rocznik”.

Andrzej Jaroszyński (dyplomata, m.in. Ambasador RP w Norwegii i Australii) wspominał ducha anglistyki pierwszego naboru studentów (w 1964 r.): „Traktowaliśmy obowiązującą mitologię jako niepoważną i nieestetyczną. Bardziej interesował nas Mars lub Marks & Spencer niż Karol Marks”.

Joanna Tomicka-Zawora (wiceprezes Zarządu Credit Agricole Bank, nabór z roku 1985) przyznała, że w jej „środowisku zawodowym – bankierów, finansistów, ekonomistów – często spotyka się z pytaniem, jak to możliwe, że po pierwsze – kobieta, a po drugie – filolog anglista może być wiceprezesem trzeciej największej korporacji finansowej w Europie”. Z dumą stwierdziła, że „odpowiedź na to pytanie i jej zawodowy sukces wiąże się właśnie z tym, że miała okazję studiować na filologii angielskiej i miała przyjemność zostać absolwentką anglistyki”.

Z grona absolwentów swoimi refleksjami podzielili się także Beata Kiersnowska, wieloletnia dyrektor NKJO w Rzeszowie i Artur Habant, obecnie Radca Minister RP przy Unii Europejskiej. Absolwenci zaznaczyli swoją obecność na zjeździe również i w ten sposób, że reaktywowała specjalnie na potrzeby spotkania

Fot. Henryk Kardela i Jerzy Durczak

Spektakl w wykonaniu The Brainstorming Donkeys

Sekcja Teatralna, początkowo znana jako The Back End of the Donkey, a następnie jako The Brainstorming Donkeys (powstała w 1995 r. i istniała nieprzerwanie do 2012 r.), zaprezentowała jedno ze swoich przedstawień, adaptację *Snu nocy letniej* Williama Szekspira. Spektakl nagrodzono gromkimi brawami.

Zjazd Absolwentów zakończyło w późnych godzinach wieczornych spotkanie towarzyskie.

Przemysław Łozowski

Fot. Henryk Kardela i Jerzy Durczak

Anglistykę wspomina Andrzej Dakowski (1966)

Fot. Henryk Kardela i Jerzy Durczak

Joanna Tomicka-Zawora wspomina anglistykę końca lat 80. (1985)

„KOBIE TA NA MEDAL” JEST Z UMCS!

Wplebiscycie „Gazety Wyborczej” promującym kobiety szczególnie aktywnie nagrodę Kapituły Konkursu otrzymała dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska z Instytutu Archeologii UMCS. To wielki sukces nie tylko Laureatki, ale również lubelskiej archeologii i ważny element promujący naszą Uczelnię. Skoro drugi raz z rzędu kobiety spod znaku UMCS zasłużyły na takie wyróżnienie, to oznacza nie mniej, nie więcej, że panie obdarzone temperamentem naukowym, wrażliwością społeczną, odpowiedzialnością za otoczenie i umiejętnością eksponowania swoich osiągnięć czują się w niej znakomicie.

W archeologii dr B. Niezabitowska-Wiśniewska znana jest przede wszystkim jako autorka sensacyjnych odkryć starożytności z IV–V w. po Chr. w Ułowie na Roztoczu, związanych również z wędrówką Herulów do swojej północnej ojczyzny¹. Bada tę okolicę od 2002 r., skupiając uwagę całej archeologicznej Europy. To właśnie te wykopaliska otworzyły jej drogę na naukowe salony, odkrywając niecodzienne talenty organizacyjne, konsekwencję postępowania badawczego i godny pozazdroszczenia upór. Ta ostatnia cecha jest szczególnie cenna, gdyż nawet najtwardszy przedstawiciel „męskiej archeologii” miałby kłopoty z przetrzymaniem niektórych z niespełnionych naukowych oczekiwań. Takie niespełnienia Laureatka potrafi przekuć w sukcesy! Kiedy w napięciu oczekiwaliśmy na odsłonięcie grobu herulskiego księcia mającego spoczywać pod ogromnym nasypem kurhanu w Ułowie – a do tych oczekiwań udało mi się

swego czasu zaprząć emocjonalnie dwa autobusy przyrodników z Wydziału Nauk o Ziemi, wydawało się, że odsłonięcie „zaledwie” wyrabowanego grobu z końca epoki kamienia oznaczać będzie klęskę oczekiwań; autorka umiejętnie sprzedała swoje odkrycie specjalistom od tej epoki, którzy po prostu padli przed nim na kolana.

Oceniają laureatkę z czysto naukowego punktu widzenia, widzimy w jej dorobku kilkadziesiąt publikacji naukowych, wiele w językach obcych, w tym jedną książkę i redakcję naukową trzech innych należących do kanonu warsztatu archeologa. Pomimo młodego wieku, szturmem zdobyła archeologiczny rynek naukowy, stając się rozpoznawalną twarzą młodej lubelskiej archeologii. Zapraszana na kongresy do wielu krajów – aktualnie do Japonii – skupia uwagę nowatorskim podejściem nie tylko do nowych, ale również do „starych” źródeł, budując dla nich nowy porządek typologiczny i chronologiczny. Ma przy tym istotną „wadę” – nie umie pisać „małych tekstów”, co przy regułach parametryzacji jest nieustannym strzelaniem sobie w stopę. Ma za to głęboko wpojone poczucie uczciwości naukowej, badawczej i odpowiedzialności za stawiane tezy, które przecież nie poddają się powierzchownej analizie, ale wymagają dogłębnej krytyki źródłowej. Wielu łowców punktów tego nie rozumie; tak jak nie przyjmuje do wiadomości że „naganianie punktów” powtarzaniem tego samego tekstu „w innej obróbce” jest po prostu nieuczciwe.

Z tego wszystkiego wynika jeszcze inna wartość. Laureatka jest

Fot. Robert Fręzek

Dr B. Niezabitowska-Wiśniewska odbiera nagrodę

bezdyskusyjną specjalistką w zakresie badań społeczności koczowniczych żyjących na ukraińskich i rosyjskich stepach o międzynarodowej renomie. Była i jest filarem największych międzynarodowych projektów naukowych IA UMCS, włącznie z wielkimi wystawami realizowanymi poza granicami kraju.

Ma na swoim koncie jeszcze przynajmniej dwa tyle „mierzalne”, co ekspresyjne sukcesy. Jej praca doktorska wywołała swego czasu autentyczną panikę w Dziekanacie Wydziału Historycznego UMK, gdyż liczyła 3500 stron (!). Natomiast NCN nie miało wątpliwości, że jej projekt grantu o „terra incognita” na Roztoczu zasługuje na wsparcie w wysokości 600 000 zł². O takich sumach większość humanistów, w tym archeologów, może co najwyżej pomarzyć.

Jej talenty organizatorskie dają wiele znakomitych efektów. Ten najbardziej medialny, ale również wpisujący się w politykę promowania archeologii wypracowaną w Zakładzie Środkowego i Wschodnioeuropejskiego Barbaricum, dał w efekcie imprezę, którą w środowisku nazywa się „drugim Masłomęczem”, z tym że w Ułowie, gdzie jest realizowany, cały wysiłek poświęcony został najtrudniejszemu i najbardziej wymagającemu odbior-

com promocji – dzieciom. Zasłużona jest też na polu walki o ochronę dziedzictwa kulturowego, a sposób w jaki potrafiła stawiać czoła łachmytom rabującym stanowiska archeologiczne za pomocą wykrywaczy metali – obiegł swego czasu całą krajową prasę. Jest po prostu nie tylko świetną promotorką archeologii, ale również jej gorącą i oddaną obrończynią.

Naukę traktuje z definicji interdyscyplinarnie, stąd współpracują z nią zarówno geografovi, antropolodzy, chemicy, petrografowie, fizycy, jak i... leśnicy. Traktując tę współpracę odpowiedzialnie, stawia się na każde ich wezwanie, by opowiadać o prehistorii, ale również stworzyła forum dyskusyjne z przyrodnikami o nazwie „Calec”³.

Ciągle mówimy o dr Niezabitowskiej-Wiśniewskiej w kategoriach „największej nadziei lubelskiej archeologii”, nie zauważając, że już dawno spełniła pokładane w niej nadzieje i przekształciła się w jej lokomotywę.

Również w plebiscycie internetowym nasza Laureatka nagrody głównej długo prowadziła. Opatrzność czuwała jednak nad tą „niesprawiedliwością” i sprawiła, że jej (nawet nie główna) konkurentka w godzinę zyskała pięć tysięcy głosów... i nie dała szans na zdublowanie sukcesu.

Andrzej Kokowski

1. B. Niezabitowska-Wiśniewska, *Ułów – tajemnica starożytnego Rزتoca, siódma wystawa Instytutu Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Muzeum UMCS. Katalog wystawy pod honorowym patronatem Wojewody Lubelskiego Wojciecha Żukowskiego i Jego Magnificencji Rektora UMCS prof. dr hab. Wiesława Andrzeja Kamińskiego*, Lublin 2007.

2. B. Niezabitowska-Wiśniewska, *Rزتocze – starożytna terra incognita?*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 3 (203:2013), s. 30–32.

3. B. Niezabitowska-Wiśniewska, T. Wiśniewski, *Lubelskie Forum Geoarcheologiczne „Calec”*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 3 (203:2013), s. 36.

„WYKŁADY PROFESORSKIE” NA WYDZIALE PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII UMCS

31 marca 2015 r. na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS odbyło się spotkanie z cyklu „Wykłady Profesorskie”. Tym razem gościliśmy prof. Bogusława Śliwerskiego, któremu w maju 2014 r. nadany został tytuł doktora *honoris causa* UMCS.

Prof. Bogusław Śliwerski jest wybitnym pedagogiem, badaczem problemów edukacyjnych i ekspertem polityki oświatowej. Współpracuje z licznymi instytucjami i towarzystwami naukowymi. Jest przewodniczącym Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, ekspertem Polskiej Komisji Akredytacyjnej, przewodniczącym Sekcji I Nauk Humanistycznych i Społecznych Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów. Z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii współpracuje od początku lat 90. XX w., zarówno na niwie naukowej, jak również dydaktycznej i organizacyjnej.

Archiwum autora

W ramach marcowych „Wykładów Profesorskich” odbyły się cztery spotkania z prof. B. Śliwerskim. Pracownicy Wydziału wysłuchali wykładu pt. „Metodologiczne przesłanki PISA-nek”, podczas którego Profesor poddał krytycznej analizie Program Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów (PISA), w którym Polska uczestniczy od 2000 r. Pracownicy uczestniczyli ponadto w spotkaniu na temat wniosków z dotychczasowej procedury w postępowaniu habilitacyjnym. Profesor zaprezentował polskie procedury awansowe na tle rozwiązań obowiązujących w innych krajach europejskich, przedstawił również najważniejsze problemy wymagające rozstrzygnięć, m.in. kwestie związane z własnością intelektualną. Doktoranci i pracownicy Wydziału mogli wziąć również udział w indywidualnych konsultacjach z Profesorem. Ostatnim punktem wizyty był wykład dla studentów pt. „Nauczyciele w gorsecie MENSkich regulacji”, podczas którego Profesor – korzystając z metafory „gorsetu” – analizował polską politykę oświatową.

Zarówno pracownicy, jak i studenci Wydziału wzięli udział w inspirującej debacie naukowej z zakresu współczesnej polityki edukacyjnej. Szerokie spojrzenie na ten temat odnaleźć można w najnowszej publikacji prof. B. Śliwerskiego pt. *Edukacja (w) polityce a polityka (w) edukacji. Inspiracje do badań polityki oświatowej*.

Dr Urszula Lewartowicz

UMCS DLA SAMORZĄDU

12 marca 2015 r. w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS odbyła się konferencja „UMCS dla Samorządu”, zorganizowana przez Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS oraz Wydział Filozofii i Socjologii UMCS w celu przedstawienia oferty Uniwersytetu oraz nawiązania szerszej współpracy na linii nauka – samorząd.

Fot. Robert Frączek

W konferencji wzięli udział m.in.: Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej prof. dr hab. Ryszard Dębicki, Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Artur Walasek, Członek Zarządu Województwa Lubelskiego Paweł Nakonieczny, Dziekani Wydziałów UMCS, naukowcy oraz ponad 70 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym Michał Cholewa i Jacek Sobczak – Wicemarszałkowie Województwa Lubelskiego poprzedniej kadencji.

Witając zgromadzonych gości, Rektor UMCS podkreślił, że „pole do współpracy jest bardzo szerokie. Samorządy mają ogromne potrzeby w wielu dziedzinach, wobec tego UMCS ze swoim potencjałem naukowym i badawczym może wiele im pomóc, poczynając od historyków, heraldyków, po zadania związane chociażby z opieką społeczną”. Dziekan Wydziału Filozofii i Socjologii prof. Teresa Pękała wskazała na zmieniającą się rolę nauk humani-

stycznych we współpracy Uniwersytetu z otoczeniem zewnętrznym.

Artur Walasek, Wicemarszałek Województwa Lubelskiego przekonywał, że „w kontekście nowego RPO niezbędna będzie współpraca z uczelniami. Współpraca biznesu, nauki i samorządu to przyszłość i jedyna właściwie możliwość wykorzystania środków europejskich”. O możliwościach realizacji wspólnych projektów w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego, Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej i Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój mówiła Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie Izabela Byzdra. Zainteresowani tematem funduszy unijnych mogli poznać szczegóły przy stoisku informacyjnym Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego.

Dr Dagmara Kociuba, Kierownik Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS wskazała najważniejsze płaszczyzny współpracy na linii nauka – samorząd, tj. planowanie przestrzenne, ekologię, edukację, a także podkreśliła rolę Centrum w koordynowaniu tych działań z ramienia UMCS.

W dalszej części konferencji samorządowcy mogli zapoznać się z ofertą poszczególnych Wydziałów UMCS w zakresie m.in. opracowania i konsultowania dokumentów strategiczno-planistycznych, w tym planów zagospodarowania przestrzennego, strategii, analiz

Fot. Robert Frączek

Fot. Robert Frączek

finansowych JST, programowania rozwoju lokalnego, partnerstwa, dialogu obywatelskiego. Ponadto, jednostki samorządu terytorialnego mogą liczyć na pomoc w działaniach z zakresu ochrony i monitoringu środowiska oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Uczelnia posiada także bogate zaplecze do opracowania materiałów promocyjno-reklamowych oraz realizacji projektów promocyjnych i kulturalnych dla gmin. Naukowcy UMCS oferują współpracę w tworzeniu i przetwarzaniu baz danych przestrzennych, wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań z zakresu np. e-administracji, a także prowadzenie badań statystycznych, socjologicznych, rynkowych i marketingowych z zakresu turystyki, gospodarki i kultury oraz tłumaczenia i konsultacje językowe.

W ofercie UMCS znajdują się też studia podyplomowe, liczne kursy i szkolenia, w tym zamawiane oraz certyfikowane kursy językowe posiadające akredytację Urzędu Służby Cywilnej. Dojrzałe osoby zaprasza Uniwersytet III Wieku. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyła się oferta Uniwersytetu Dziecięcego. Tuż po konferencji wolę uruchomienia nowej filii wyraziła kolejna gmina z Lubelszczyzny.

Ostatnią część konferencji stanowiła dyskusja, której moderatorem był prof. dr hab. Marian Hara-

simiuk, Kierownik Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania UMCS. W dyskusji wzięli udział naukowcy z UMCS, w tym Rektor prof. dr hab. Stanisław Michałowski, przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz samorządowcy. Wszystkie strony wyraziły wolę współpracy w zakresie nowych inicjatyw i projektów.

Konferencja została zorganizowana pod honorowym patronatem Sławomira Sosnowskiego – Marszałka Województwa Lubelskiego. Patronat medialny objęli: TVP Lublin, Radio Lublin, Radio Centrum, Dziennik Wschodni, Magazyn Lubelski Lajf, Panorama Lubelska. Partnerami konferencji byli Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie oraz Związek Gmin Lubelszczyzny.

Wirginia Gieryng-Cieplak

Fot. Robert Frączek

ZASADY KOMERCJALIZACJI BADAŃ NA RADZIE WYDZIAŁU BIOLOGII I BIOTECHNOLOGII UMCS

18 lutego 2015 r. pracownicy Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS wzięli udział w posiedzeniu Rady Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS, przedstawiając ofertę Centrum skierowaną do pracowników naukowych Uczelni.

Podczas prezentacji omówione zostały zasady formalno-prawne realizacji prac zleconych dla podmiotów zewnętrznych (m.in. procedury oraz wzory dokumentów) oraz zmiany ustawy prawo o szkolnictwie wyższym w zakresie zasad komercjalizacji wyników badań naukowych, tzw. uwłaszczenie naukowców. Przedstawiony został również Formularz Zgłoszenia Innowacji oraz prawidłowy sposób jego wypełnienia.

W spotkaniu ze strony Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS udział wzięli: kierownik dr Dagmara Kociuba oraz mgr Anna Kanadys i mgr Janusz Chlebowicz.

W przypadku zainteresowania Wydziałów Uniwersytetu taką prezentacją serdecznie zapraszamy do kontaktu w celu ustalenia szczegółów. Osoba do kontaktu: Wirginia Gieryng-Cieplak, wirginia.gieryng@poczta.umcs.lublin.pl, tel. (81) 537 51 76; 537 55 40.

Wirginia Gieryng-Cieplak

„NOWOCZESNA BIBLIOTEKA – NOWOCZESNY BIBLIOTEKARZ” I LUBELSKIE FORUM BIBLIOLOGÓW, INFORMATOLOGÓW I BIBLIOTEKARZY

Zmieniająca się w szybkim tempie rzeczywistość stawia coraz to nowe wyzwania przed bibliotekami i placówkami informacyjnymi, ich pracownikami, a przede wszystkim ośrodkami akademickimi kształcącymi w tym zakresie. Kwestie dotyczące kierunków rozwoju i zakresu działań bibliotek i ośrodków informacji, różnorodności ról i zadań stojących przed pracownikami sektora informacji oraz ich nowoczesnej edukacji stanowią przedmiot dyskusji, tak w środowisku praktyków, jak i teoretyków.

Powyższe względy stały się inspiracją dla zorganizowania I Lubelskiego Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy, które odbyło się 19 marca 2015 r. w Sali Obrad Rady Wydziału Humanistycznego pod hasłem „Nowoczesna biblioteka – nowoczesny bibliotekarz”. Głównym organizatorem przedsięwzięcia był Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS wraz z partnerami: Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Miejską Biblioteką Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie i Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Komisji Edukacji Narodowej w Lublinie.

W wydarzeniu uczestniczyło blisko sto osób reprezentujących biblioteki różnego typu (publiczne, szkolne, pedagogiczne, naukowe), ośrodki informacji i kultury oraz środowisko badaczy książki i informacji naukowej z Lublina i Lubelszczyzny. Tak duże zainteresowanie przerosło wyobrażenia organizatorów i potwierdziło potrzebę podejmowania tego typu dyskusji i spotkań konsolidujących środowisko bibliologów, informatologów i bibliotekarzy.

Forum stało się okazją do wymiany doświadczeń i informacji, zaprezentowania przykładów do-

brych praktyk oraz innowacyjnych form pracy w bibliotekach, na tle rozwoju nowych narzędzi komunikacji i rosnących wymagań użytkowników. Uczestnicy i prelegenci mogli wspólnie zastanowić się nad poszerzeniem oferty bibliotecznej w nowoczesny i kreatywny sposób oraz rozważyć kwestię przyszłości zawodu bibliotekarza i bibliotek w cyfrowym świecie.

Spotkanie otworzyły wystąpienia dyrektorów instytucji organizujących Forum: prof. dr hab. Marii Judy (IINiB), mgr Renaty Filipiak (MBP) i mgr Barbary Rzeszutko (PBW). W części plenarnej, prowadzonej przez dr Anitę Has-Tokarz, wystąpiło sześciu prelegentów. Dr Renata Malesa (IINiB), zajmująca się badaniem roli bibliotek na rynku usług informacyjnych oraz wykorzystaniem nowych technologii ICT w kształtowaniu wizerunku biblioteki i bibliotekarza, przedstawiła referat pt. „Marketing partnerski w działalności współczesnej biblioteki”. Wojciech Olchowski, pedagog medialny współpracujący z Urzędem Miasta Lublin, współautor projektu „Komunikacja dla integracji” wystąpił z prelekcją pt. „Biblioteka – lokalny ośrodek aktywności społecznej”. Dwa kolejne referaty zaprezentowali pracownicy Miejskiej Biblioteki Publicznej im.

H. Łopacińskiego w Lublinie. Katarzyna Poleszak z Filii nr 2 przedstawiła prezentację pt. „Biblioteczny Viral”, w której pokazała możliwości wykorzystania narzędzi marketingu wirusowego w promocji czytelnictwa i usług bibliotecznych. Grzegorz Woźniak, kierownik lubelskiej mediateki w referacie pt. „Biblioteka inaczej. Działania mediateki BIBLIO” omówił niestandardowe działania podejmowane przez placówkę, służące budowaniu marki i kreowaniu pozytywnego wizerunku. Następni prelegenci podjęli tematykę wykorzystania nowoczesnych technologii w praktyce bibliotecznej. Wystąpienie Macieja Sztorca z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Lublinie dotyczyło Internetu jako narzędzia promocji bibliotek. Kamil Stępień (IINiB), którego zainteresowania badawcze oscylują wokół zagadnień wizualizacji informacji i funkcjonowania fotografii w przestrzeni sieciowej, zaprezentował referat pt. „Wyszukiwanie obrazem. Nowoczesne trendy w wyszukiwaniu informacji”.

W drugiej części Forum odbył się panel dyskusyjny pod hasłem „Nowoczesna biblioteka – czyli jaka? O wyznacznikach nowoczesności” oraz „Nowoczesny bibliotekarz – czyli jaki? Kompetencje szczególnie pożądane”. Jego moderatorami

Fot. Lidia Jarska

Uroczyste otwarcie Forum. Prof. Maria Juda, dyrektor Instytutu Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS

byli dr Renata Malesa, mgr Maciej Sztorc i mgr Grzegorz Woźniak. Podczas dyskusji zastanawiano się nad wielowymiarowością kategorii „nowoczesność” w kontekście bibliotek. Odniesiono ją do takich sfer jak architektura i wykorzystanie innowacyjnych technologii, ale również wielości ról i zadań, jakim musi sprostać współczesna placówka biblioteczna. Rozważano kwestie: biblioteki jako interfejsu, jako miejsca *public learning*, multimedialnego centrum kultury oraz symbolu otwartości i usieciowienia medialnego.

Zastanawiając się nad umiejętnościami i kompetencjami nowoczesnego bibliotekarza, uczestnicy dyskusji doszli do wniosku, że musi on dobrze czuć się w różnorodnych rolach: powinien być ekspertem w swojej dziedzinie, menedżerem, negocjatorem, badaczem, operatorem baz danych, planistą,

znawcą technologii informacyjnych i zasad przedsiębiorczości, a także psychologiem, opiekunem i nauczycielem, ciągle otwartym na wiedzę i nowe umiejętności ucznia i użytkownika.

Uczestnicy Forum wielokrotnie podkreślali zasadność organizowania podobnych spotkań, które są doskonałą okazją do konsolidowania środowiska i umożliwiają wymianę wiedzy i doświadczeń. Dla Instytutu wydarzenie było okazją do zacieśnienia współpracy z potencjalnymi pracodawcami i przedyskutowania kwestii dotyczących przyjętej koncepcji kształcenia. Forum niewątpliwie przyczyniło się do integracji środowiska bibliologów, informatologów i bibliotekarzy z Lublina i Lubelszczyzny, dlatego już jesienią planowane jest kolejne tego typu spotkanie.

**Anita Has-Tokarz
Renata Malesa**

Fot. Lidia Jarska

Panel dyskusyjny

Fot. Anna Kanadyś

„CZAS NA INNOWACJE!” Z FUNDACJĄ ROZWOJU LUBELSZCZYZNY

19 marca 2015 r. odbyło się kolejne spotkanie w ramach cyklu „Czas na Innowacje!” dotyczące możliwości wsparcia studentów i absolwentów Uczelni w tworzeniu własnych firm.

Podczas spotkania Agnieszka Domańska-Sienkiewicz, Dyrektor Lubelskiego Inkubatora Przedsiębiorczości Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny zaprezentowała ofertę i zasady współpracy z Inkubatorem dla osób planujących założenie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Wiceprezes zarządu FRL Jacek Krok przedstawił możliwości pozyskania finansowania na założenie własnej firmy lub utworzenie miejsca pracy w ramach programu „Pierwszy biznes – wsparcie w starcie” realizowanego przez MPiPS i BGK.

W spotkaniu wzięli także udział zagraniczni konsultanci wykorzystania potencjału firmy IBM: Urmi Sengupta i Thierry Ruiz, którzy we współpracy z Fundacją Rozwoju Lubelszczyzny i organizacją PYXERA Global realizują program IBM Corporate Service Corps. Podczas spotkania goście z firmy IBM mieli możliwość zapoznania się z ofertą i osiągnięciami Instytutu Informatyki UMCS.

„Czas na Innowacje!” to cykliczne przedsięwzięcie organizowane przez Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS, podczas którego naukowcy i studenci zapoznają się z możliwościami komercjalizacji badań, poznają tzw. „dobre praktyki” z kraju i zagranicy, jak też uzyskują informacje dotyczące rozwoju przedsiębiorczości i transferu technologii.

Wirginia Gieryng-Cieplak

Fot. Dariusz Polubiec

Rozpoczęcie szkolenia

SZKOLENIE Z TELEMEDYCYNY W RAMACH PROJEKTU TEMPUS MEDET

W dniach 26 stycznia – 6 lutego 2015 r. UMCS gościł uczestników szkolenia z Państwowego Instytutu Transportu i Komunikacji z Turkmenistanu, przeprowadzonego w ramach projektu TEMPUS TACIS „Advanced Curriculum Development in Telemedicine for Turkmenistan” (w skrócie „MEDET”). Było to drugie szkolenie z telemedycyny zorganizowane przez nasz Uniwersytet jako partnera projektu. Pierwsze z nich odbyło się w dniach 3–7 lutego 2014 r. i również obejmowało uczestników przybyłych z Turkmenistanu, z kraju będącego beneficjentem projektu „MEDET”.

Unia Europejska poprzez projekty organizowane w ramach programu „European Tacis Tempus” wspiera przeprowadzanie reform szkolnictwa wyższego w krajach beneficjentach. Działania te oparte są na nawiązaniu współpracy pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego z obszaru Unii Europejskiej a krajami Bliskiego Wschodu i Azji. Polegają one przede wszystkim na podnoszeniu jakości kształcenia i modernizacji szkolnictwa wyższego w tych państwach. UMCS doskonale wpisuje się w te działania, uczestnicząc od 2008 r. w różnych projektach programu TEMPUS.

Turkmenistan jest krajem położonym w południowo-zachodniej części Azji Środkowej nad Morzem

Kaspijskim. Po rozpadzie Związku Radzieckiego od 1991 r., kiedy to proklamowano niepodległość, państwo to jest suwerenną republiką

z silnym ośrodkiem władzy prezydenckiej. Gospodarka kraju oparta jest w znacznej mierze na eksploatacji i eksporcie bogatych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz na uprawie bawełny. Głównymi odbiorcami turkmeńskich surowców są przede wszystkim Federacja Rosyjska, Ukraina oraz Iran. Podstawowym celem projektu „MEDET” jest zatem wsparcie modernizacji szkolnictwa wyższego w Turkmenistanie oraz rozwój państwowej opieki zdrowotnej poprzez nawiązanie współpracy, pozyskanie doświadczeń i technik zarządzania oraz zastosowanie innowacyjnych metod edukacji w zakresie telemedycyny i w powiązanych z nią dziedzinach naukowych.

Organizowane szkolenia dotyczą stosunkowo nowej dziedziny nauki. Telemedycyna wyróżnia się interdyscyplinarnym charakterem oraz wykorzystaniem najnowszych zdobyczy techniki w zakresie medycyny, informatyki i telekomunikacji.

Fot. Urszula Romanczuk-Polubiec

Uczestnicy „okrągłego stołu” po zakończonych dyskusjach

Fot. Dariusz Polubiec

Przemawia Dziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki prof. Zbigniew Korczak, tłumaczą Izmailov Batyr z Turkmenistanu

Podobnie jak miało to miejsce poprzednio, również tegoroczne szkolenie odbyło się w Instytucie Informatyki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS. Na inauguracji szkolenia mowę powitalną wygłosili: prorektor prof. Ryszard Dębicki, dziekan Wydziału MFI prof. Zbigniew Korczak, dyrektor Instytutu Informatyki prof. Paweł Mikołajczak oraz lokalny koordynator projektu prof. Wasyl Ustymenko. W trakcie dziesięciu dni szkolenia wykłady i zajęcia laboratoryjne prowadzili: prof. Paweł Mikołajczak, prof. Wasyl Ustymenko, dr Piotr Kowalski, dr Bogdan Książkowski, dr Marcin Denkowski, dr Karol Kuczyński, dr Marcin Smolira, dr Rafał Stęgiński oraz dr Tomasz Walczyński. Charakterystycznym elementem szkolenia było przeprowadzenie dyskusji przy „okrągłym stole”, w której oprócz przedstawicieli UMCS i gości z Turkmenistanu udział wzięli główny koordynator projektu dr Igor Perevoznik Lulchenko z Uniwersytetu w Kordobie w Hiszpanii.

Uczestnicy szkolenia z Turkmenistanu wzięli ponadto udział w wykładzie prezentującym walory Lublina oraz jego historyczne aspekty. Byli oni pod wrażeniem osobliwej historii miasta oraz urokliwej zabudowy, zwłaszcza staromiejskiej.

Drugie już szkolenie z telemedycyny przeprowadzone przez UMCS potwierdza status naszej Uczelni jako cennego partnera w programie TEMPUS przyczyniającego się do rozwoju szkolnictwa wyższego w krajach rozwijających się.

Mgr Dariusz Polubiec

17. KONFERENCJA SPRAWOZDAWCZA NA WYDZIALE CHEMII UMCS

W dniach 9–10 lutego 2015 r. na Wydziale Chemii UMCS odbyła się 17. Wydziałowa Konferencja Sprawozdawcza. Podczas uroczystego otwarcia władze Uniwersytetu reprezentował Prorektor ds. Ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. nadzw.

Wydziałowa Konferencja Sprawozdawcza obejmowała cztery sesje, w trakcie których każda jednostka organizacyjna dokonała podsumowania prowadzonych badań. Podczas 20-minutowych wystąpień reprezentanci 17 Zakładów i 1 Pracowni przedstawili wyniki działalności badawczej w swoich jednostkach oraz zaprezentowali szczegółowo jedno z wykonanych zadań. Jednym z punktów pierwszego dnia Konferencji było podsumowanie przez dr. hab. Andrzeja Machockiego, prof. nadzw. oraz dr. Ewarysta Mendyka realizacji projektu „Centrum Nanomateriałów Funkcjonalnych”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 2.1. Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Projekt realizowano na Wydziale Chemii UMCS w latach 2008–2015. Konferencję zakończyły wystąpienia autorów prac doktorskich wyróżnionych w konkursie na najlepszą pracę dokorską w roku 2014.

W podsumowaniu działalności naukowej prowadzonej na Wydziale Chemii należy podkreślić, że liczba artykułów publikowanych w czasopiśmie z wykazu A MNiSW od lat utrzymuje się na wysokim poziomie z tendencją wzrostową. 18 jednostek organizacyjnych realizowało 61 kontynuowanych i nowych zadań w ramach działalności statutowej oraz 9 zadań niezakończonych w 2013 r. W ramach dotacji celowej na badania młodych naukowców realizowano 19 nowych zadań zgłoszonych przez młodych pracowników i doktorantów oraz 5 zadań niezakończonych w 2013 r. Pracownicy Wydziału byli autorami 191 artykułów w czasopiśmie posiadających współczynnik wpływu Impact Factor (IF), znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) (część A wykazu MNiSW), 5 publika-

cji w czasopiśmie wymienionych w części B wykazu MNiSW, 14 publikacji w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych uwzględnionych w Web of Science, 20 innych publikacji, 1 monografii w języku angielskim i 1 monografii w języku polskim, 11 rozdziałów w monografiach o zasięgu międzynarodowym, 12 rozdziałów w monografiach o zasięgu krajowym, 1 patent przyznany przez Urząd Patentowy RP, 1 prawa ochronnego na wzór użytkowy i 4 zgłoszeń patentowych w Urzędzie Patentowym RP. W roku 2014 pracownicy Wydziału wygłosili 108 referatów na konferencjach międzynarodowych i krajowych. Wydział współorganizował VII Ogólnopolskie Sympozjum „Nauka i przemysł – metody spektroskopowe w praktyce”, „Nauka i przemysł – lubelskie spotkania studenckie”, XVI Szkołę Problemów Dydaktyki Chemii, międzynarodową konferencję Fourteenth Polish-Ukrainian Symposium „Theoretical and experimental studies of interfacial phenomena and their technological applications” oraz 1st NanoBioMat Conference „Nanostructured biocompatible/bioactive materials”.

Na Wydziale Chemii w 2014 r. realizowano 27 różnych projektów badawczych: 2 projekty w ramach Programów Ramowych Unii Europejskiej (koordynacja), 5 projektów w ramach Programów Ramowych Unii Europejskiej (uczestnictwo), 2 projekty w ramach innych programów Unii Europejskiej, 1 projekt finansowany z innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, 4 projekty finansowane lub dofinansowane ze środków finansowych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 3 projekty finansowane lub dofinansowane ze środków finansowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, 10 projektów finansowanych lub dofinansowanych ze środków finansowych Narodowego Centrum Nauki. Na Wydziale Chemii realizowane były też projekty infrastrukturalne finansowane z PO RPW, PO IG oraz PO IŚ. W roku 2014 pracownicy złożyli 43 wnioski o krajowe projekty badawcze oraz 1 wniosek o projekt międzynarodowy, który uzyskał finansowanie.

Anna Deryło-Marczewska

W PROGRAMIE ABSOLWENT UMCS JEST NAS JUŻ PONAD 5000!

Program Absolwent UMCS działa już od ponad roku i jest jedyną tego rodzaju inicjatywą zorganizowaną przez szkołę wyższą we wschodniej Polsce. Dotychczas wydano ponad 5000 Kart Absolwenta UMCS. Najstarsi z absolwentów, którzy wypełnili formularz zgłoszeniowy do naszego Programu i odebrali swoje karty, urodzili się w latach 20. XX w., studiowali bezpośrednio po wojnie w nowo utworzonym w Lublinie Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Odbiór karty to dla nich często pierwsza okazja do odwiedzenia Alma Mater po kilkudziesięciu latach od ukończenia edukacji.

Wiosną 2015 r. przywitaliśmy w gronie uczestników Programu pięcioletnią Absolwentkę – Panią Wandę Bury, która ukończyła studia magisterskie w dziedzinie chemii w 1979 r. Pani Wanda odebrała Kartę Absolwenta z rąk Rektora UMCS prof. Stanisława Michałowskiego. Jak się okazało podczas spotkania, spędziła na Uniwersytecie nie tylko lata studiów, ale – jak sama wspomniała – dwie trzecie życia, gdyż od 35 lat pracuje w Bibliotece Wydziału Chemii. Pomimo ukończenia kierunku ścisłego, Pani Wanda ma również zainteresowania humanistyczne – interesuje ją człowiek i wszystko, co z nim związane, szeroko pojęta psychologia, mechanizmy sprawiające, że ludzie zachowują się w określony sposób. Pięcioletnia absolwentka to miłośniczka muzyki rockowej, zwłaszcza hard rocka: „Do dziś wymieniam się w sieci utworami z ludźmi z całego świata. Wychowałam się na muzyce Jimiego Hendrixa i Janis Joplin, a także na takich formacjach jak Deep Purple, Black Sabbath, Uriah Heep, Budgie czy Led Zeppelin”.

Spotkanie z Rektorem Uczelni było okazją do wspomnień, przede wszystkim dotyczących okresu studiów oraz rzeczywistości lat 70. Pani Wanda przyznała, że miała zamiar zapisać się do Programu Absolwent UMCS od dłuższego czasu, ciągle jednak to przekładała lub za-

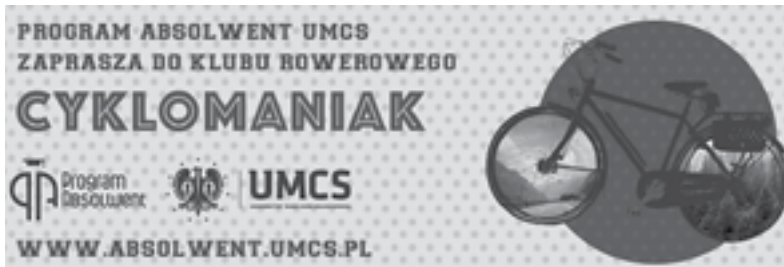
pominała. Z tym większą radością przyjęła wiadomość, iż to właśnie jej zgłoszenie okazało się pięcioletnim, a na spotkanie zorganizowane w celu wręczenia karty została zaproszona przez Rektora. Absolwentka jako pierwsza otrzymała kartę nowego typu z numerem 5001, wydaną przez Program Absolwent UMCS we współpracy z Fundacją Absolwentów UMCS.

Podstawowymi filarami Programu Absolwent UMCS są zniżki i oferty specjalne skierowane do zarejestrowanych w nim absolwentów. Uczelnia proponuje rabaty na studia podyplomowe, kursy i szkolenia, bezpłatny wstęp do Ogrodu Botanicznego, dostęp do zbiorów Biblioteki Głównej UMCS na preferencyjnych warunkach, możliwość korzystania z zajęć sportowych w Centrum Kultury Fizycznej z rabatami oraz zakup tańszych biletów na imprezy kulturalne w ACK UMCS „Chatka Żaka”. Szczegółowe informacje dotyczące całej oferty UMCS dla absolwentów znajdują się na stronie www.absolwent.umcs.pl. Do Programu przystąpiły również zewnętrzne instytucje kulturalne, takie jak m.in. Teatr im. J. Osterwy, Filharmonia Lubelska, Kino Bajka, Centrum Kultury, Teatr Andersena – one również oferują zniżki lub bezpłatne zaproszenia dla posiadaczy Kart Absolwenta UMCS. Dotychczas

Wanda Bury i Rektor Stanisław Michałowski

Fot. Anna Guzowska

około 50 firm i instytucji udostępniło specjalną ofertę dla uczestników Programu Absolwent UMCS – ich spis dostępny jest na stronie internetowej w zakładce „Zniżki partnerów Programu”.

Cele związane z integracją środowiska absolwentów UMCS, wpisujące się w działania promocyjne Uczelni, realizowane są w ramach naszej inicjatywy poprzez organizację wydarzeń skierowanych do uczestników Programu, takich jak np. Zjazd Absolwentów UMCS,

Dzień Sportu z Programem Absolwent UMCS, weekendy z kulturą, a także w ramach klubów zainteresowań: Klubu Squasha, Klubu Szachowego oraz skupiającego entuzjastów jazdy na rowerze – Cyklomaniak.

Program Absolwent UMCS od kwietnia 2015 r. wprowadza nowy typ kart, które będą uprawniały do korzystania ze zniżek oraz ofert specjalnych na dotychczasowych zasadach.

Serdecznie zapraszamy absolwentów i absolwentki UMCS wszystkich

typów, kierunków i roczników studiów do przyłączenia się do naszego Programu. Wystarczy wypełnić formularz zgłoszeniowy na stronie www.absolwent.umcs.pl i odebrać kartę w Biurze Programu Absolwent UMCS przy ul. Sowińskiego 12. Dla absolwentów mieszkających poza Lublinem realizujemy wysyłkę pocztą. Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej, na której zamieszczamy nowe oferty firm i instytucji oraz informacje o imprezach i wydarzeniach organizowanych dla absolwentów UMCS. Zapraszamy także do odwiedzenia profilu Programu Absolwent UMCS na Facebooku.

Anna Guzowska

MYŚL POLITYCZNA OBOZU PIŁSUDCZYKOWSKIEGO

W dniu 26 stycznia 2015 r. w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyła się debata naukowa poświęcona ewolucji myśli politycznej obozu piłsudczykowskiego w latach 1926–1954, zorganizowana przez Instytut Historii i Archiwistyki UMK oraz Koło Naukowe Historyków „Pamięć”. Udział w dyskusji panelowej wzięli dr hab. Marek Sioma z Instytutu Historii UMCS i dr hab. Arkadiusz Adamczyk, prof. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego – Filia w Piotrkowie Trybunalskim. Z przyczyn zdrowotnych zabrakło natomiast prof. dr. hab. Mariusza

Wołosza z Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie.

Spotkanie otworzył dyrektor Instytutu Historii i Archiwistyki UMK prof. dr hab. Waldemar Rozyński, który przywitał m.in. prof. dr. hab. Jarosława Kłaczka i dr. Krzysztofa Kanię, pracowników Zakładu Historii XX wieku UMK oraz licznie przybyłych studentów. Następnie głos zabrał Mateusz Hübner, a program dyskusji oraz jej zasady przedstawił Krzysztof Zieliński. Obaj panowie są członkami KNH „Pamięć”.

Obrady miały charakter panelowy. Dyskutowano o siedmiu kwestiach: Obóz piłsudczykowski jako

alternatywa wobec doktrynerstwa i nihilizmu czy wyraz politycznego pragmatyzmu?; *Fajdantis poslinis*. Rządy autorytarne, jako droga do sanacji moralnej czy świadectwo politycznej niedojrzałości polskiego społeczeństwa?; Tradycja w myśli politycznej sanatorów – *Polska od morza do morza*: political fiction czy Realpolitik?; *Polska od Bałtyku odepchnąć się nie da*. Imponderabilia polskiej racji stanu w myśli politycznej sanacji. Świadectwo dumy czy dowód braku pragmatyzmu?; Pakt Ribbentrop-Beck – konfrontacja alternatywnej wersji historii z rzeczywistością; Czy ►

odnajdziemy w archiwach (postso-
wieckich) materiały, które zmienia-
ją ocenę piłsudczyków?; *Piłsudczycy
w izolacji* (na emigracji). Ewolu-
cja myśli politycznej czy rachunek
sumienia?

Należy podkreślić, iż intencje
organizatorów zakładały nie tyl-
ko przedstawienie „suchych” fak-
tów dotyczących myśli politycznej

obozu piłsudczykowskiego i jej ewo-
lucji, ale także wzbudzenie kontro-
wersji. W ten sposób analiza i wy-
jaśnienie omawianych problemów
miały przyczynić się do lepszego
zrozumienia omawianych zjawisk.
Przyjęta formuła panelu umożli-
wiła w pełni realizację założeń, al-
bowiem po każdorazowym wypow-
iedzeniu się obu panelistów (po

5 minut) następowały wzajemne
repliki (po 2 minuty). Całość moż-
na odsłuchać na [www.spodkop-
ca.pl](http://www.spodkop-
ca.pl). W dyskusji trwającej ponad
trzy godziny aktywny udział wzię-
li słuchacze, zadając szereg pytań.
Debatę podsumował merytorycz-
nym komentarzem i zakończył prof.
dr hab. Jarosław Kłaczek.

Krzysztof Kania, Toruń

Fot. Jan Bułhak

Warszawa – widok na most Kierbedzia

Fot. H. Podgórski

UNIKATOWE FOTOGRAFIE W ZBIORACH MUZEUM UMCS

W marcu 2015 r. Muze-
um UMCS opracowało
zbiór interesujących fo-
tografii sprzed II wojny światowej.
Otrzymaliśmy je od dr Marianny
Nowak, kierownika Pracowni Dy-
daktyki Geografii UMCS w latach
1994–2003. Zdjęcia miały być wy-
korzystane do dwóch podręczni-
ków: *Geografia Europy* z 1934 r. oraz
Geografia Polski z 1936 r. i 1937 r.
Anieli Chałubińskiej i Michała
Janiszewskiego.

Prof. Aniela Chałubińska, wnucz-
ka Tytusa Chałubińskiego, przez
wiele lat pracowała w Katedrze
Geografii, późniejszym Instytu-
cie Nauk o Ziemi UMCS. W 1992 r.
otrzymała doktorat *honoris cau-
sa* UMCS. Michał Janiszewski był
pierwszym kierownikiem Zakładu
Kartografii w ówczesnym Instytu-
cie Geografii PAN, pracował rów-
nież na UMCS.

Cały zbiór składa się z 213 zdjęć
z Europy oraz Polski. Tematyka fo-
tografii jest bardzo różnorodna. Od
pięknych szczytów alpejskich, przez
niemieckie porty, do sowieckiego lo-
dołamacza. Zdjęcia z Europy opatrzo-
ne są pieczętkami Zakładu Narodo-
wego im. Ossolińskich we Lwowie
Oddziału w Warszawie. Fotografie
z Polski pochodzą najprawdopodob-
niej z lat 20. i 30. XX w. Jedynie jed-

na fotografia została opatrzona datą
– 1927 r. Zdjęcia, które znajdują się
w Muzeum UMCS, wykonane zo-
stały przez wybitnych przedwojen-
nych fotografów. Są to: trzy prace Jana
Bułhaka, współzałożyciela Związku
Polskich Artystów Fotografów, „ojca”
polskiej fotografii; 41 zdjęć oznaczo-
nych stemplem „Photo-Plat” Warsza-
wa, Nowy Świat 57. Była to pracownia
Stefana Platera-Zyberka, absolwenta

Zakłady Zbożowe w Lublinie

Fot. H. Poddębski

Na granicy polsko-radzieckiej

Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, który zginął w Auschwitz w 1943 r. Ciekawszymi fotografiami są wnętrza polskich fabryk, piękny widok na tory kolejowe w okolicy Huty Batory czy też sylwetki ludzi w strojach ludowych. Drugą, dużą grupą jest zbiór 59 fotografii Henryka Poddębskiego, opatrzonych na odwrotach podtytułem „Zbiór Fotografii Krajoznawczej”. Poddębski zasłynął swoimi zdjęciami krajoznawczymi podczas wielu podróży, które odbył po Polsce, również po Kresach. Zginął w 1945 r. w obozie Veihingen koło Stuttgartu. Możemy tutaj zobaczyć górali, Wieżę Trynitarską w Lublinie, spichlerz w Kazimierzu Dolnym, widoki przedwojennej Warszawy, w tym również zdjęcie z mostem Kierbedzia oraz wiele ujęć Kresów. Warte uwagi jest również zdjęcie z pracowni fotograficznej „Sztuka” z Lublina, które przedstawia nowo wybudowane Zakłady Zbożowe przy ul. Wrotkowskiej.

Zdjęcia są bardzo cennym materiałem ikonograficznym. Przedstawiają dawne polskie Kresy, ich mieszkańców, życie ludzi, funkcjonowanie fabryk, ciekawsze zabytki oraz przedwojenne widoki miast. Możemy zobaczyć również ujęcia granicy polsko-radzieckiej w postaci fotografii jednej ze strażnic, zdjęcia pogranicznika w mundurze czy też widoku na Zbrucz.

Osoby chcące obejrzeć zbiór fotografii zapraszamy do odwiedzenia Muzeum UMCS.

Piotr Celiński

KOBIETY ŚWIATA STAROŻYTNEGO W BADANIACH ARCHEOLOGICZNYCH I PRZEKAZACH ŹRÓDŁOWYCH

W dniach 6–10 marca 2015 r. stowarzyszenie naukowe Società Friulana di Archaeologia, prężnie działające pod patronatem Università degli Studi di Udine, Provincia di Udine oraz Centro Servizi Volontariato FVG, zorganizowało w Udine we Włoszech cykl spotkań dla doktorantów i młodych doktorów. Ich celem było zaprezentowanie najnowszych wyników badań nad rolą kobiet w społeczeństwach świata starożytnego. 10 marca odbyła się konferencja „Archaeologia in Rosa 2015”, podczas której ogłoszono referaty dotyczące problematyki zdefiniowania roli kobiet w antyku. Przewodnim motywem konferencji było przywołanie kobiety jako siły sprawczej działań politycznych, konfliktów dynastycznych, nowych kultów religijnych, a także przejawów jej zwieńczonego sukcesem przedsięwzięć na gruncie społeczno-gospodarczym. Nowo poczynione ustalenia miały doprowadzić do podważenia ogólnie przyjętego poglądu, iż znaczenie kobiety w świecie starożytnym było niewielkie, a ona sama została zepchnięta do sfery prywatnej i domowej. Powołując się na przykłady kobiet zarówno z wyższych sfer politycznych, jak i z niższych warstw społecznych, dowodzono, iż funkcjonowały one w społeczeństwie także jako prawodawczynie, aktywnie zaangażowane w konflikty zbrojne wojowniczkami oraz uosabiające boską moc kapłanki i matki. Szczególnie istotne było skonfrontowanie ustaleń dotychczasowej historiografii z ustaleniami archeologów oraz wynikami nowych analiz

epigraficznych i ikonograficznych.

Lubelski ośrodek akademicki reprezentowała mgr Anna B. Miączewska z Zakładu Historii Starożytnej UMCS, która wygłosiła referat „Le Donne e La Violenza: L'evidenza Archeologica di Antiche Combattenti nell'Antichità”. Omówiła w nim m.in. przykłady kobiet, których działania, często zdeterminowane sytuacją polityczną, prowadziły do organizowania kampanii zbrojnych, pośredniego lub bezpośredniego udziału w różnych formach przemocy przeciwko agresorom, najeźdźcom i wszelkiego rodzaju oponentom. Odczyt miał na celu udowodnienie, iż wyobrażenie kobiety starożytnej tylko i wyłącznie jako ofiary przemocy w świecie zdominowanym przez system patriarchalny nie jest do końca uzasadnione.

Jednym z rezultatów wyjazdu mgr Anny B. Miączewskiej było nawiązanie współpracy ze środowiskiem włoskich archeologów i historyków starożytności z tamtejszych uniwersytetów. Pozwala ona na wymianę informacji, zaangażowanie się studentów i doktorantów z UMCS w prace archeologiczne na Półwyspie Apenińskim, jak również ułatwia dostęp do intelektualnych zasobów włoskich instytucji naukowo-badawczych. Wyrażony przez włoskich doktorantów i młodych doktorów entuzjazm co do możliwości takiej współpracy z polskimi badaczami antyku może niebawem zaowocować ich uczestnictwem w nadchodzących konferencjach organizowanych przez Zakład Historii Starożytnej UMCS.

Anna Obara-Pawłowska

Inauguracja Drzwi Otwartych UMCS

Fot. Robert Frączek

DRZWI OTWARTE UMCS

Tysiące maturzystów pojawiły się w Akademickim Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” oraz na wszystkich Wydziałach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. 13 marca 2015 r. odbyły się bowiem Drzwi Otwarte UMCS pod hasłem „Wybierz swój klucz do sukcesu”. Można było dowiedzieć się wszystkiego na temat zasad rekrutacji, nowych kierunków i ścieżek kształcenia, działalności organizacji studenckich i kół naukowych oraz stypendiów i pomocy materialnej, praktyk i staży, a także programów wymiany studentów.

Zdaniem Rektora UMCS prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego „ta frekwencja świadczy o tym, że formuła Drzwi Otwartych się sprawdza, młodzi ludzie chętnie biorą udział w takich wydarzeniach, korzystając z oferty poszczególnych Wydziałów”.

Wśród atrakcji przewidziano m.in.: liczenie atomów pod największym w Polsce transmisyjnym mikroskopem elektronowym (Wydział Chemii), wyścigi robotów (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki), proces o czary (Wydział Prawa i Administracji), ciekawe eksperymenty fizyczne i pokazy chemiczne, zwiedzanie pracowni oraz laboratoriów (w tym także Muzeum Zoologicznego), zajęcia z rysunku, gry symulacyjne, warsztaty kryminalistyczne, telewizyjne i radiowe, pokazowe lekcje języków obcych, prezentacje filmów, występy artystyczne, rozgrywki sportowe o puchar Rektora UMCS, w których rywalizowali uczniowie ze Szkół Partnerskich, jak również konsultacje z pedagogami, spotkania z doradcami zawodowymi i organizacjami studenckimi.

W części artystycznej wystąpili artyści i zespoły związane z Chatką Żaka, a także znani i lubiani artyści: Mela Koteluk i Łukasz Jemioła – absolwent Wydziału Artystycznego UMCS. Uczestnicy Drzwi Otwartych mogli również wziąć udział w grze miejskiej „Odkryj UMCS 2015” i konkursie „UMCS oczami kandydata”, w których do wygrania były cenne nagrody rzeczowe, a także zwiedzić kampus z przewodnikiem.

Biuro Prasowe UMCS

STREFA AKTYWNOŚCI STUDENCKIEJ PODCZAS DRZWI OTWARTYCH

Samorząd Studentów jak co roku zaangażował się w pomoc podczas organizacji Drzwi Otwartych UMCS. Tegoroczne stoisko informacyjne przeobraziło się w całą Strefę Aktywności Studenckiej. Samorząd Studentów zagospodarował hol w Inkubatorze Medialno-Artystycznym, gdzie przeniósł zwiedzających do studenckiego świata. W formie wystawy zaprezentowany został kilkuletni dorobek związany z działalnością studencką. Ponadto, wspólnymi siłami Samorząd Studentów oraz Koła Naukowe przygotowały stoiska informacyjne, na których każdy matura mógł dowiedzieć się, gdzie i jak rozwijać swoje zainteresowania, wziąć udział w wielu konkursach oraz porozmawiać ze studentami, którzy angażują się w życie naszego Uniwersytetu.

Nie zabrakło również strefy relaksu, gdzie każdy mógł chwilę odpocząć, spokojnie zapoznać się z ofertą edukacyjną, obejrzeć projekcję zdjęć prezentujących wydarzenia organizowane przez Samorząd Studentów. Aby wyjść na przeciw oczekiwaniom zwiedzających, przygotowane została FotoBudka oraz punkt gier, gdzie maturzyści mogli spróbować swoich sił ze studentami i dzięki temu poczuć więź ze społecznością akademicką.

Po zakończeniu części edukacyjnych Samorząd Studentów zorganizował koncert Łukasza Jemioły oraz Meli Koteluk, jednej z bardziej znanych artystek polskiej estrady. Wydarzenie to cieszyło ogromnym zainteresowaniem maturzystów, studentów oraz mieszkańców Lublina.

Piotr Widomski

Fot. Robert Frączek

Fot. Aneta Adamska

DZIEŃ OTWARTY WYDZIAŁU ZAMIEJSCOWEGO W PUŁAWACH

Kilkaset osób uczestniczyło w organizowanym po raz pierwszy Dniu Otwartym Wydziału Zamiejscowego UMCS w Puławach. Wydarzenie zainaugurowali: Proroktor prof. dr hab. Ryszard Dębicki, Wiceprezydent Puław Tadeusz Kocóń, Wiceprezes Grupy Azoty Zakładów Azotowych „Puławy” S.A dr Zenon Pokojski, Dziekan Wydziału Zamiejscowego UMCS w Puławach prof. Grzegorz Smyk, Prodziekan prof. Zbigniew Hubicki oraz Dyrektor Naukowego Instytutu Nowych Syntezy Chemicznych prof. dr hab. Janusz Igras.

W swoim przemówieniu prof. Ryszard Dębicki podkreślał ogromną rolę i znaczenie studiów: „Studiowanie to najwspanialszy okres w życiu, to nie tylko zdobywanie wiedzy i kompetencji, ale również rozwój własnych umiejętności i możliwość uczestniczenia w wielu działaniach i przedsięwzięciach organizowanych w naszym Uniwersytecie. Życzę Wam, abyście jako studenci Wydziału Zamiejscowego UMCS, brali czynny i satysfakcjonujący udział w życiu akademickim naszej Alma Mater”.

Na uczestników Dnia Otwartego w Puławach czekało wiele atrakcji, wśród których znalazły się m.in.: wykłady i spotkania z naukowcami oraz studentami, warsztaty dziennikarskie, konkurs chemiczny, po-

wtórka z WOS-u, pokazy chemiczne i preparatyki kosmetyków, zabiegi fizjoterapeutyczne, prezentacje artystyczne (Mini Kabaret w wykonaniu Koła Naukowego Studentów Satyryków, występy zespołu Młode Djembe i Zespołu Tańca Towarzystwa Impetus oraz animacje filmowe studentów z pracowni działań plastycznych), konkursy z nagrodami oraz rozgrywki sportowe.

Najmłodszy Wydział UMCS utworzono na bazie Puławskiej Szkoły Wyższej w czerwcu 2013 r. na mocy porozumienia o współpracy, zakładającego m.in. organizację i prowadzenie studiów inżynierskich na kierunku chemia techniczna w Puławach, a także studiów podyplomowych dla pracowników Zakładów, praktyk studenckich i staży dla studentów UMCS. Plany utworzenia Wydziału Zamiejscowego UMCS w Puławach zyskały szeroką akceptację społeczną, zarówno władz miasta i powiatu, jak i przedstawicieli wielu instytucji.

Wydział Zamiejscowy UMCS w Puławach oferuje kształcenie na takich kierunkach studiów I stopnia jak: chemia techniczna, administracja publiczna oraz public relations i doradztwo medialne. Nowością tegorocznej rekrutacji w Puławach będzie fizjoterapia, w planach jest także agrochemia.

Biuro Prasowe UMCS

Fot. Aneta Adamska

Fot. Aneta Adamska

Fot. Aneta Adamska

Fot. Aneta Adamska

KONKURS „FACES OF AMERICA”

13 marca 2015 r., podczas Drzwi Otwartych UMCS, został rozstrzygnięty Konkurs „Faces of America”, zorganizowany dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych przez Biuro Promocji oraz Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Miał on na celu propagowanie wśród młodzieży języka angielskiego oraz kultury obszaru krajów anglojęzycznych.

Konkurs składał się z trzech etapów. Najpierw zgłoszone drużyny przygotowały pracę pisemną w języku angielskim, napisaną w stylu formalnym na jeden z dziewięciu tematów, które dotyczyły m.in. życia codziennego i kultury amery-

kańskiej – jedzenia, stereotypów na temat Amerykanów, baseballu, Nowego Jorku czy różnic między polskimi a amerykańskimi nastolatkami. Spośród 36 zespołów z czterech województw, które nadesłały swoje zgłoszenia, do etapu II, w którym uczniowie rozwiązywali test dotyczący zagadnień językowych, zakwalifikowało się 10 drużyn reprezentujących szkoły:

- ♦ XXIII Liceum Ogólnokształcące im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Lublinie
- ♦ I Liceum Ogólnokształcące im. Ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach
- ♦ II Liceum Ogólnokształcące im. K. K. Baczyńskiego w Świdniku
- ♦ I Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki w Starachowicach

- ♦ I Liceum Ogólnokształcące im. J. Zamoyskiego w Zamościu
- ♦ II Liceum Ogólnokształcące im. J. Chreptowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim
- ♦ III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Zamościu
- ♦ Zespół Szkół nr II w Opatowie – 2 drużyny
- ♦ Zespół Szkół Budowlanych i Ogólnokształcących im. J. Dechnika w Biłgoraju

Etap III, w którym uczniowie z sześciu drużyn odpowiadali na pytania dotyczące amerykańskich obyczajów, kultury i historii, wyłonił już laureatów. Zostali nimi uczniowie z następujących szkół:

- ♦ Miejsce I – I Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki w Starachowicach
- ♦ Miejsce II – I Liceum Ogólnokształcące im. Ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach
- ♦ Miejsce III – II Liceum Ogólnokształcące im. K. K. Baczyńskiego w Świdniku.

Zwycięzcy otrzymali z rąk Prorektora ds. Kształcenia prof. Barbary Hlibowickiej-Węglarz cenne nagrody rzeczowe, a wszyscy uczestnicy dostali pamiątkowe dyplomy i drobne upominki.

Serdecznie gratulujemy zwycięzcom i dziękujemy wszystkim za udział w konkursie, prawdziwie sportową rywalizację i postawę oraz zapraszamy już teraz do uczestnictwa w kolejnych edycjach konkursu.

Biuro Prasowe UMCS

Fot. Aneta Adamska

Uczestnicy finałowych etapów konkursu „Faces of America”

Fot. Aneta Adamska

Zwycięska drużyna ze Starachowic z Jury wraz z Prorektorem Barbarą Hlibowicką-Węglarz i Dyrektorem CNIJO Małgorzatą Chmielewską

DEBATA „ROLA RADY MIASTA W ZARZĄDZANIU PRZESTRZENIĄ MIEJSKĄ”

2 marca 2015 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyła się Studencka Debata z cyklu „Gospodarka przestrzenna w teorii i praktyce”, zorganizowana przez dr Dagmarę Kociubę z Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania wraz ze Studenckim Kołem Naukowym Planistów. Gościem specjalnym debaty pt. „Rola Rady Miasta w zarządzaniu przestrzenią miejską” był Michał Krawczyk, Radny Rady Miasta Lublin.

Celem spotkania było przedstawienie oraz dokładne omówienie roli radnego w procedurze sporządzania i uchwalania Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Według obowiązujących przepisów radni są zapoznawani z uchwałą o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego i głosują nad podjęciem tej uchwały oraz po etapie uzgodnień, konsultacji i wyłożeniu, uchwalają plan na sesji Rady Miasta.

Radny Michał Krawczyk podzielił się swoimi doświadczeniami związanymi z uchwalaniem MPZP dla wybranych obszarów Lublina. Pierwszym z nich jest teren, na którym znajduje się budynek PDT-u. Uczestnicy mogli zapoznać się z wizualizacjami projektu

budynku, który powstanie na miejscu obecnego PDT-u. Jego bryła będzie niższa od obecnego i ma lepiej współgrać z otoczeniem – kościołem o.o. kapucynów i hotelem Europa. Pod budynkiem zaplanowano podziemny parking, który ma pomieścić ok. 250 samochodów. Według założeń deptak ma zostać przedłużony do ul. 3 Maja, a plac przed obecnym PDT-em ma być połączony z placem przed hotelem Europa. Kolejnym rejonem, nad którym trwają prace związane z uchwalaniem planu miejscowego, jest Podzamcze. Obecny projekt przewiduje wpuszczenie al. Tysiąclecia w tunel pod wyniesioną na wysokość ok. 3 m platformą, po której ma odbywać się ruch pieszy między Starym Miastem a Podzamczem. Platforma ta budzi wśród mieszkańców wiele kontrowersji, co skutkuje koniecznością dalszych prac. Ostatnim omawianym przykładem były Górki Czechowskie z projektem centrum handlowego, który nie został zatwierdzony przez radnych poprzednich kadencji.

Radni nie tylko podejmują decyzję dotyczące MPZP, ale również mogą przedstawiać swoje pomysły na zagospodarowanie przestrzeni w mieście. Pomysłem Radnego Mi-

Fot. Monika Szastak

Prelegent – Michał Krawczyk, Radny Rady Miasta Lublin

chała Krawczyka jest utworzenie na ul. Zielonej woonerf-a. Jest to przestrzeń publiczna, która łączy funkcje ulicy, deptaku, parkingu i miejsca spotkań przy zachowaniu wysokich walorów estetycznych. Radny podawał przykład woonerf-a na ul. 6 Sierpnia w Łodzi, która w krótkim czasie stała się modnym wśród mieszkańców miejscem spotkań.

Debatę towarzyszyła dyskusja, w czasie której poruszano kwestie odpowiedzialności radnych za kształtowanie przestrzeni miejskiej. Omawiano projekt utworzenia parku kulturowego na terenie lubelskiego Starego Miasta i Śródmieścia, co ma sprzyjać wprowadzeniu ładu przestrzennego i walce z chaosem reklamowym na tym obszarze. Z dużym zainteresowaniem i przychylnością spotkał się pomysł Radnego na uczynienie z ul. Zielonej atrakcyjnej przestrzeni publicznej w centrum miasta.

Debatę swoim patronatem objęli Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski oraz Dziekan WNoZiGP prof. dr hab. Radosław Dobrowolski.

**Aneta Walczyk
Dagmara Kociuba**

Fot. Monika Szastak

POGOTOWIE PRZEDMATURALNE Z FIZYKI

Pracownicy Instytutu Fizyki UMCS podjęli w tym roku, po raz drugi od 2011 r., inicjatywę wsparcia maturzystów przygotowujących się do egzaminu dojrzałości. Zaproponowali uczniom przyspieszony, 25-godzinny trening z fizyki, odbywający się w dniach 2–6 lutego 2015 r. w murach Alma Mater. Lubelski Oddział Polskiego Towarzystwa Fizycznego zapewnił finansowanie zajęć, Uczelnia przekazała uczniom materiały, a dzięki uprzejmości władz Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki uczniowie mogli skorzystać z sal wykładowych i laboratoryjnych. A wszystkich obecnych na kursie połączyła chęć uczestnictwa w zajęciach obejmujących zarówno teorię, jak i praktykę niezbędną przy rozwiązywaniu zadań z fizyki i planowaniu doświadczeń.

Istotną rolę w odniesieniu sukcesu na egzaminie maturalnym odgrywa oswojenie się z jego formą, a najlepszą drogą prowadzącą do tego jest trening: rozwiązywanie zadań i problemów w postaci zbliżonej do spodziewanej na maturze. W związku ze zmianami wprowadzonymi od tego roku w egzaminie maturalnym, przeprowadzenie zajęć było dla nas wyzwaniem, które

Zgromadziliśmy w naszych salach uczniów z obszaru całego województwa

wymagało uwzględnienia zarówno podstawy programowej, jak i zmian w formie zadań maturalnych. Maturzyści, dysponując w tym roku znacznie słabszym niż w latach poprzednich „orężem” w postaci informatorów, zbiorów zadań maturalnych czy przykładowych arkuszy egzaminacyjnych, liczyli na wsparcie i pomoc dydaktyków z największej lubelskiej Uczelni. Nowa forma zadań maturalnych, zmieniony sposób punktacji i oceny rozwiązań wzbudzały obawy i wymagały przećwiczenia. Wychodząc na-

przeciw oczekiwaniom uczniów, ośmioosobowa grupa nauczycieli akademickich i pracowników technicznych zorganizowała nieodpłatne zajęcia „Pogotowie przedmaturalne z fizyki”.

Już na etapie zgłoszeń i przygotowań otrzymywaliśmy od zainteresowanych sygnały sugerujące tematykę zajęć i sposób ich realizacji. Dostosowując się do tych oczekiwań, podzieliliśmy wybrany materiał z różnych obszarów fizyki na działy tematyczne. Przypisaliśmy je dwugodzinnym blokom wykładowym, trzygodzinnym blokom konwersatoryjnym w grupach dwudziestoosobowych i blokom laboratoryjnym w grupach dziesięcioosobowych. Wykłady urozmaicane były demonstracjami ilustrującymi prawa fizyki. Podczas konwersatoriów uczniowie rozwiązywali zadania, których tematyka ściśle wpasowuje się w podstawę programową z fizyki, a forma zbliżona jest do spodziewanej na egzaminie i sugerowanej przez Centralną Komisję Egzaminacyjną. Niewątpliwie największy entuzjazm wzbudzała doświadczalna część kursu, realizowana częściowo na konwersatoriach (np. z optyki) oraz w trakcie zajęć laboratoryjnych, na których uczniowie mogli samodzielnie przeprowadzić wybrane doświadczenia z elektryczności, mechaniki i optyki.

„Pogotowie przedmaturalne z fizyki” cieszyło się dużym zainteresowaniem młodzieży, o czym świadczy liczba zgłoszeń. Dogodne godziny spotkań umożliwiły dojazd również uczniom spoza Lublina. Zajęcia rozpoczęło 80 osób, a kolejne – zachęcone informacjami ukazującymi się w mediach – dołączyły w trakcie trwania pogotowia. Dodatkową atrakcją dla uczniów było spotkanie z jednym z naszych studentów fizyki, który cztery lata temu sam

Fot. Mirosław Trembecki / Radio Lublin

Uczniowie na zajęciach laboratoryjnych

był na ich miejscu i uczestniczył w pogotowiu przedmaturalnym.

Na zakończenie poproszono uczniów o ocenę zajęć. Możliwość samodzielnego przeprowadzania doświadczeń, przyjazna forma spotkań czy zbliżona do maturalnej postać przygotowanych zadań to tylko niektóre stwierdzenia, jakie znalazły

się wśród odpowiedzi o zajęciach. Opinie te oraz niesłabnąca frekwencja świadczą o dużym sukcesie takiej formy pomocy przed maturą.

„Pogotowie przedmaturalne z fizyki” będzie organizowane w kolejnych latach w okresie ferii zimowych. Wspomagając edukację młodzieży, będziemy udoskonalać

przygotowane dla niej materiały i uatrakcyjnić formę zajęć. Zainteresowanych uczestnictwem w „Pogotowiu przedmaturalnym z fizyki” w roku 2016 informujemy, że adres zgłoszeniowy wkorczak@hektor.umcs.lublin.pl jest nadal aktualny.

Wiesława Korczak
Bożena Zgardzińska

DZIENNIKARSTWO EKOLOGICZNE – NOWA JAKOŚĆ W EDUKACJI MEDIALNEJ

W dniach 28–29 marca 2015 r. w Kazimierzu Dolnym odbyło się spotkanie robocze osób odpowiedzialnych za merytoryczne przygotowanie projektu „Dziennikarstwo ekologiczne – nowa jakość w edukacji medialnej”. Uczestniczyli w nim: prof. dr hab. Iwona Hofman – kierownik merytoryczny, prof. dr hab. Marek Pietraś – ekspert wewnętrzny, dr Kamil Fil – koordynator projektu, dr Wojciech Maguś – asystent koordynatora, mgr Justyna Mazur – specjalistka ds. finansowych oraz eksperci zewnętrzni, praktycy zajmujący się ekologią, związani m.in. z Greenpeace, Klubem Gaja: Katarzyna Guzek, Jacek Bożek, Ewa Podolska, Janusz Okrzesik, Radosław Gawlik, Karolina Kuszlewicz, Grzegorz Bożek, Ewelina Pasternak.

Celem spotkania była dyskusja nad ostatecznym kształtem projektu skierowanego do studentów produkcji medialnej. Przedsięwzięcie zakłada zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki ekologicznej poprzez wykształcenie profesjonalnej kadry sektora medialnego i okołomiedialnego z obszaru dziennikarstwa ekologicznego.

W ramach projektu studenci będą mieli okazję uczestniczyć w roku akademickim 2015/2016 w następujących zajęciach fakultatywnych: Narzędzia pracy rzecznika prasowego; Kampanie społeczne w ob-

szarach ochrony przyrody i środowiska naturalnego; Dziennikarz w rolach pozadiennikarskich; Bezpieczeństwo ekologiczne; Polityka klimatyczna w Polsce; Ruch ekologiczny w Polsce i na świecie; Wstęp do prawa ochrony przyrody (przedmiot przewidziany jako wykład ogólnouniwersytecki).

Projekt zakłada także zajęcia praktyczne doskonalące warsztat pracy z zakresu redagowania pisma ekologicznego oraz prowadzenie portalu ekologicznego. Zajęcia te będą mogły być zaliczone jako obowiązkowe praktyki objęte planem studiów.

Spotkanie robocze rozpoczął dr Kamil Fil od przedstawienia założeń projektu. Następnie mgr Justyna Mazur przybliżyła kwestie księgowo-
we, zaś dr Wojciech Maguś kwestie techniczne związane z opracowywaniem skryptów oraz sylabusów przedmiotów. W dalszej kolejności głos zabrał prof. dr hab. Marek Pietraś, który mówił m.in. o bezpieczeństwie ekologicznym oraz konieczności skupienia się podczas realizacji projektu nad kształtowaniem świadomości ekologicznej. Prof. dr hab. Iwona Hofman uszczegółowiła specyfikę projektu oraz postulowała praktyczne wykorzystanie jego oddziaływania na lokalną społeczność.

Podczas dyskusji panelowej eksperci zewnętrzni zaprezen-

Fot. Wojciech Maguś

towali tematykę realizowanych przedmiotów. Propozycje zostały zaakceptowane przez kierownika merytorycznego oraz eksperta wewnętrznego.

Projekt „Dziennikarstwo ekologiczne – nowa jakość w edukacji medialnej” finansowany jest ze środków funduszy norweskich i krajowych (Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy), w ramach programu Rozwój Polskich Uczelni.

Dr Wojciech Maguś

Fot. Wojciech Maguś

STUDENCKA DEBATA „KOMUNIKACJA ROWEROWA W LUBLINIE”

23 lutego 2015 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyła się kolejna Studencka Debata z cyklu „Gospodarka przestrzenna w teorii i praktyce”, zorganizowana przez dr Dagmarę Kociubę z Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania wraz ze Studenckim Kołem Naukowym Planistów.

Gościami honorowymi spotkania, które odbyło się pod hasłem „Komunikacja rowerowa w Lublinie”, był Michał Przepiórka – Oficer Rowerowy Miasta Lublin. W spotkaniu uczestniczyli także: Joanna Szelaż z Kancelarii Prezydenta Lublina oraz przedstawiciele organizacji Porozumienie Rowerowe i Pieszy Lublin, a ze strony Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej – prof. dr hab. Marian Harasimiuk. Nie zabrakło także gości spoza UMCS. Byli to m.in. studenci z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Uniwersytetu Przyrodniczego.

Celem spotkania było przybliżenie jego uczestnikom wiedzy na temat komunikacji rowerowej w Lublinie oraz idei roweru miejskiego. Lublin z roku na rok konsekwentnie realizuje politykę rowerową. W 2014 r. dysponował najnowocześniejszym i drugim pod względem wielkości systemem roweru miejskiego w Polsce (po Warszawie). Lubelski Rower Miejski stał się rozpoznawalnym elementem ulic naszego miasta, cieszącym się bardzo dużym zainteresowaniem zarówno wśród mieszkańców, jak i studentów. Rower Miejski umożliwia przede wszystkim łatwe i szybkie przemieszczanie się o każdej porze dnia z centrum do innych dzielnic Lublina. Zamiana auta na rower pozytywnie wpływa na jakość życia w Lublinie poprzez zmniejszenie korków ulicznych, poziomu hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza.

Na terenie Lublina sukcesywnie zwiększa się też długość ścieżek rowerowych. Michał Przepiórka na wybranych przykładach dobrych praktyk w miastach europejskich starał

Michał Przepiórka i moderator dyskusji Karolina Trykacz

się uzmysłowić uczestnikom debaty, jak ważna jest przyjazna infrastruktura rowerowa, która sprawia, że mieszkańcy i turyści mogą bezpiecznie i wygodnie poruszać się po mieście. Podczas debaty został poruszony również temat projektu „Europejska Stolica Turystyki Rowerowej w Lublinie”, którego głównym celem jest zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez stworzenie bezobsługowej sieci stacji rowerowych. Przyczyni się to do promocji aktywnej turystyki rowerowej oraz wpłynie pozytywnie na aspekty związane z ochroną środowiska poprzez zwiększenie udziału rowerów w strukturze komunikacyjnej miasta

i regionu. Uczestnicy debaty mogli również dowiedzieć się, jak rozwijała się komunikacja rowerowa w Lublinie na przestrzeni trzech ostatnich lat oraz jakie priorytety obrało miasto w tworzeniu planów dotyczących jej rozwoju. Przed lubelskimi władzami stoją wyzwania w zakresie: tworzenia spójnej sieci ścieżek rowerowych poprzez uzupełnienie brakujących odcinków w ramach istniejących już tras, montażu większej liczby stojaków, budowy zadaszonych parkingów rowerowych na osiedlach oraz wprowadzenia strefy TEMPO 30.

W trakcie dyskusji zostały poruszone bardzo istotne kwestie dotyczące ciągłości ruchu rowerowego na terenie Lublina, jego uwarunkowań oraz potrzeb wynikających z funkcjonowania różnych grup użytkowników, m.in. studentów, rodzin z dziećmi. Wśród dyskutowanych tematów znalazły się też zagadnienia dotyczące tworzonej Strategii rozwoju systemu dróg rowerowych w Lublinie, której celem jest przygotowanie i uzgodnienie rozwoju systemu podstawowych tras rowerowych przebiegających na terenie Lublina związanych z dojazdami do obszaru śródmiejskiego, podróży międzydzielnicowych oraz poza granice miasta. Elementem Strategii jest mapa ukazująca propozycje układu lubelskich tras rowerowych łączących ważne dla mieszkańców cele podróży, np. osiedla mieszkaniowe, szkoły, uczelnie, miejsca pracy,

terenów rekreacyjnych, obiekty kultury i sztuki, obiekty handlowe, węzły komunikacyjne. W Strategii znalazły się też rekomendacje dotyczące zasady prowadzenia ruchu rowerowego na poszczególnych odcinkach ulic (np. jako droga dla rowerów, pas dla rowerów, uspokojenie ruchu), oszacowanie kosztów i wskazanie priorytetów realizacyjnych.

Kolejnym aspektem poruszonym w debacie były badania społeczne w zakresie komunikacji rowerowej. Padł też pomysł utworzenia zintegrowanego systemu komunikacji rowerowej pomiędzy uczelniami lubelskimi, co ułatwi przemieszczanie się studentów między poszczególnymi kampusami. Dyskutowano również kwestie związane z edukacją rowerową. Członkowie Porozumienia Rowerowego dzielili się swoimi doświadczeniami w prowadzeniu akcji informacyjnych wśród uczniów lubelskich szkół i podkreślali, że znajomość zasad ruchu drogowego znacząco zwiększa bezpieczeństwo na drogach.

Ostatnim zagadaniem poruszanym podczas spotkania była współpraca studentów z grupą Porozumienie Rowerowe, mająca na celu prowadzenie wspólnych działań na rzecz rozwoju ruchu rowerowego w Lublinie, zarówno w kwestii prowadzenia przez studentów badań, jak i organizacji kampanii społecznych i edukacyjnych.

Studencka debata była pełna niezwykle cennych głosów, uwag i komentarzy, które z pewnością przyczynią się do uczynienia z Lublina miasta bardziej przyjaznego dla rowerzystów oraz wzmocnią współpracę uczelni, miasta i organizacji pozarządowych w tym zakresie.

Debata odbywa się pod patronatem: Rektora UMCS prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego oraz Dziekana Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego.

Patronem medialnym Studenckiej Debaty jest Akademickie Radio Centrum.

Dagmara Kociuba, Katarzyna Wiśniewska, Agata Krzyżanek

Fot. Sylwia Skórnicka

Zaproszeni eksperci. Od lewej: Beata Syk-Jankowska, Beata Górka, Magdalena Kozak-Siemnińska, Wojciech Andrusiewicz

PANEL EKSPERCKI DOTYCZĄCY PRACY RZECZNIKA PRASOWEGO

W ramach zajęć fakultatywnych „Praca rzecznika prasowego” dla studentów PR i doradztwo medialne z Wydziału Zamiejscowego UMCS w Puławach, przy współpracy Biura Projektu „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy”, 23 marca 2015 r. w Sali Widowiskowej Inkubatora Artystyczno-Medialnego odbył się panel ekspercki dotyczący pracy w zawodzie rzecznika prasowego. Zaproszonymi gośćmi byli: Beata Górka – rzecznik prasowy Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie, Beata Syk-Jankowska – rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Lublinie, Wojciech Andrusiewicz – rzecznik prasowy ZUS oraz Magdalena Kozak-Siemnińska – rzecznik prasowy UMCS. Spotkanie rozpoczęła prof. dr. hab. Iwona Hofman – prodziekan Wydziału Politologii UMCS, a prowadziła je dr Anna Granat z Zakładu Dziennikarstwa Wydziału Politologii UMCS.

Licznie zgromadzeni studenci zarówno z Wydziału Zamiejscowego

w Puławach, jak i dziennikarstwa oraz produkcji medialnej z Wydziału Politologii mieli niepowtarzalną okazję porozmawiać z zaproszonymi rzecznikami i dzięki temu poznać specyfikę ich pracy, a także zapoznać się z perspektywami zawodowymi i możliwościami rozwoju, jakie daje zatrudnienie w charakterze rzecznika prasowego. Tego rodzaju spotkanie można też uznać za świetne zajęcia praktyczne, gdyż studenci PR i doradztwo medialne pomagali w organizacji całego przedsięwzięcia, co można potraktować jako znakomite zajęcia warsztatowe.

Dr Anna Granat

Fot. Sylwia Skórnicka

Fot. Sylwia Skotnicka

NOCNE WYKŁADY NA WYDZIALE POLITOLOGII

Wnocy z piątku na sobotę (z 20 na 21 lutego 2015 r.) Wydział Politologii tętnił życiem. Blisko 130 uczniów z ponad 10 szkół z województwa lubelskiego szczerze wypełniło Aulę im. Ignacego Dąbskiego, aby przez ponad siedem godzin cierpliwie słuchać wykładów. Okazją do tego było powtórzenie materiału z wiedzy o społeczeństwie. Impreza pod nazwą „Nocne Korki z WOS-u”, która już po raz drugi odbyła się na Wydziale Politologii, rozpoczęła się o godz. 20.00, a skończyła kilka minut po godz. 3.00 w nocy.

Grono słuchaczy stanowili przede wszystkim tegoroczni maturzyści, którzy chcieli powtórzyć materiał z przedmiotu wiedza o społeczeństwie, jak również kilkunastu drugoklasistów chcących poszerzyć swoją wiedzę z tego zakresu, uznając jednocześnie taką formułę za ciekawą i wartą tego, aby wziąć w niej udział. Ale nie tylko atrakcyjność formuły była powodem dużego zainteresowania młodzieży tym wydarzeniem. Zdaniem samych uczniów oraz nauczycieli, którzy jako opiekunowie im towarzyszyli, to ciekawy sposób prowadzenia zajęć przez wykładowców Wydziału Politologii przyczynił się do sukcesu tej imprezy. Już pierwsza prezentacja dr. Michała Wallnera pt. „Modele ustrojowe

państw demokratycznych” spotkała się z ogromnym zainteresowaniem. Uczniowie nie tylko uważnie słuchali, ale też skrupulatnie notowali, gdyż jak przyznał to w czasie przerwy jeden z uczniów, „to były ciekawe rzeczy fajnie podane”. Z kolei dzięki dr Annie Szwed-Walczak, mgr Agnieszce Grzegorzczak i mgr Karolinie Kuśmirek uczniowie mogli wziąć udział w symulacji obrad Sejmu RP, gdzie część osób wchodziła w rolę posłów koalicji, część zaś w rolę posłów opozycji, dyskutując ze sobą nad wymyślnym projektem ustawy dotyczącym legalizacji dopalaczy. Jeszcze długo po zakończeniu tego warsztatu uczniowie rozmawiali w przerwach o wystąpieniach swoich koleżanek i kolegów. Dzięki wykładowi dr Krystyny Leszczyńskiej młodzież miała możliwość prześledzenia drogi powstawania prawa w Polsce. Z kolei

dr Piotr Tosiek wprowadził słuchaczy w świat Unii Europejskiej oraz historii związanej z procesem integracji. Wystarczy wspomnieć, że mimo bardzo późnej pory (zbliżała się wówczas godzina 2.00) uczniowie przez ponad 20 minut zadawali prowadzącemu pytania.

Organizacja tego przedsięwzięcia była niewątpliwie ciekawym doświadczeniem nie tylko dla uczniów, którzy oprócz sporej dawki wiedzy mieli również okazję po-

czuć nieznaną im wcześniej klimat Uczelni (z którym być może zetkną się wkrótce na kilka lat), ale też dla wykładowców, dla

których często była to pierwsza okazja poprowadzenia zajęć dla młodszych niż zazwyczaj słuchaczy.

Od samego początku organizatorom przyświecał jeden cel: przekazać wiedzę, z którą uczniowie mogą zetknąć się na maturze w jak najbardziej atrakcyjnej formie. Temu m.in. służyła analiza, jakiej pracownicy Wydziału Politologii dokonali, przeglądając testy maturalne z ostatnich kilku lat z WOS-u i wybierając takie zagadnienia, które najczęściej pojawiały się na egzaminie dojrzałości. Dzięki temu młodzież miała szansę nie tylko na poszerzenie swojej wiedzy, ale również zyskała możliwość lepszego zrozumienia zjawisk i procesów zachodzących we współczesnym świecie. Pomoże im to nie tylko lepiej zdać maturę, ale miejmy nadzieję – rozbudzi ciekawość i chęć dalszego pogłębiania wiedzy.

Kamil Fil

Fot. Sylwia Skotnicka

Fot. Marta Ruminowicz

Wręczenie nagrody zwycięzcy – Michałowi Kostrzanowskiemu (pierwszy z prawej)

♦ II wyróżnienie – Karolina Kowalczyk, Zespół Szkół Nr 2 w Kraśniku

♦ III wyróżnienie – Joanna Pudło, I LO im. M. Skłodowskiej-Curie w Rykach

♦ IV wyróżnienie – Piotr Miśnikiewicz, XXIII LO im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Lublinie.

Osoby wyróżnione otrzymały drobne upominki, natomiast wśród szkół oraz wszystkich uczestników rozdano dodatkowe nagrody, ufundowane przez: Wydział Biologii i Biotechnologii oraz Zakład Biochemii UMCS, Krzysztofa Babisza – Lubelskiego Kuratora Oświaty, Sławo-

KONKURS BIOCHEMICZNY

Konkurs Biochemiczny już za nami! Odbył się 27 marca 2015 r. na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS, a jego organizatorami byli pracownicy i studenci Zakładu Biochemii UMCS. Była to już szósta edycja Konkursu, która odbywa się pod patronatem merytorycznym Lubelskiego Oddziału PTBioch oraz pod patronatem honorowym Sławomira Sosnowskiego, Marszałka Województwa Lubelskiego i Krzysztofa Babisza, Lubelskiego Kuratora Oświaty.

Konkurs Biochemiczny ma formułę egzaminu pisemnego, podczas którego uczniowie mają możliwość wykazania się wiadomościami z różnych obszarów biochemii, związanych przede wszystkim z biochemią kliniczną, enzymologią, biochemią stosowaną z elementami biotechnologii i inżynierii genetycznej. Pytania dotyczyły procesów biochemicznych zachodzących na różnych poziomach – komórkowym, narządowym i w całym organizmie żywym. Bezpośrednio po Konkursie, w czasie oczekiwania na wyniki, uczestnicy wysłuchali wykładów popularnonaukowych studentów ze Studenckiego Koła Naukowego Biochemików UMCS. Mogli dowiedzieć się, „dlaczego się starzejemy”, „czy krowa jest największą fabryką metanu”, a także przekonać się, że

Fot. Marta Ruminowicz

takie powszechne ptaki jak kruki – wate są niezwykle i pełne tajemnic.

Do VI edycji Konkursu zgłosiło się 116 uczniów z 29 szkół ponadgimnazjalnych z województwa lubelskiego, na podstawie wyników testu z etapu szkolnego, który został przeprowadzony przez nauczycieli w szkołach. Komisja oceniająca, składająca się z pracowników naukowych Zakładu Biochemii, na podstawie uzyskanych wyników wyłoniła laureatów VI Konkursu Biochemicznego. Dyplomy i nagrody w postaci atrakcyjnych książek biochemicznych (I–III miejsce) otrzymali:

♦ I miejsce – Michał Kostrzanowski, I LO im. W. Jagiełły w Krasnymstawie

♦ II miejsce – Agata Boguta, II LO im. J. Zamoyskiego w Lublinie

♦ III miejsce – Klaudia Pagacz, ZSO im. W. Jagiełły w Urzędowie

♦ I wyróżnienie – Adam Stępień, Zespół Szkół Nr 2 w Kraśniku

mira Sosnowskiego – Marszałka Województwa Lubelskiego, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Zagrożonej Patologią Społeczną „Postis” w Lublinie, firmy: Perlan Technologies, Science Plast, SIGMA-ALDRICH oraz Aga Analytical. Jesteśmy bardzo wdzięczni wszystkim sponsorom; dzięki nim mogliśmy nagrodzić laureatów oraz uczestników i szkoły.

Konkurs Biochemiczny jest jedynym tego rodzaju konkursem w Polsce i cieszy się zainteresowaniem uczniów i nauczycieli. Umożliwia on sprawdzenie wiedzy, co jest istotne dla uczniów niebawem decydujących o wyborze kierunku studiów. A dla nas, organizatorów, jest promocją Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS. No i na koniec podziękowania. Przede wszystkim bardzo dziękuję uczniom i nauczycielom za przygotowanie do Konkursu, który nie odbyłby się bez nich. Podziękowania kieruję również do pracowników Zakładu Biochemii UMCS za ich pracę przed i w czasie Konkursu oraz do studentów ze Studenckiego Koła Naukowego Biochemików UMCS, aktywnie uczestniczących w pracach organizacyjnych. Podziękowania kieruję także do Władz Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS, które od tych kilku lat wspierają organizację Konkursu Biochemicznego.

Anna Jarosz-Wiłołazka

Fot. Elwira Michalska

SPOTKANIE SLAWISTÓW Z PRACODAWCAMI

W gościnnej siedzibie Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS 27 lutego 2015 r. odbyło się spotkanie dyrekcji oraz przedstawicieli pracowników Instytutu Filologii Słowiańskiej z Radą Pracodawców.

IFS reprezentowany był przez dyrektora prof. dr. hab. Michała Sajewicza, wicedyrektora dr hab. Alinę Orłowską, dyrektora CJKR UMCS dr Swietłanę Szaszkową oraz mgr Małgorzatę Nakonieczną, przewodniczącą Komisji ds. Współpracy z Pracodawcami IFS. Zaproszonymi gośćmi byli: wizytator Kuratorium Oświaty w Lublinie Grażyna Gryz, pracownik Urzędu Celnego w Lublinie Iwona Nurek oraz właściciel Biura Turystycznego „Watra Travel” i jednocześnie przedstawiciel Regionalnej Izby Turystyki w Lublinie Robert Mazur. Iwona Nurek i Robertowi Mazurowi wręczone zostały powołania do Rady Pracodawców.

Przedmiotowe spotkanie było poświęcone dostosowaniu programu kształcenia slawistów do potrzeb dzisiejszego rynku pracy, opracowaniu modelowego programu praktyk zawodowych dla studentów oraz omówieniu procedur i możliwości współpracy Uczelni z podmiotami działającymi na rynku.

W toku dyskusji dr hab. Alina Orłowska omówiła zalecenia dotyczące konieczności współpracy Uczelni z pracodawcami oraz wyodrębni-

ła możliwe obszary współdziałania takich podmiotów. Podkreśliła, że zmiany, jakie zostały wprowadzone wraz z nowelizacją ustawy o szkolnictwie wyższym, wymagają, aby absolwenci otrzymywali kompleksowe wykształcenie, które opierać się będzie nie tylko na wiedzy, ale także na umiejętnościach i kompetencjach społecznych. Stwierdziła jednocześnie, iż przedsiębiorcy i urzędy, jednostki samorządowe mogą wspólnie z uczelniami opracowywać programy studiów, uczestniczyć w procesie kształcenia poprzez organizowanie zajęć praktycznych. Podejmowanie efektywnej współpracy pomiędzy nauką a biznesem jest konieczne, jeżeli uczelnie chcą kształcić studentów tak, aby po studiach ich kompetencje i wiedza odpowiadały na realne zapotrzebowanie rynku.

Prof. dr hab. Michał Sajewicz zaprezentował możliwości Uczelni w zakresie reorganizacji programu kształcenia. Wyraził opinię, że lepsze przygotowanie studentów do przyszłej współpracy z podmiotami rynkowymi jest oczywistą koniecznością, jednak to, co w teorii wydaje się nieskomplikowa-

ne, w praktyce może przysparzać wiele problemów zainteresowanym stronom. Dyrektor IFS podkreślił, iż wiedza jest powszechnie dostępna, trwa wyścig o talenty, które potrafią tę wiedzę wykorzystać i zagospodarować, ale trzeba je wyławiać, wzmacniać i promować.

Właściciel BT „Watra Travel” Robert Mazur przedstawił możliwości odbywania przez studentów praktyk zawodowych w podmiotach działających na rynku turystycznym. Poinformował, że istnieją płatne warianty staży wakacyjnych za granicą. Poruszył jednocześnie kwestię odpłatności za praktyki, podkreślając, że obok znajomości języków słowiańskich, studenci powinni posiadać umiejętność posługiwania się przynajmniej jednym językiem zachodnim na poziomie nie niższym niż B2, z uwzględnieniem języka specjalistycznego w zakresie turystyki. Według reprezentanta lubelskiej RIT powinni oni dysponować także świadectwami ukończenia kursów oraz certyfikatami, stanowiącymi uzupełnienie wykształcenia.

Przedstawicielka lubelskiego Kuratorium Oświaty Grażyna Gryz poinformowała o sytuacji rynkowej w oświacie. Odniosła się do kształcenia nauczycieli w zakresie edukacji przedszkolnej w związku z wprowadzonym rozporządzeniem o obowiązku nauczania języków obcych dzieci od trzeciego roku życia. Mogłaby to być szansa na stworzenie nowej specjalności w Instytucie Filologii Słowiańskiej.

Iwona Nurek przedstawiła zasady aplikowania do służb celnych i granicznych RP. Podkreśliła, że znajomość języka rosyjskiego, ukraińskiego i białoruskiego, w związku z alokacją tychże służb na granicę wschodnią, jest ogromnym atutem w staraniach o pracę przez absolwentów lubelskiej slawistyki. Wyraziła opinię, iż w kształceniu studentów powinien zostać położony nacisk na znajomość języka angielskiego, który w służbach celnych i granicznych w naszym kraju jest językiem raportowym.

W tym kontekście dr hab. Alina Orłowska stwierdziła, że istnieje możliwość profilowania efektów kształcenia pod kątem nauczania języka specjalistycznego w zakresie usług turystycznych, logistyki, pra-

wa celnego w ramach zajęć z praktycznej nauki języka oraz lektora-tu języka zachodniego.

Na zakończenie ustalono, iż kolejne spotkanie odbędzie się w celu zaopiniowania zmian wprowa-

dzonych do programu kształcenia przez Radę Programową IFS na wniosek członków Rady Pracodawców.

Małgorzata Nakonieczna
Leszek Mikrut

Fot. Marcin Pietrusza

gicznych. Ponadto, podkreślaliśmy wagę dbania i pielęgnowania wspólnego dziedzictwa. Koło Naukowe Studentów Archeologii wywarło duże i pozytywne wrażenie na organizatorach. Do zadania podeszliśmy w sposób profesjonalny. Z pewnością nawiązana współpraca będzie kontynuowana w przyszłych latach.

Udział w projekcie wzięli: Patryk Futa, Agnieszka Grzywacz, Tomek Kotarski, Katarzyna Krużyńska, Szymon Wrzos i Michał Zieliński.

Patryk Futa, skarbnik KNSA

PRZYGODA Z ARCHEOLOGIA!

W czasie tegorocznych ferii zimowych członkowie Koła Naukowego Studentów Archeologii prowadzili zajęcia dla dzieci, podczas których odsłaniali kulisy najbardziej „przygodowego” zawodu, czyli pracy archeologa.

Warsztaty odbyły się w ramach akcji F2, czyli Fajne Ferie w DDK „Węglin” – ŁOWCY ZAGADEK, realizowanej w Domu Kultury na Węglinie. W akcji uczestniczyły dzieciaki w wieku szkolnym (6–12 lat). W programie Łowcy Zagadek szczególną atrakcją były zajęcia ze studentami KNSA organizowane pn. „Mali Wielcy Odkrywczy”. Podczas wykładów i warsztatów dzieci zapoznawały się z zawodem archeologa oraz z narodowym i światowym dziedzictwem archeologicznym. Wśród wykładów największym zainteresowaniem cieszyły się „Muzyka antycznego świata”, „Prehistoryczna sztuka” oraz „Gladiatorzy – kiedy bogowie walczyli na arenach”. Natomiast podczas warsztatów dzieci miały okazję robić paciorki, wróżyć z kości, lepić garnki, uczestniczyć w średniowiecznych grach i zabawach oraz grać na antycznych in-

Fot. Marcin Pietrusza

strumentach. Dzieci chętnie angażowały się w prowadzone zajęcia, widoczne było wśród nich zainteresowanie i ciekawość. Z pewnością pozyskaliśmy małych miłośników przeszłości.

Praca z dziećmi była dla studentów wymienitą okazją do podniesienia kwalifikacji potrzebnych w przyszłej pracy w charakterze animatorów kultury. Nasze działania przyczyniły się do poznania i lepszego zrozumienia przez dzieci specyfiki źródeł archeolo-

Fot. Marcin Pietrusza

Fot. Marcin Pietrusza

Fot. Jakub Mróz

Fot. Jakub Mróz

PODSUMOWANIE SEZONU PSZCZÓŁKI AZS UMCS

Koszykarki Pszczółka AZS UMCS Lublin mają za sobą debiutancki sezon w Tauron Basket Lidze Kobiet. Akademicki pierwszy rok gry w krajowej elicie zakończyły na dziewiątym miejscu. To dobry wynik jak na beniaminka, którego celem było utrzymanie się w lidze, ale jak przyznają zawodniczki i trener, pozostał mały niedosyt, bo play-offy były na wyciągnięcie ręki. Szansę na awans do najlepszej ósemki przekreśliła ostatecznie wyjazdowa przegrana z Basketem Konin.

Marzy nam się wszystkim awans do play-offów, natomiast należy pamiętać, że jesteśmy beniaminkiem. W lidze zawodowej dopiero stawiamy pierwsze kroki. Będzie to na pewno trudny sezon, pierwszy mecz jest tego najlepszym przykładem – zderzenie z uczestnikiem Euroligi, drużyną Energii Toruń, pokazuje tak naprawdę, w którym miejscu jesteśmy. Natomiast jestem spokojny o ten sezon, jestem spokojny o wynik. Na pewno dziewczynom ambicji nie zabraknie – takie deklaracje przed startem zmagania składał prezes klubu AZS UMCS Dariusz Gaweł.

W debiutanckim sezonie na najwyższym poziomie rozgrywek akademickich udało się wygrać siedem spotkań. Zanotowały przy tym 15 porażek. Od samego początku nasze dziewczyny pokazały, że są silnym i ambitnym zespołem, który potrafi walczyć z najlepszymi.

Fot. Jakub Mróz

Fot. Jakub Mróz

Potwierdziły to w inauguracyjnym spotkaniu z Energią Toruń (uczestnikiem tegorocznej edycji Euroligi), które przegrały w samej końcówce 71:72. O potencjale beniaminka przekonały się także wicemistrzyni kraju – CCC Polkowice. Domowy mecz z faworyzowanym

rywalem lublinianki wygrały 63:59, czym sprawiły sobie i kibicom sporą niespodziankę.

Cel został osiągnięty, choć pozostał lekki niedosyt – przyznał w wywiadzie dla klubowej strony trener Krzysztof Szewczyk. Trudno się z tym nie zgodzić, biorąc pod

uwagę fakt, że lubliniankom w minionym sezonie udawało się wygrywać z wyżej notowanymi zespołami jak MKK Siedlce czy Glucose ROW Rybnik.

Do najlepszej ósemki zabrakło w rzeczywistości jednej wygranej. Sprawę awansu skomplikowała wyjazdowa porażka z MKK Siedlce, a ostatnią szansę przekreśliła wyjazdowa przegrana z Basketem Konin – zespołem, który w tym sezonie sprawił Pszczółkom sporo kłopotów.

Zespół z Konina nam nie leżał od samego początku. Pierwszy nasz mecz z nimi w Lublinie to było dla nich pierwsze zwycięstwo w lidze, my zagraliśmy bardzo słabo. Później ten skład Konina troszeczkę się zmienił. Zespół pozyskał cztery nowe zawodniczki zagraniczne i to była już drużyna na miarę play-offów. Mieli dwie bardzo dobre małe, szybkie zawodniczki, z którymi praktycznie w każdym meczu mieliśmy problem, plus do tego bardzo silną i sprawną pod koszem Glorię Brown – tłumaczył trener Szewczyk.

Akademiczki od początku sezonu musiały walczyć nie tylko z kolejnymi przeciwnikami, ale także z plagą kontuzji. Już w szóstej kolejce spotkań, podczas meczu z Wisłą Can-Pack Kraków, bardzo poważnego urazu nabawiła się kluczowa zawodniczka – Dara Taylor. Amerykanka musiała opuścić zespół na kilka miesięcy, a w jej miejsce klub zdecydował się pozyskać Angel Robinson. Ten transfer (choć w założeniu tylko na czas leczenia Taylor) okazał się strzałem w dziesiątkę. Zawodniczka pozostała w drużynie do końca sezonu i zakończyła go jako najskuteczniejsza w zespole. W 20 spotkaniach zdobywała średnio nieco ponad 17 punktów w każdym meczu. Miała też najwięcej asyst (blisko cztery na mecz). Z powodu kontuzji ze składu wypadły: Monika Skrzecz (młoda rozgrywająca zerwała więzadło krzyżowe) oraz Chelsea Poppens (wykluczył ją uraz kolana). W trak-

cie sezonu Pszczółkę opuściła także Hanna Luburgh, a na mniejsze lub większe urazy narzekały Natalia Żandarska i Aneta Kotnis.

Mimo tych wszystkich trudności, zespół osiągnął cel, jakim było utrzymanie się w lidze. Sporym sukcesem był także występ w Meczach Gwiazd Tauron Basket Ligi Kobiet dwóch koszykarek z Lublina. Były to Aldona Morawiec oraz Angel Robinson. Ta pierwsza wystąpiła w składzie Reprezentacji Polski, druga natomiast uzupełniła Zespół Zagranicznych Gwiazd TBLK. Przypomnijmy, „biało-czerwone” przegrały ten pojedynek 66:76. *Na pewno to była świetna impreza, świetnie zorganizowana. Rzeczywiście, gra w takim meczu to jest przyjemność. Generalnie mecz w naszym wykonaniu nie był rewelacyjny, bo wynik był na naszą niekorzyść, ale jest niezły. Pierwszy raz biorę udział w takim czymś i to jest naprawdę mini święto koszykówki, taka dobra zabawa* – podkreślała Aldona Morawiec.

Wyszliśmy na parkiet i chcieliśmy się dobrze bawić, ale też wygrać to spotkanie. To była fajna zabawa i niezły mecz. Podeszliśmy do tego na poważnie, bo na co dzień jesteśmy zawodniczkami i to jest to, co robimy normalnie. Kibice byli wspaniali, to było ekscytujące wydarzenie – przyznała Angel Robinson.

Wiadomo już, że na przyszły sezon w Lublinie pozostanie trener Krzysztof Szewczyk. Ważne kontrakty mają także powołana niedawno do kadry Polski Aldona Morawiec oraz młodzieżowa reprezentantka kraju Monika Skrzecz. *Tak naprawdę wszystko zależy od budżetu, jakim będziemy dysponowali w przyszłym sezonie, jakie pieniądze będziemy mogli przeznaczyć na zakontraktowanie nowych zawodniczek. I tak naprawdę to determinuje budowę zespołu* – kończy trener Szewczyk.

Pozostaje mieć zatem nadzieję, że w przyszłym roku koszykarki AZS powalczą o coś więcej niż utrzymanie.

**Katarzyna Niećko
Krzysiek Kurasiewicz**

SZKOLENIA DLA STUDENTÓW ZAGRANICZNYCH

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej przyjmuje z roku na rok coraz więcej studentów cudzoziemców, głównie z Ukrainy i Białorusi. I tak ja studenci polscy są oni zainteresowani różnymi formami aktywności zawodowej w czasie studiów, a wielu z nich swoje plany zawodowe po studiach wiąże właśnie z Polską.

W listopadzie i grudniu 2014 r. przeprowadzono badania fokusowe wśród przedstawicieli studentów zagranicznych w UMCS, które miały na celu m.in. poznanie ich oczekiwań związanych z rynkiem pracy w Polsce. W badaniu wzięło udział 87 osób ze wszystkich Wydziałów UMCS.

Studenci wskazywali na dużą potrzebę pracy zawodowej i dorywczej w czasie studiów, a znaczna część z nich deklarowała, iż po ukończonych studiach będzie szukać pracy w Polsce (w miastach większych niż Lublin). Większość badanych osób studia w Polsce traktuje jako etap przygotowania do podjęcia pracy w innych krajach Unii Europejskiej, a wszyscy zgodnie potwierdzają, że najważniejszym aspektem nie jest samo miejsce, ale szanse na znalezienie pracy i jej warunki.

Wiedza na temat polskiego rynku pracy jest na pewno jednym z tych elementów, który zbliża studenta do zawodowego sukcesu. Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UMCS proponuje więc studentom cudzoziemcom zajęcia przygotowujące do radzenia sobie na polskim rynku pracy. Tematyka szkolenia obejmuje omówienie aktualnej sytuacji i przewidywanych tendencji na rynku pracy, aspekty polskiego prawa pracy, opracowanie wizytówki zawodowej – dokumentów aplikacyjnych, poznanie poszczególnych etapów procesu rekrutacji (m.in. rozmowa kwalifikacyjna).

Studenci biorący udział w warsztatach (dotychczas prawie 30 osób) w refleksjach po szkoleniu wskazywali na dużą wartość tego typu szkoleń. Realistyczna i optymistyczna w rozumieniu studentów perspektywa ich szans zawodowych zarysowana przez trenerów podniosła ich poziom motywacji i wiarę w swoje możliwości.

Marzena Bichta

NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI O ŻOŁNIERZACH WYKLĘTYCH NA WYDZIALE HUMANISTYCZNYM UMCS

1 marca obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci o Żołnierzach Wyklętych. Z tej okazji Niezależne Zrzeszenie Studentów UMCS zorganizowało 26 lutego 2015 r. w Sali Obrad Rady Wydziału Humanistycznego naukową debatę poprzedzoną prelekcjami i projekcją filmów.

Podczas spotkania mgr Justyna Dudek z IPN wygłosiła wykład pt. „Czym było polskie podziemie niepodległościowe po 1944 roku?”, w którym przybliżyła historię podziemia na terenie Polski i Kresów Wschodnich po zakończeniu II wojny światowej.

Następnie odbyła się projekcja trzech filmów z cyklu „Z archiwum IPN”, udostępnionych przez Biuro Edukacji Narodowej. Film *Zaporczycy* opowiadał o oddziale partyzanckim mjr. Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora” działającym na Lubelszczyźnie w latach 1945–1947. Przedstawiono w nim także represje, jakich doświadczyli członkowie podziemia niepodległościowego. Kolejny obraz zatytułowany *Zbrodnia wpisana w system* ukazał prawdziwe oblicze komunistycznej władzy w Polsce. W materiale zostały zaakcentowane działania władz komunistycznych na terenie ziemi lubelskiej. Trzeci film pt. *Ostatni* zrelacjonował działalność niepodległościową ukrywającego się ostatniego partyzanta podziemia w regionie lubelskim oraz okoliczności jego śmierci. Był nim Józef Franczak ps. „Lalek”, który zginął 21 września 1963 r. w walce z MO i SB. Projekcje filmów dopełnił komentarz filmoznawczy dr. Piotra Witka z Instytutu Historii UMCS, w którym przedstawił słuchaczom sposoby interpretacji treści zawartych w filmach dokumentalnych.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się również debata pt. „Narracje o Żołnierzach Wyklętych w historiografii i publicystyce polskiej”, podczas której m.in. wyjaśniano termin Żołnierze Wyklęci oraz ukazano stosunek ludności wiejskiej do ruchów organizacji podziemnej czy problem antyse-

Archiwum NZS UMCS

Archiwum NZS UMCS

mickich działań członków podziemia niepodległościowego. W dyskusji uczestniczyli: mgr Justyna Dudek z lubelskiego IPN, mgr Jacek Bury z Fundacji Niepodległości oraz prof. Mariusz Mazur z Instytutu Historii UMCS (Zakład Historii Najnowszej). Moderatorem był prof. Jan Pomorski, kierownik Zakładu Metodologii Historii.

Uczestnicy spotkania oddali hołd bohaterom tamtych dni poprzez odśpiewanie Hymnu Narodowego oraz odczytanie wiersza Franciszka Bajcera „Sanowskiego” pt. *Partyzanci*. Dodatkowo, w ramach współpracy z Narodowymi Siłami Zbrojnymi, zorganizowano zbiórkę publiczną „Przywracamy pamięć o Żołnierzach Wyklętych”.

W uroczystościach poświęconych Żołnierzom Niezłomnym wzięli udział pracownicy Instytutu Historii, przedstawiciele lubelskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, Fundacji Niepodległości, Narodowych Sił Zbrojnych oraz NZZZS Solidarność. Ponadto na spotkanie przybyli studenci z wielu Wydziałów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz uczniowie lubelskich szkół średnich.

Anna Sykała, NZS UMCS

TEATRALNY SUKCES STUDENTÓW CJKP

7 marca 2015 r. w Centrum Kultury w Lublinie odbył się XVII Ogólnopolski Przegląd Inscenizacji Fragmentów Dzieł Williama Szekspiera w Języku Angielskim. Biorąc udział w tym bardzo ważnym wydarzeniu, nasz młodziutki zespół teatralny, składający się z dziesięciu osób, udowodnił, że studenci CJKP są obdarzeni wielkimi talentami aktorskimi. Przedstawiliśmy fragmenty trzech komedii. Sala zrywała boki ze śmiechu, obserwując, jak została poskromiona zawzięta złoźnica Katarzyna (Anastazja Pugacz) i jak starał się do tego doprowadzić Petruchio (Sergiusz Tupalski). Dwa pozostałe fragmenty zawierały przestrogi. Fragment z *Wieczoru Trzech Król* pokazał, na ile ważna jest przed ślubem świadomość tego, kim jest ukochana osoba, żeby potem nie pomylić jej z kimś innym. W pełni taką sytuację przedstawili dumna księżniczka Oliwia (Inna Nadziejko) i jej nieszczęśliwy zalotnik Orsinio (Daniel Russow), który jeszcze nie wie, że jego bogini uwięziona w ciele ludzkim dopiero wczoraj została żoną jego pacholka. Pacholek nic nie pamięta i w ogóle nie rozumie, o co chodzi. Nagle, nie wiadomo skąd pojawia się jeszcze jeden chłopak, podobny do pacholka jak odbicie w lustrze. W wyniku tego niezwykłego spotkania wszystkich bohaterów na scenie, Sebastian (Walentyna Sobczuk) okazuje się prawdziwym mężem Oliwii, a Viola (Anastazja Pugacz), przebrana za chłopca siostra-bliźniaczka Sebastiana, otrzyma od Orsinio propozycję małżeńską.

Natomiast fragment z *Wiele hałasu o nic* jest nieco inny. Zawiera przesłanie, że zawsze trzeba mieć

Fot. Wacław Kostko

Fot. Wacław Kostko

pewność swoich uczuć, ponieważ w przeciwnym wypadku ktoś obcy, świadomie lub niechcący, może mieć wielki wpływ na naszą ostateczną decyzję. Benedick (Dmitry Bielacew) i Beatrice (Walentyna Sobczuk) czują do siebie antypatię. Wuj dziewczyny Leonato (Sergiusz Tupalski), jego zięć Claudio (Elżbieta Chomicz) i przyjaciel zięcia Don Pedro (Maria Pawłowska) chcą najpierw pogodzić Benedicka z dziewczyną, a w końcu ich ze sobą wyswatać. Wiedząc, że on słyszy ich

rozmowę, mówią o tym, jak mocno ona jest w nim zakochana. Taki sam program działań w stosunku do Beatrice mają córka Leonato Hero (Marta Rykałowska) i jej przyjaciółka Ursula (Irena Klymenko). Łatwo więc przewidzieć, że ta historia kończy się triumfem miłości.

Fragmenty sztuk są przeplatane pięknymi sonetami, które w wykonaniu Marty Rykałowskiej i Anastazji Pugacz w pełni oddają emocje wielkiego dramaturga i poety, a zarazem są kunsztowną ozdobą,

dopełnieniem każdej z prezentowanych twarzy miłości.

Nasz występ zakończył się sukcesem, czego wyrazem były dwie nagrody za kreacje aktorskie. Anastazja Pugacz otrzymała pierwszą nagrodę za sprawność językową i brawurowo zagrana rolę Katarzyny. Wyróżnienie otrzymał Sergiusz Tupalski za spontaniczną kreację postaci Petruchia. Studenci przygotowywali się pod kierunkiem dr Anny Dunin-Dudkowskiej i dr Anny Butcher.

Sergiusz Tupalski

ŚWIATOWY DZIEŃ WODY I MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ METEOROLOGII

20 marca 2015 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyło się wydarzenie związane z obchodami Światowego Dnia Wody i Międzynarodowego Dnia Meteorologii, zorganizowane przez Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Adama Malickiego. W przygotowanych warsztatach uczestniczyły dzieci z Uniwersytetu Dziecięcego.

Wydarzenie rozpoczęło się od konkursu wiedzy o zjawiskach pogodowych przeprowadzonego przez Alicję Sulimę oraz Bernadetę Smolak. Następnym punktem była prezentacja referatów. Katarzyna Kamińska przybliżyła gościom ciekawostki związane ze środowiskiem wodnym, a Elwira Kosińska

zaprezentowała faunę polskich rzek i jezior. Następnie przeprowadzono quiz z wiedzy o wodzie i zbiornikach wodnych, który przygotowała Olga Skowrońska. Dzieci uczestniczyły również w wystawie hydrologicznych i meteorologicznych sprzętów pomiarowych, przygotowanej przez Dominikę Wysocką, Ewę Piastę i Piotra Burdę, wystawie skał powstałych przy działaniu wody, którą przygotowały Monika Władyczuk i Olga Skowrońska, oraz doświadczeniach przedstawiających właściwości wody, prowadzonych przez Agnieszkę Ciul. W związku z obecnym tego dnia zaćmieniem Słońca, wszyscy uczestnicy wydarzenia podziwiali to zjawisko.

Ewa Piasta
Prezes SKNG UMCS

Fot. Aleksandra Dąbrowska

Fot. Aleksandra Dąbrowska

Fot. Wacław Kostko

Dyrekcja CJKP: dr hab. Anna Dunin-Dudkowska i prof. Jan Mazur

DRZWI OTWARTE W CJKP UMCS

13 marca 2015 r. w ramach uniwersyteckich Drzwi Otwartych, organizowanych w tym roku pod hasłem „Wybierz swój klucz do sukcesu”, w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS odbyła się prezentacja oferty CJKP dla cudzoziemców i Polaków zza granicy, którzy przed rozpoczęciem studiów lub w ich trakcie chcą nauczyć się lub udoskonalić swoją znajomość języka polskiego i poznać historię i kulturę naszego narodu.

Spotkanie z kandydatami, w którym uczestniczyli także tegoroczni słuchacze Centrum, rozpoczął wykład Dyrektora CJKP prof. dr. hab. Jana Mazura o tym, dlaczego warto uczyć się języka polskiego. Języka polski został pokazany jako narzędzie komunikacji, dzięki któremu osoby znające go mogą podejmować studia w Polsce, starać się o pracę w wielu firmach i instytucjach międzynarodowych w Polsce i za granicą, zdobywać granty, stypendia i kredyty na uczelniach polskich i zagranicznych, pracować w ambasadach i konsulatach, zdobywać inne atrakcyjne zawody i stanowiska, przystępować do egzaminów certyfikatowych z języka polskiego jako obcego. Następnie pokazana została prezentacja na temat działalności CJKP, oferty edukacyjnej i stylu prowadzenia poszczególnych kursów i studiów. Wystąpienie dr. Bartłomieja Maliszewskiego było bogato ilustrowane fotografiami z najciekawszych wydarzeń z życia Centrum. Kolejnym punktem programu były

występy studentów CJKP, którzy przedstawili Kabaret pokazujący w humorystyczny sposób historię cudzoziemca przybywającego na studia do Lublina i przemiany, jakie w nim zachodzą w ciągu roku pobytu w naszym Centrum. Następnie studenci „zerówki” przedstawili nowatorską inscenizację bajki *Kopciuszek* z zabawnym epilogiem pt. *Kopciuszek w XXI wieku*. Kolejnym punktem był występ naszych studenckich aktorów z fragmentami utworów Szekspira w języku angielskim pt. *Różne oblicza miłości*, nagrodzony na XVII Ogólnopolskim Przeglądzie Szekspirowskim. Przedstawienia te zostały przygotowane pod kierunkiem nauczycieli CJKP: mgr Barbary Guziuk-Świcy, dr A. Trębskiej-Kerntopf, dr A. Butcher i dr A. Dunin-Dudkowskiej. Na zakończenie odbył się występ zespołu muzycznego, który wykonał kilka piosenek i utworów instrumentalnych.

Wydarzenie było doskonałą okazją do zaprezentowania różnorodnej działalności CJKP i zachęcenia cudzoziemców do nauki języka i studiów na UMCS. Jednocześnie przyczyniło się do integracji naszych tegorocznych słuchaczy i pokazało część ich dotychczasowych osiągnięć. Mamy nadzieję, że wielu naszych gości spotkamy we wrześniu na kursie języka polskiego przygotowującym do studiów na UMCS lub na lektoratach w ciągu kolejnego roku akademickiego na naszej Uczelni.

Anna Dunin-Dudkowska

Fot. Wacław Kostko

Fot. Wacław Kostko

Archiwum autorów

Drużyny (KU Teams: BERTIE, THE BIG KING i THE SIAM ENTERPRISE) z Faculty of Industrial Engineering z Kastsart University w Bangkoku podczas wspólnej rozgrywki ze studentami z Wydziału Ekonomicznego UMCS – Marketplace 2015

Archiwum autorów

Archiwum autorów

MARKETPLACE

Pracownicy Wydziału Ekonomicznego UMCS: dr Mirosław Łoboda, dr Katarzyna Mamcarz i dr Jarosław Banaś zostali przeszkoleni i uzyskali potwierdzone certyfikatem uprawnienia do prowadzenia gry decyzyjnej Marketplace.

Gra decyzyjna Marketplace występuje w kilku wariantach i rozgrywana jest przez grupy studentów na całym świecie. Umożliwia ona symulowanie procesów decyzyjnych w przedsiębiorstwie. W dostępnej na naszym Wydziale wersji symulacji studenci podzieleni są na kilka grup – zespołów zarządzających nowo powstałymi przedsiębiorstwami z branży komputerowej, które ze sobą wzajemnie rywalizują

lub czasem także współpracują. Istotne są przy tym zarówno wiedza teoretyczna, jak i indywidualne umiejętności członków zespołu. Podejmowane w grze decyzje dotyczą wielu wymiarów działalności przedsiębiorstwa. Są nimi m.in.: finanse, księgowość, marketing, organizacja produkcji, zarządzanie zasobami ludzkimi, R&D itd. Opracowana przez każdą grupę strategia działania może być modyfikowana wraz z kolejnym etapa-

mi w grze. Wymaga to współpracy pomiędzy członkami zespołu, omówienia osiągniętych korzystnych i niekorzystnych rezultatów wynikających z poprzedniego okresu decyzyjnego. Bardzo ważnym elementem gry kierowniczej jest ciągle poszukiwanie nisz i szans rynkowych. Każda grupa podejmuje (ich zdaniem optymalne) decyzje, starając się określić (przewidzieć) jak najwięcej możliwych zmian, m.in. wahań popytu, zmieniających się warunków rynkowych, decyzji i posunięć konkurencyjnych firm itp. Decyzje te są weryfikowane podczas kolejnych etapów gry kierowniczej, a wyniki niekiedy bardzo zaskakujące.

Na Wydziale Ekonomicznym UMCS aktywnie korzystamy z możliwości rozgrywania gier kierowniczych w grupach złożonych z naszych studentów. Rozgrywki można także prowadzić w wariacie międzynarodowym, gdzie drużyny z naszego Wydziału rywalizują z grupami z innych uczelni. Ostatnio rozegraliśmy taką grę z trzema zespołami z Faculty of Industrial Engineering z Kastsart University w Bangkoku.

Symulacja Marketplace jest bardzo złożona. Wspomaga w przekształcaniu zdobytej podczas studiów wiedzy praktycznej i własnych doświadczeń na decyzje całej grupy i następnie umożliwia skonfrontowanie ich z decyzjami innych grup. Jest zatem cennym uzupełnieniem procesu dydaktycznego. Pozwala na praktyczne przetestowanie wiedzy teoretycznej zdobytej przez studentów i może zmotywować do samodzielnego kształcenia w interesujących ich obszarach. Gra kierownicza stanowi doskonały impuls dla studentów do założenia w niedalekiej przyszłości własnej działalności gospodarczej i sprawdzenia się w biznesie już w realnym świecie.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się na stronie symulacji: www.marketplace.pl.

Dr Katarzyna Mamcarz
Dr Jarosław Banaś

STUDENCKA DEBATA „PROJEKTOWANIE W PRAKTYCE”

23 marca 2015 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyła się kolejna Studencka Debata z cyklu „Gospodarka przestrzenna w teorii i praktyce”, zorganizowana przez dr Dagmarę Kociubę z Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania wraz ze Studenckim Kołem Naukowym Planistów.

Gośćmi specjalnymi debaty, która odbyła się pod hasłem „Projektowanie w praktyce”, byli światowej sławy designerzy: Paweł „Breshke” Czyżewski oraz Patryk Góźdz. Nie zabrakło także gości spoza Wydziału – studentów z Wydziału Artystycznego UMCS oraz innych lubelskich uczelni zainteresowanych tematyką designu.

Celem spotkania było zaprezentowanie projektów, które są wykorzystywane w życiu codziennym, oraz udzielenie studentom rady, jak systematycznie dążyć do celu, aby osiągnąć sukces, na który składają się własny styl, szczęście i talent. Prelegenci podzielili się swoimi doświadczeniami. Opowiedzieli o swych drogach do sukcesu, o tym, jak zaistnieć w świecie designu, ale też przestrzegli przed niebezpieczeństwami czyhającymi na młodych projektantów.

Paweł „Breshke” Czyżewski zaczął od projektów samochodów, które zamieszczał w Internecie. Zostały one zauważone i tak rozpoczęła się jego kariera. Zaprojektował m.in. Bugatti Gangloff, który w 2015 r. będzie w sprzedaży. Obecnie nadal zaj-

Fot. Ewa Glowacka

muje się projektowaniem dla branży motoryzacyjnej, a oprócz tego projektuje sprzęt elektroniczny, meble, oświetlenie, znaki graficzne.

Patryk Góźdz w 2012 r. jako jedyny Polak trafił do finału wystawy młodych talentów na Międzynarodowych Targach Designu w Mediolanie. Jego zaskakujące w swojej formie projekty idą w parze z ele-

„ŚWIAT W POLSKICH MEDIACH” NA WYDZIALE POLITOLOGII

4 marca 2015 r. na Wydziale Politologii UMCS zainaugurowany został cykl spotkań z dziennikarzami i komentatorami zajmującymi się publicystyką międzynarodową pt. „Świat w polskich mediach”. Pierwszym gościem była redaktor Maria Przełomieć, prowadząca na antenie TVP Info audycję Studio Wschód, w której omawiana jest sytuacja polityczna na obszarze państw poradzieckich. Wizyta red. Przełomieć spotkała się z dużym zainteresowaniem ze strony studentów Wydziału Politologii.

Na początku studenci mogli zobaczyć fragment prowadzonej przez red. Przełomieć audycji. Następnie autorka opisywała etapy przygotowań i proces realizacji Studia Wschód. W dalszej części spotkania odniosła się do niskiego – jej zdaniem – poziomu zainteresowania władz telewizji publicznej sprawami międzynarodowymi,

Fot. Sylwia Skornicka

zwłaszcza w kontekście polityki zmian terytorialnych prowadzonej przez władze Federacji Rosyjskiej wobec Gruzji i Ukrainy, konfliktu zbrojnego w Donbasie oraz budowy konkurencyjnej wobec Unii Europejskiej struktury polityczno-ekonomicznej, jaką jest Unia Euroazjatycka. Według autorki audycji

Studio Wschód agresywne działania prezydenta Władimira Putina, motywowane potrzebą budowy nowej strefy wpływów wokół Rosji, zagrażają stabilności całej Europy Środkowo-Wschodniej. Na pytanie o przyszłość proeuropejskiego kierunku rozwoju Ukrainy odpowiedziała, że będzie to zależało przede wszystkim od determinacji władz i społeczeństwa Ukrainy we wdrażaniu trudnych reform społeczno-ekonomicznych oraz od skuteczności polityki powstrzymywania Rosji prowadzonej przez Stany Zjednoczone i Unię Europejską.

Cykl „Świat w polskich mediach” adresowany jest do studentów zainteresowanych zarówno warsztatem dziennikarskim, jak i zagadnieniami dotyczącymi współczesnych stosunków międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem problematyki wschodniej. W kolejnych spotkaniach swój udział zapowie-

Fot. Ewa Glowacka

Fundacja prowadzi konkursy dla projektantów lub osób, które chcą sprawdzić swoje umiejętności w dziedzinie designu. Paweł Czyżewski oraz Patryk Góźdz nawiązali współpracę

gancją, komfortem oraz najwyższą jakością wykonania. Na spotkaniu przedstawił swoje najbardziej znane projekty mebli, krzesła oraz serię stolików, która została wdrożona do sprzedaży przez firmę Kler.

Prelegenci poruszyli temat braku w Polsce miejsc, gdzie projektanci mogliby się uczyć, rozwijać swoje pasje oraz umiejętności. Może to zmienić fundacja „LuCreate” Patryka Góździa, którą tworzą kreatywni ludzie z różnych środowisk.

z UMCS i zapewniali, że Lublin to nie przystanek na drodze do sukcesu, ale miejsce inspiracji. Warto zostać tu po studiach, rozwijać swoje pasje i osiągnąć sukces.

Deбата odbywa się pod patronatem: Rektora UMCS prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego oraz Dziekana Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego.

Aneta Walczyk, Dagmara Kociuba

dzieli Grzegorz Ślubowski (15 kwietnia), Agnieszka Romaszewska-Guzy (29 kwietnia) i Maciej Wierzyński (13 maja). Spotkania odbywają się na Wydziale Politologii o godz. 11.30 w Sali Rady Wydziału.

Maria Przełomiec w latach 1990–2006 pracowała w Sekcji Polskiej Radia BBC, zajmując się problematyką Związku Radzieckiego, a po jego rozpadzie krajami byłego ZSRR. Uczestniczyła w większości odbywających się na tym terenie wydarzeń, z wojną domową w Gruzji i dwoma konfliktami w Czeczenii włącznie. Audycję Studio Wschód, emitowaną

obecnie w TVP Info w soboty o godz. 18.00, prowadzi od 2007 r. W 2005 r. opublikowała książkę *Ukraina na zakręcie*, a w 2012 – *Tymoszenko. Historia niedokończona*.

Bogdan Borowik

ŚWIĘTO POEZJI I PROZY UKRAIŃSKIEJ

W dniu 10 marca 2015 r. w Centrum Kultury w Lublinie odbył się X Ogólnopolski Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Ukraińskiej, zorganizowany przez Edukację Kulturalną Centrum Kultury w Lublinie. Jak co roku konkurs wspiera, propaguje i współorganizuje – razem z innymi współorganizatorami – Centrum Europy Wschodniej UMCS. Jego celem jest rozwijanie polsko-ukraińskich kontaktów kulturowych, promocja literatury ukraińskiej w oryginale i przekładach na język polski, w tym także realizacja potrzeb kulturowych ukraińskiej mniejszości narodowej zamieszkałej na terenie Polski. Adresatem jest młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna, dla której z reguły jest to pierwszy kontakt z literaturą – i szerzej kulturą – ukraińską. Ponadto, w konkursie mogą uczestniczyć również dorośli, w tym studenci. Z roku na rok jurorzy odnotowują poszerzenie repertuaru o nowych autorów, szczególnie przedstawicieli współczesnej literatury ukraińskiej.

Lustrzanym odbiciem tego konkursu jest współorganizowany przez Centrum Kultury w Lublinie Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej w Ukrainie. Laureaci obydwu konkursów spotykają się w finale pod nazwą Polsko-Ukraińskie Spotkania Mistrzów Słowa, które w tym roku odbędą się w Łucku (Ukraina) w dniach 17–18 kwietnia. Konkursowi towarzyszą spotkania autorskie z pisarzami i poetami ukraińskimi. Tym razem w Lublinie gościła Marianna Kijanowska – ukraińska poetka, tłumaczka poezji, autorka prozy, krytyk i badaczka literatury, jak również laureatka odznaki Zasłużony dla Kultury Polskiej (2014).

Jubileuszowa edycja Konkursu była okazją do wspomnień o początkach tego przedsięwzięcia. Komisarz Anna Krawczyk przypomniła, że pomysłodawcą był ówczesny Kanclerz Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów Grzegorz Kuprianowicz. Powołane w miejsce EKPiUU Centrum Europy Wschodniej kontynuuje tradycję i wspiera organizatorów, również finansowo – jedna z nagród dla laureatów została ufundowana przez CEW.

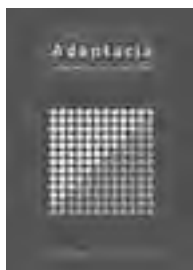
Tegoroczny Konkurs uwieńczony został koncertem pieśni ukraińskich w wykonaniu chórów „Lorien” (I LO im. S. Staszica w Lublinie) i „Sensorium” (Zespół Szkół nr 5 im. Jana Pawła II w Lublinie), uczestniczących w Ogólnopolskim Programie Rozwoju Chórów Szkolnych „Śpiewająca Polska”.

Nadia Gergało-Dąbek
Centrum Europy Wschodniej

NOWOŚCI WYDAWNICZE WYDAWNICTWA UMCS

Oprac. Aneta Okuń

Adaptacja przedsiębiorstw do zmian klimatycznych

Agnieszka Leszczyńska

Praca poświęcona jest adaptacji przedsiębiorstw do zmian klimatycznych. Przedstawiono w niej szerokie spektrum zagadnień dotyczących ryzyka zmian klimatycznych, działań podejmowanych przez przedsiębiorstwa w celu ich ograniczenia, źródeł adaptacji oraz mechanizmów dostosowania. Publikacja przeznaczona jest przede wszystkim dla środowiska naukowego, może stanowić także punkt odniesienia dla przedsiębiorstw pragnących w sposób racjonalny kształtować swoje zachowania w obliczu zmian klimatycznych.

.....

„Jeden jest zawsze ostrzem”. Inna nowoczesność Zygmunta Haupta

Andrzej Niewiadomski

Książka poświęcona twórczości

prozatorskiej Zygmunta Haupta jest próbą jej usytuowania na tle polskiej nowoczesności literackiej i zdefiniowania jej odrębnego miejsca jako „mannerystycznej” manifestacji „nie-nachalnej misterności”, kwestionującej wszelką jednostronność światopoglądową oraz totalizującą ambicję koncepcji artystycznych na rzecz dyskretnej gloryfikacji sztuki, która nie chce być ani absolutnym i jedynym punktem odniesienia, ani też wyłącz- nie wirtuozerską grą konwencjami literackimi i szablonami językowymi.

.....

Wos hert zich in der prowinc? Prasa żydowska na Lubelszczyźnie i jej największy dziennik „Lubliner Tugblat”

Adam Kopciowski

Obok charakterystyki poszczególnych lubelskich czasopism, na czele z największym z nich, wydawanym w jidysz „Lubliner Tugblat”, książka przybliży niezwykle bogactwo prowincjonalnej prasy żydowskiej nieznanej do tej pory – głównie ze względu na barierę językową, pomijanej i niedostatecznie wykorzystywanej w badaniach judaistycznych. Na tę wyjątkową, wielowymiarową i pod wieloma

względami fascynującą kronikę żydowskiej Lubelszczyzny składają się opisy społecznej, politycznej, religijnej i kulturalnej aktywności lokalnych środowisk żydowskich.

.....

Własność ziemską w województwie bełskim w czasach saskich

Wiesław Bondyra

Monografia poświęcona jest problematyce własności ziemskiej w staropolskim województwie bełskim na obecnym pograniczu polsko-ukraińskim. Chronologicznie obejmuje czasy panowania królów saskich (1697–1763), jednak w wielu przypadkach wykracza poza te ramy i sięga lat 1676–1780. Omawia własność szlachecką, królewską oraz stosunkowo ubogą własność kościelną rzymskokatolicką i unicką. Opracowanie jest bazą informacyjną dla osób zawodowo lub amatorsko parających się historią (w tym regionalną i genealogią), w przypisach w możliwie najszerszym stopniu uwzględniono odnośniki do ważniejszych odnalezionych aktów rodzinno-majątkowych. W obszernych aneksach zamieszczono alfabetyczne wykazy miejscowości (i ich właścicieli) istniejących na przełomie XVII i XVIII w. oraz nowo założonych w czasach saskich osad.

Żydowskie konteksty twórczości Juliana Tuwima

Monika Adamczyk-Garbowska

Celem publikacji jest zwrócenie uwagi na zapomniane lub dotąd niezbadane żydowskie konteksty twórczości poety, takie jak: recepcja jego twórczości w prasie polsko-żydowskiej i jidyszowej, przekłady wierszy dla dzieci na jidysz, jego miejsce w twórczości pisarzy polskich w Izraelu. Oprócz tekstów autorów współczesnych tom zawiera przedwojenne głosy krytyków i poetów polsko-żydowskich: Romana Brandstaettera, Maurycego Szymła i Tadeusza Hellera.

wej fazie wieku przedszkolnego. Poprzez badania zmierza do zrekonstruowania językowego obrazu tych fragmentów rzeczywistości, którym odpowiadają wyrazy interpretowane przez dzieci.

.....

Błędni rycerze i nauczyciele rozumności. Dialogi z romantyzmem w literaturze polskiej lat 1864–1918

Elżbieta Flis-Czerniak

Autorka stawia pytanie o obecność polskiego romantyzmu w literaturze kolejnych dziesięcioleci po 1864 r. aż do przedproża Wielkiej Wojny i czasu odzyskania niepodległości. W pierwszej części autorka przedstawia rozważania nt. fanatyzmu rycerza jako jednej z czołowych figur tożsamościowych funkcjonujących w wyobraźni zbiorowej Polaków. W drugiej zaś zajmuje się analizą filozofii Hegla, która odcisnęła wyraźne piętno na myśli polskich filozofów narodowych z okresu romantyzmu.

.....

Dziecięce rozumienie świata. Studium lingwistyczne

Helena Borowiec

Monografia mieści się w kręgu badań podejmujących problematykę wzajemnych relacji między myśleniem i mową oraz tych językoznawczych badań kognitywnych nad znaczeniem wyrazu, które zmierzają do ukazania utrwalonych w języku sposobów postrzegania, porządkowania i wartościowania świata. Autorka prezentuje zagadnienia związane z przyswajaniem systemu pojęciowo-znaczeniowego przez dzieci w końco-

Pozalekcyjna edukacja kulturalna w teorii i praktyce

Urszula Lewartowicz

Książka jest próbą przyjrzenia się obecnemu stanowi pozalekcyjnej edukacji kulturalnej, określenia jej aktualnych problemów i wyzwań, a także wskazania możliwości jej optymalizacji.

.....

Obecność romantyzmu

Arkadiusz Baglajewski

Książka doskonale wpisuje się we współczesny dyskurs literaturoznawczy skupiony na analizie obecności i aktualności paradygmatu romantycznego. Autor omawia bieżące, najciekawsze i najbardziej reprezentatywne użycia i aktualizacje romantyzmu w poezji, prozie i dramacie ostatnich lat. Tworzy spójny obraz literatury polskiej po przełomie 1989 r. (analizując też dzieła węgierskie, litewskie, anglojęzyczne polskiego autorstwa) jako stale związanej z postawą romantyczną.

Rosyjska administracja specjalna w Królestwie Polskim 1839–1918

**Artur Górak,
Krzysztof Latawiec**

W związku z tym, że informacje o rosyjskiej administracji specjalnej w Królestwie Polskim pojawiają się rzadko na kartach polskich opracowań naukowych, autorzy obrali za cel stworzenie podwalin animujących badania owej problematyki. Niniejszy przewodnik ma układ słownikowy – kolejne hasła to nazwy organów administracji specjalnej. ►

Świat Wincentego Pola. Romantyzm – realizm – pamięć

Red. Artur Timofiejew

Rozprawy składające się na publikację podejmują analizę tematów i motywów inspirowanych twórczością nie tylko poety, ale także wybitnego geografa i przyrodnika. Interpretują jego twórczość w kontekście innych twórców epoki.

Ćwiczenia z fizjologii roślin

Anna Tukiendorf, Małgorzata Wójcik, Sławomir Dresler, Agnieszka Hanaka, Zbigniew Krupa, Waldemar Maksymiec

Podręcznik zawiera opis ćwiczeń, które mogą być wykonywane w zakresie przedmiotu fizjologia roślin. Jest podzielony na pięć rozdziałów prezentujących podstawowe zagadnienia obejmujące tę specjalność.

Opór – Protest – Wykroczenie

Red. Jarosław Wach,
Łukasz Janicki

Publikacja stanowi pokłosie II Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej z cyklu „Wspólne drogi”, zorganizowanej w Lublinie w dn. 16–17 maja 2013 r. przez Lubelskie Towarzystwo Naukowe i Koło Naukowe Doktorantów Wydziału Humanistycznego UMCS. Zawiera 24 referaty, które zostały podzielone na pięć bloków tematycznych.

Bibliografia dorobku naukowego pracowników Instytutu Filologii Polskiej do roku 2013

To pierwsze pełne opracowanie bibliograficzne pracowników Instytutu Filologii Polskiej. Ma na celu przybliżenie pracy naukowej pracowników Instytutu zatrudnionych od czasu jego powstania w 1953 r. Opracowanie ukazuje sylwetki poszczególnych pracowników Instytutu oraz ich twórczość naukową z okresu zatrudnienia.

Tragedia renesansowa „de Bibliis sumpta”

Tomasz Lawenda

Prezentowana pozycja to monografia dwóch szesnastowiecznych dramatów: dzieła wybitnego szkockiego humanisty George'a Buchanana *lepthes sive votum tragoedia*

(1554) oraz jego polskiej parafrazy autorstwa Jana Zawickiego pt. *Jeftes* (1587), stanowiących egzemplifikację gatunku tragedii biblijnej. Dzięki adaptacji łacińskiego oryginału poeta należący do grona pisarzy objętych mecenatem Jana Zamoyskiego stworzył pierwszą polskojęzyczną tragedię biblijną w odmianie antycznej (obok łacińskiego dramatu Szymona Szymonowicza *Castus Ioseph* (1587). Jednym z głównych wątków publikacji jest ujmowany w perspektywie teologicznej problem tragizmu w obu tragediach, jak również metody konstruowania renesansowego dramatu historycznego.

Historia mówiona w świetle nauk humanistycznych i społecznych

Red. Joanna Szadura, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Mirosław Szumiło

Publikacja jest to zbiór artykułów naukowych traktujących kwestię szeroko rozumianej historii mówionej. Ukazuje, jak historia mówiona jest postrzegana na gruncie różnych dyscyplin naukowych, co determinuje jej charakter interdyscyplinarny.

Lubelska pieśń ludowa na tle porównawczym

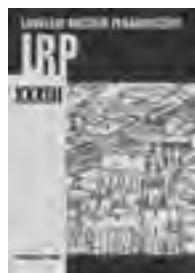

Red. Jerzy Bartmiński
Beata Maksymiuk-Pacek

Niemal wszystkie artykuły powstały na podstawie oryginalnego materiału dokumentacyjnego, jakim jest sześć części *Lubelskiego*, opublikowanych w roku 2011 w ogólnopolskiej serii *Polska pieśń i muzyka ludowa. Źródła i materiały*. Ze względu na zasięg i rangę jest ona nazywana Nowym Kolbergiem. Publikacja jest oparta na obszernym, solidnie i systematycznie zebranym w terenie i opracowanym, ale dzisiaj już unikatowym materiale źródłowym; kontynuuje tradycje badawcze wielkich uczonych i humanistów – J. Karłowicza, J. S. Bystronia, K. Moszyńskiego. Rozwija i poszerza – wypracowane w Lublinie przez J. Bartmińskiego, zakres i metodę badań ludowego stylu artystycznego.

con las cuestiones actuales en el campo de los estudios politológicos latinoamericanos; servir para integrar y profundizar la cooperación científica, así como promover el intercambio intelectual entre los científicos de los centros de investigación nacionales y extranjeros.

polu pedagogiki opiekuńczej, a także naukową analizę problemów badawczych związanych z czasem wolnym dzieci i młodzieży oraz pielęgowaniem wartości pedagogicznych wśród najmłodszych i dorosłych.

Lubelski Rocznik Pedagogiczny, t. XXXIII

Red. Ryszard Kucha

Najnowszy tom ma charakter specjalny, ponieważ został poświęcony zagadnieniom wychowania resocjalizującego, penitencjarystycy, probacji i socjoterapii młodzieży niedostosowanej społecznie.

Tradycja dla współczesności. Ciągłość i zmiana, t. 8 Wartości w języku i kulturze

Red. Jan Adamowski,
Marta Wójcicka

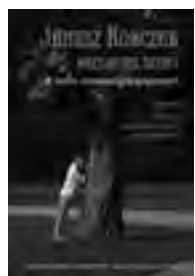
Publikacja omawia relację między tradycją a wartościami. Autorzy przyjmują, że podstawowym i najbardziej wydajnym narzędziem poznania kultury jest język, w którym i poprzez który manifestować się muszą wartości kulturowe.

Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales

Red. Katarzyna Krzywicka

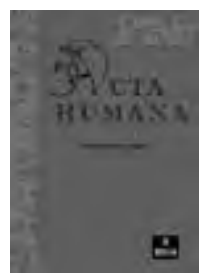
Es un placer para nosotros ofrecer a los lectores el primer volumen del „Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales”, una publicación periódica editada por la Facultad de Ciencias Políticas de la Universidad de Maria Curie-Skłodowska. El „Anuario...” es la primera publicación periódica con el perfil politológico en el área de estudios latinoamericanos editada en Polonia. Los editores del anuario se han propuesto varios objetivos que debe cumplir su publicación: garantizar el contacto continuo del lector, investigador y estudiante

Janusz Korczak – Przyjaciół dzieci. W nurcie rozważań pedagogicznych

Red. Renata Bednarz-Grzybek, Maria Czepil, Monika Hajkowska

Publikacja to swego rodzaju księga zbiorowa dedykowana Januszowi Korczakowi (1878–1942), wybitnemu wychowawcy i pisarzowi. Artykuły w niej zamieszczone mają na celu zapoznanie czytelnika z myślą pedagogiczną wybitnego pedagoga i jego działalnością praktyczną na

Acta Humana, t. 5

Tom poświęcony kategorii pamięci, zamyka triadę: przyszłość–teraźniejszość–przyszłość. Ukazuje dobrze metodologicznie przygotowane rozprawy naukowe, które w sposób nietuzinkowy omawiają tematykę pamięci. Autorami artykułów są przedstawiciele różnych środowisk badawczych, m.in. literaturoznawcy, językowcy, filmowcy, medioznawcy, kulturoznawcy, historycy.

KSIĄŻKA O DZIEJACH REGIONU LUBELSKIEGO W ŚREDNIOWIECZU

W dniu 5 marca 2015 r. w Sali Obrad Rady Wydziału Humanistycznego odbyła się uroczysta promocja książki prof. Anny Sochackiej. Publikacja *Regimen – dominium – societas nobilium. Z dziejów gospodarki, administracji i polityki w Lubelskiem w średniowieczu* stanowi zbiór 17 artykułów, z których dwa: *Ziemia lubelska pomostem migracji szlachty polskiej na Ruś w późnym średniowieczu* oraz *Zjazdy szlachty lubelskiej w późnym średniowieczu* zostały opublikowane po raz pierwszy. Wspólnym mianownikiem wszystkich tekstów są rozważania nad przeszłością Lublina i regionu lubelskiego w okresie średniowiecza.

Prof. A. Sochacka jest uznaną w kraju mediewistką, od wielu lat związaną z Zakładem Historii Polski Średniowiecznej (obecnie Zakład

Historii Polski Średniowiecznej i Dziejów Gospodarczych) Instytutu Historii UMCS. W kręgu jej dociekań badawczych pozostaje historia społeczno-gospodarcza i polityczna ziemi lubelskiej do początków XVI w. Zebrane teksty odnoszą się m.in. do kwestii zarządu i rozwoju administracyjnego okolic Lublina czy analizy okoliczności kształtowania się struktury parafialnej na tym obszarze. Ukazano tu również szeroki kontekst funkcjonowania szlachty lubelskiej, obejmujący jej strukturę, aktywność ekonomiczną, mobilność i powiązania z sąsiednimi wspólnotami oraz proces powstawania lokalnej tożsamości politycznej. Książka *Regimen – dominium – societas nobilium* stanowi cenny wkład w podsumowanie dotychczasowego stanu badań nad dziejami regionu lubelskiego w wiekach średnich.

Fot. Tomasz Tarczyński

Prof. Anna Sochacka

Warto również nadmienić, że zainteresowania prof. A. Sochackiej problematyką lubelską nie ograniczają się do przedstawionych powyżej zagadnień. Cenionymi przez środowisko polskich historyków publikacjami pozostają: *Własność ziemiska w województwie lubelskim w średniowieczu* oraz *Osady zaginione i o zmienionych*

CAELUM IN ORE. REKONSTRUKCJA SMAKU ANTYCZNEGO

W ostatnich dniach lutego 2015 r. ukazała się książka *Caelum in ore. Rekonstrukcja smaku antycznego*, przygotowana przez Aleksandrę Janas i Joannę Majdanik, studentki historii działające w Kole Naukowym Amatorów Antyku UMCS. Publikacja zawiera 29 przepisów kulinarnych odtworzonych na podstawie zapisków zaczerpniętych ze źródeł antycznych, przede wszystkim *De re coquinaria* Marka Gawiusza Apicjusza oraz *De agri cultura* Marka Porcjusza Katona. Każdy przepis, oprócz odwołania źródłowego, opatrzony został dokładną listą potrzebnych składników oraz opisem sposobu wykonania potrawy. Autorki we wprowadzeniu do książki zwróciły uwagę na trudno-

ści, przed którymi staje współczesny badacz starający się odtworzyć potrawy obecne na stołach starożytnych Rzymian. Młode miłośniczki antyku skonfrontowały się z problemem dostępności niektórych składników właściwych dla kuchni antycznej. Ponieważ część produktów powszechnie stosowanych w starożytnym Rzymie obecnie jest trudno dostępna lub w ogóle niedostępna, pojawiła się konieczność uwspółcześnienia listy podanych ingrediencji. Niewątpliwą zaletą publikacji są pięknie wykonane zdjęcia, które przybliżają czytelnikowi możliwy wygląd dań serwowanych w basenie Morza Śródziemnego około 2000 lat temu. Autorki, mając na uwadze jak najwierniejsze odwzorowanie realiów, zadba-

ły również o to, aby przygotowane potrawy zostały sfotografowane w naczyniach nawiązujących swą

nazwach historycznego województwa lubelskiego, której jest współautorką (wraz z Ryszardem Szczygłem i Stefanem Wojciechowskim). W dorobku naukowym Badaczki istotną pozycję zajmują także edycje źródeł odnoszących się do ziemi lubelskiej, np. *Dokumenty do dziejów Łęcznej w XV wieku*, *Księgi sądowe miasta Wąwolnicy z lat 1476–1500*, *Księga sądowa miasta Kamionki w ziemi lubelskiej 1481–1559* (dwie ostatnie opracowane wspólnie z Grzegorzem Jaworem) oraz wydana w 2012 r. wraz z G. Jaworem i Małgorzatą Kołacz-Chmiel *Księga wójtowsko-ławnicza miasta Lublina z XV wieku*, będąca jednym z najważniejszych źródeł dla poznania różnorodnych aspektów dziejów miasta w drugiej połowie XV w. Wymienione wydawnictwa źródłowe nie tylko ułatwiają historykom prowadzenie badań, ale również umożliwiają miłośnikom średniowiecznej historii regionu samodzielne zapoznanie się z najmniej znaną i najtrudniej dostępną przeszłością „małych ojczyzn”.

Anna Obara-Pawłowska

stylistyką do czasów antycznych. Dodatkowym atutem publikacji jest bogata bibliografia, w której zestawiono zarówno źródła, jak i literaturę naukową i popularnonaukową poświęconą zagadnieniom kulinarnym w starożytności oraz przelicznik miar i wag wówczas stosowanych na jednostki dzisiejsze.

Publikacja wychodzi naprzeciw zainteresowaniom historią życia codziennego mieszkańców starożytnego Rzymu. O popularności tego projektu świadczy entuzjastyczne przyjęcie, z jakim spotykają się Autorki i przygotowane przez nie smakołyki w trakcie różnego rodzaju pokazów na festiwalach archeologicznych czy warsztatach edukacyjnych. Atrakcyjna oraz przystępna i czytelna forma prezentacji odtworzonych przepisów sprawia, że może po nie sięgnąć i wypróbować je we własnej kuchni praktycznie każdy z nas.

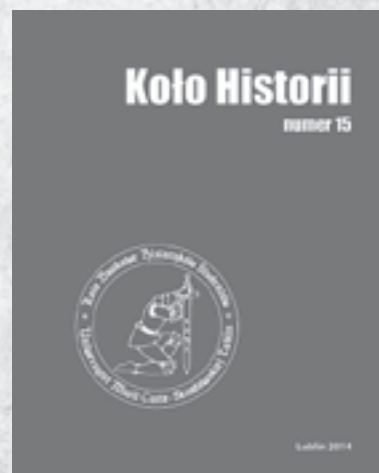
Anna Obara-Pawłowska

„KOŁO HISTORII” – CZASOPISMO KOŁA NAUKOWEGO HISTORYKÓW STUDENTÓW

Pod koniec grudnia 2014 r. ukazał się kolejny, 15. numer „Koła Historii” – czasopisma naukowego Koła Naukowego Historyków Studentów UMCS. Publikacja ta dowodzi przede wszystkim prężności i dynamizmu, jakim cechują się młodzi ludzie zaangażowani w studencki ruch naukowy w naszym Uniwersytecie. Ale jest także potwierdzeniem otrzymanej ostatnio, przez działające w Instytucie Historii Koło Naukowe Historyków Studentów, nagrody w ogólnopolskim konkursie StRuNa 2014, którego jury potwierdziło ponadprzeciętny charakter publikacji, jego walory naukowe i edytorskie, a jego twórcy zyskali satysfakcję z doskonałego wykonanej pracy.

Prezentowany numer ukazał się „chwile” przed ogłoszeniem wyników StRuNy 2014, co umożliwiło jego prezentację na gali wręczenia nagród w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego 13 stycznia 2015 r. Egzemplarz przyjął m.in. podsekretarz stanu prof. dr hab. Włodzisław Duch, wyrażając swoje uznanie dla dokonań studentów Instytutu Historii UMCS.

Numer 15., podobnie jak dwa poprzednie, został wydany zgodnie z aktualnymi standardami dotyczącymi czasopism naukowych. Ponadto, redakcja postanowiła jeszcze bardziej podkreślić ścisły związek z Instytutem Historii i jego sztandarowym pismem „Res Historica”, modyfikując, w duchu pisma notowanego na liście ERIH, strukturę. Zastosowano podział na: artykuły, recenzje i sprawozdania oraz dodano dział miscellanea. Całość została profesjonalnie złamana. Utrzymano jednolitą, granatowo-białą szatę graficzną. Numer ten ukazał się

w nakładzie 140 drukowanych egzemplarzy, ale czytelnicy mogą również korzystać z wersji elektronicznej zamieszczonej na stronie KNHS (www.knhs.umcs.lublin.pl).

„Koło Historii” jest profesjonalnie przygotowanym, merytorycznie nadzorowanym przez pracowników Instytut Historii UMCS i międzynarodową Radę Naukową studenckim czasopismem naukowym prezentującym wysoki poziom. Mogą w nim publikować studenci historii i nauk pokrewnych naszego Uniwersytetu, ale czynią to także ich koledy i koleżanki z wiodących ośrodków krajowych. Warto nadmienić, że streszczenia artykułów publikowane są w trzech językach kongresowych: angielskim, niemieckim i rosyjskim. Spostrzeżenia te wiodą do konstatacji, że pismo, jeśli zostanie poddane ocenie parametryzacyjnej prowadzonej przez MNiSW, zyska odpowiednią liczbę punktów pozwalającą jeszcze bardziej podnieść poziom naukowy, a być może nawet uzyskać stałe finansowanie. Bez spełnienia obu kryteriów trudno będzie utrzymać tak wysoki poziom, jaki prezentuje „Koło Historii”.

Marek Sioma

DRUGI TOM „SŁOWNIKA GWAR LUBELSZCZYZNY”

Ukazał się drugi tom *Słownika gwar Lubelszczyzny* autorstwa prof. dr hab. Haliny Pelcowej. Słownik, dzięki nowatorskiemu sposobowi prezentacji treści, łączy w sobie walory niezwykle cennego opracowania naukowego oraz publikacji o charakterze użytkowym i praktycznym. Krąg jego odbiorców obejmuje nie tylko językoznawców, ale wszystkich, którym bliska jest idea utrwalania i ocalania dziedzictwa regionalnego.

Słownik gwar Lubelszczyzny to publikacja w zamierzeniu kilkutomowa o układzie tematycznym. Dwa pierwsze tomy poświęcone są rolnictwu. Tom II obejmuje leksykę z działów: *Transport wiejski; Rośliny okopowe i paszowe; Gleby i rodzaje pól; Uprawa lnu i konopii; Zbiór siana*. Wydany w 2012 r. tom I obejmował takie działy jak: *Narzędzia rolnicze; Prace polowe; Zbiór i obróbka zbóż*.

Przedmiotem badań Autorki jest słownictwo zarówno z zakresu kultury materialnej, jak i duchowej, które w wyniku przemian cywilizacyjnych odeszło lub właśnie odchodzi w zapomnienie i grozi mu całkowity zanik. Jednocześnie jest ono świadectwem dziedzictwa kulturowego regionu lubelskiego. Ukazanie bogactwa leksykalnego Lubelszczyzny oraz złożoności języka tego wielokulturowego regionu leżącego na granicy dwóch części Europy stanowi jeden z celów słownika. Zdaniem Autorki, w dobie globalizacji, której towarzyszy jednocześnie podkreślanie odrębności językowej i kulturowej „[...] gwara nabrała nowego znaczenia jako istotny element nie tylko tradycji i kultury ludowej, przekazywanej z pokolenia na pokolenie, ale też tożsamości

regionalnej, funkcjonującej jako dokument epoki i tradycji, która odeszła, ale żyje jeszcze w pamięci osób starszych, jest świadectwem przeszłości i mówienia o niej”, co stanowi, jak czytamy we *Wstępie* tomu I, bodziec nie tylko do ocalania tego, co było, ale także do poznawania gwary na nowo.

Celem słownika jest zarówno dokumentacja, jak i interpretacja faktów językowych regionu przez umieszczenie ich w szerokim kontekście kulturowym, pozwalającym przybliżyć pełen obraz rzeczywistości wiejskiej utrwalonej w świadomości mieszkańców Lubelszczyzny. Słownik przyjmuje więc szeroką perspektywę dialektologiczno-etnolingwistyczną. Walorem publikacji jest wykorzystywanie przez Autorkę technik charakterystycznych dla atlasu gwarowego, a także fotografii stanowiących dopełnienie definiowanych pojęć. Rola ilustracji przedstawiających desygnaty, które wyszły z użycia lub znane są tylko najstarszemu pokoleniu mieszkańców wsi, jest niezwykle istotna.

Fotografia jest jednym z siedmiu elementów hasła słownikowego stworzonego przez Badaczkę. Innym są konteksty użycia wyrazu, które pozwalają dotrzeć do istoty znaczenia, a także charakteryzują sytuację komunikacyjną.

Jest to pierwszy na gruncie językoznawstwa

polskiego tego typu słownik z nowatorskim modelem hasła słownikowego, łączącego opis leksykograficzny z metodologią atlasu językowego i etnograficznego oraz założeniami opisu etnolingwistycznego.

Tom II *Słownika gwar Lubelszczyzny* zawiera 1549 haseł (tom I – 1206 haseł), 31 ilustracji, 55 map. Materiał pochodzący z 491 wsi obejmuje wypowiedzi 2050 informatorów. Liczby te mówią same za siebie. *Słownik gwar Lubelszczyzny* to opracowanie naukowe gromadzące i porządkujące leksykę występującą w gwarach regionu lubelskiego, złożonego, grupującego właściwości językowe mazowieckie, małopolskie i kresowe. Pełni także funkcje użytkowe i praktyczne, stanowiąc cenną pomoc dydaktyczną dla nauczycieli i uczniów realizujących program edukacji regionalnej oraz dla środowisk lokalnych, podejmujących działania na rzecz ocalenia dziedzictwa regionu i jego promocji. Słownik ten wpisuje się także w ideę ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Ilona Gumowska

PIOTR SELIM – LAUREATEM NAGRODY KULTURALNEJ MIASTA LUBLIN

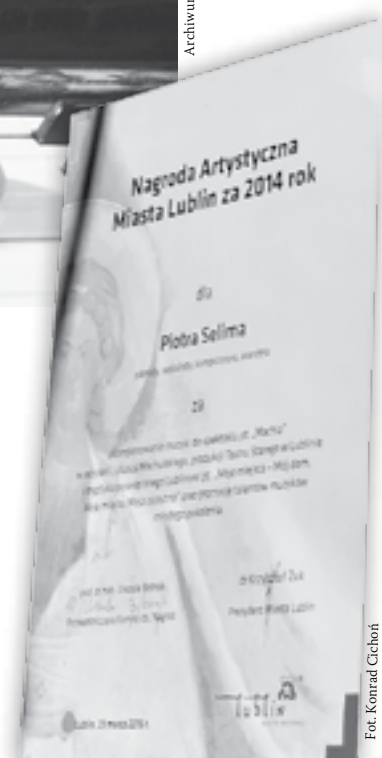
W dniu 23 marca 2015 r. na Zamku Lubelskim miała miejsce doroczna Gala Kultury, podczas której zostały wręczone nagrody Miasta Lublin dla przedstawicieli lubelskiego środowiska artystycznego oraz mecenasów sztuki. Nagrodę Artystyczną Miasta Lublin za 2014 rok otrzymał z rąk Prezydenta Miasta dr. Krzysztofa Żuka – Piotr Selim. Jest to nagroda za skomponowanie: muzyki do spektaklu teatralnego *Machia* w reż. Juliusza Machulskiego (produkcja Teatru Starego), tryptyku poświęconego Lublinowi pt. *Moje miejsca – Mój dom, Moje miasto, Moja Ojczyzna* oraz za promocję talentów muzyków młodego pokolenia. Nagrodę za Upowszechnianie Kultury odebrał Zdzisław Ohar – dyrygent Chóru „La Musica”, zaś Nagroda za Całokształt Działalności została wręczona Grażynie Lutosławskiej – dziennikarce Radia Lublin. Mecenasem Kultury za 2014 rok została Spółka „Lubelski Węgiel Bogdanka”.

Z uwagi na prowadzony przez pierwszego z tegorocznych laureatów żywot nauczyciela akademickiego na UMCS jemu właśnie wypada poświęcić kilka słów szerszej informacji. Kto to jest Piotr Selim?... Piotr Selim to pseudonim artystyczny dr. Piotra Chilimoniuka pochodzącego z Lublina, tu mieszkającego i związanego z Lublinem poprzez prowadzoną od 18 lat działalność artystyczną pianisty, wokalisty, kompozytora i aranżera. Absolwenta Szkoły Muzycznej im. Karola Lipińskiego w Lublinie i Łódzkiej Akademii Muzycznej, adiunkta na Wydziale Artystycznym UMCS oraz nauczyciela gry na fortepianie w Szkole Muzycznej im. Karola Lipińskiego.

Archiwum prywatne

Piotr Selim to artysta prowadzący dwutorową działalność artystyczną. Na gruncie muzyki poważnej to wykonawca recitali oraz partii solowych w koncertach z Orkiestrą Symfoniczną i Kameralną Filharmonii Lubelskiej, współpracownik Teatru Muzycznego w Lublinie, członek wielu zespołów kameralnych. Akompaniator i współtwórca repertuaru dla kilkunastu lubelskich ►

Fot. Konrad Cichoń

Fot. Konrad Cichon

Fot. Konrad Cichon

Od lewej:
prorektor prof.
Urszula Bobryk,
dr Piotr Selim,
prezydent
Lublina
dr Krzysztof Żuk

chórów (UMCS, Politechniki Lubelskiej, Uniwersytetu Medycznego, Towarzystwa Muzycznego, chóru Echo, chórów działających przy lubelskich szkołach średnich, podstawowych i gimnazjach, a także chóru Wojewódzkiej Komendy Policji w Białymstoku, męskiego chóru Arion i chóru Świętej Kingi w Świdniku oraz warszawskiego chóru Camerata Varsovia). Członek jury konkursów pianistycznych, prowadzący wykłady i warsztaty z zakresu historii i budowy instrumentu oraz pedalizacji fortepiano-wej w wielu szkołach muzycznych na terenie całego kraju. Akompaniator dla wielu solistów zarówno klasycznych, jak też reprezentujących gatunek piosenki aktorskiej czy poezji śpiewanej. To również kompozytor (wraz z orkiestracją) kantaty na orkiestrę symfoniczną (Orkiestra Symfoniczna Filharmonii

Lubelskiej im. H. Wieniawskiego), trzy chóry pod dyrekcją prof. Urszuli Bobryk (Chóry: UMCS im. J. Czerwińskiej, Uniwersytetu Medycznego, Wydziału Artystycznego UMCS), dwóch solistów (Janusz Radek, Piotr Selim) i recytacje (ks. Leszek Surma) zatytułowanej *Z ziemi wiernej* – utworu wykonanego z okazji 25. rocznicy wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II w Lublinie. Współzałożyciel kwintetu Tanguillo specjalizującego się w wykonywaniu utworów Astora Piazzolli (w 2007 r. opublikowanych na płycie CD).

Na gruncie muzyki rozrywkowej to współzałożyciel Lubelskiej Federacji Bardów – zespołu, z którym niezmiennie od chwili jego powstania w 1999 r. prowadzi działalność artystyczną, wykonując piosenkę literacką. Kompozytor ponad 200 utworów z tego gatunku, w części

opublikowanych na ośmiu płytach CD nagranych z zespołem, w tym albumu *Klechdy Lubelskie*, na którym znalazło się aż sześć jego kompozycji (do wierszy poetów związanych z Lublinem i Lubelszczyzną) oraz na wydanej w 2012 r. studyjnej płycie solowej *W rytmie bole-ry* do tekstów Hanny Lewandowskiej. Muzyk, którego recitale solowe wykonywane w tak prestiżowych miejscach jak Teatr Stary czy Filharmonia Lubelska, cieszą się stale ogromnym zainteresowaniem publiczności. Juror i prowadzący warsztaty piosenki literackiej na terenie całego kraju, wychowawca i promotor wielu młodych adeptów sceny. W jego solowych recitalach charakterystyczny pozostaje częsty udział jego podopiecznych (uczniów, studentów), którym daje szansę zaprezentowania talentu i możliwość zaistnienia na estradzie (Magdalena Celińska, Natalia Wilk, Łukasz Mielko, Marek Tarnowski, Tomasz Piątek, Pavlo Polonczuk, Łukasz Buczyński i wielu innych).

Piotr Selim to także wychowawca uwrażliwiający dzieci i młodzież poprzez muzykę, od wielu lat współpracujący przy realizacji projektu „Śpiewająca Polska” oraz Przeglądu Pieśni i Prozy Patriotycznej organizowanego przez Centrum Kultury w Lublinie. To również, razem z LFB i solo, wykonawca wielu koncertów charytatywnych na rzecz lubelskich i puławskiego hospicjum, lubelskiego szpitala dziecięcego, uczestnik koncertów charytatywnych organizowanych w ramach akcji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy (w różnych miastach Polski i na Ukrainie), akcji „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę”. Uczestnik wielu projektów realizowanych przez władze miasta i województwa oraz władze lubelskich uczelni – Noc Kultury, Jarmark Jagielloński, kołędowanie przy szopce lubelskiej, Smaki Lubelszczyzny (trasa koncertowa – osiem koncertów w największych miastach Polski), Wielkopostne Śpiewanie, Lubelski Festiwal Nauki czy też zrealizowany przez Teatr Stary w Lublinie muzyczny

projekt „Wieczorem” (wiersze Józefa Czechowicza z muzyką laureata Nagrody Grammy – Włodka Pawlika). Piotr Selim to artysta koncertujący na terenie całego kraju i za granicą, m.in. w Wielkiej Brytanii, USA, Irlandii, Hiszpanii, Niemczech, Austrii, na Węgrzech, Litwie, Ukrainie, we Francji i Włoszech. Jego kompozycje były wykonywane w Argentynie podczas wręczenia doktoratu *honoris causa* kard. Stanisławowi Dziwiszowi na Katolickim Uniwersytecie oraz weszły do repertuaru koncertującego na arenie międzynarodowej Scholares Minores Pro Musica Antiqua z Poniatojew, jak też innych dziecięcych i młodzieżowych zespołów działających w regionie lubelskim i poza nim. Niektóre utwory stanowiące dorobek tego artysty zostały zamieszczone w opublikowanym z okazji Roku Chopinowskiego albumie *Tryptyk dla Fryderyka* (Polihymnia 2010) oraz w wydawnictwie *Jan Paweł II: „Wyrażam radość, że Lublin żyje...”* (Gaudium, Lublin 2012). Piotr Selim jest laureatem wielu nagród uzyskanych na najbardziej prestiżowych festiwalach piosenki literackiej w Polsce, m.in. na Studenckim Festiwalu Piosenki w Krakowie, Spotkaniach Zamkowych „Śpiewajmy Poezję” w Olsztynie, Ogólnopolskich Spotkaniach Bardów we Włocławku i wielu innych. W 2009 i 2014 r. (razem z zespołem Lubelska Federacja Bardów) został uhonorowany Medalem Prezydenta Miasta Lublin za „ogromny kunszt artystyczny oraz niezwykle wartościowy wkład w rozwój i popularyzację piosenki autorskiej w Lublinie”, w 2011 r. otrzymał nagrodę Rektora UMCS, Brązowy Medal za Długoletnią Służbę i Brązowy Krzyż Zasługi.

Działalność artystyczna Piotra Selima prowadzona w 2014 r. to m.in.:

- kompozycja muzyki do spektaklu teatralnego *Machia* – produkcji Teatru Starego w Lublinie wg scenariusza i w reżyserii Juliusza Machulskiego;

- recital *Bez parasola* wykonany w Chatce Żaka w ramach projektu „Mistrz i uczniowie” realizowanego

podczas obchodów 70-lecia UMCS;

- projekt „Nuta w makijażu”
- cykl koncertów propagujących utwory muzyki poważnej (H. Wieniawski, F. Chopin, J. Brahms) i piosenki literackiej (kompozycje własne do tekstów H. Lewandowskiej) w Teatrze Starym w Lublinie oraz w wielu ośrodkach kultury regionu lubelskiego;

- Tryptyk *Moje miejsca* – *Mój dom, Moje miasto, Moja ojczyzna* – kompozycja przeznaczona dla lubelskich chórów szkolnych;

- udział w koncercie Kwintetu Tanguillo w Teatrze Starym w Lublinie – nagranie m.in. premierowych tang Astora Piazzolli;

- udział w telewizyjnym, jubileuszowym (15-lecie działalności uhonorowane medalem Prezydenta Miasta Lublin) koncercie Lubelskiej Federacji Bardów w Teatrze Starym w Lublinie i wielu innych koncertach tej grupy na terenie całej Polski;

- koncerty poza granicami kraju: w Rzymie wraz z chórem UMCS pod dyktando prof. Urszuli Bobryk (wśród repertuaru prezentacja własnych kompozycji) oraz na Ukrainie w Ostrogu wraz z Lubelską Federacją Bardów w Łuckim Okręgu Konsularnym w ramach obchodów Święta Niepodległości.

I jeszcze słów kilka o nagrodzonych przez Miasto Lublin utworach.

Moje miejsca to tryptyk napisany przez Hannę Lewandowską i Piotra Selima, wymyślony i przeznaczony dla potrzeb artystyczno-edukacyjnych dzieci i młodzieży lubelskich szkół. Część I *Mój dom* nawiązuje do naturalnej potrzeby człowieka – do bliskiego kontaktu ze środowiskiem wychowania i kształtowania pierwszych postaw, zapewniającym poczucie ciepła ogniska domowego i bezpieczeństwa w świecie wielu wyzwań. Ta część nosi tytuł *Serce do pary* i jest podziękowaniem oraz wyrazem czci dla strażniczki ogniska domowego – matki. Część II *Moje miasto* to próba poruszenia kwestii patriotyzmu lokalnego. W dobie emigracji do wielkich miast, ucieczki młodych ludzi z mia-

sta takiego jak Lublin, miasta, w którym funkcjonuje tak wiele uczelni, a środowisko akademickie oceniane jest bardzo wysoko, wśród wielu grup społecznych rodzi się wyraźna potrzeba zwrócenia uwagi na to, że Lublin tak samo potrzebuje potencjału ludzkiego, jak i gospodarczego. Część III *Moja ojczyzna* nawiązuje bezpośrednio do spraw, z którymi dzieci i młodzież spotykają się na co dzień, do warunków ich życia rodzinnego, do konieczności zagwarantowania organizacji życia codziennego opartej bezpośrednio na organizacji struktur państwowych, która będzie im przyjazna, a która dotyka ich teraz i będzie decydowała o ich przyszłości – o możliwości godnego życia, dostępu do nowoczesnej nauki i w przyszłości do pracy zgodnej z oczekiwaniami.

Muzyka do przedstawienia *Machia* to dzieło Piotra Selima. Jest bardzo zróżnicowana. Doskonale dopasowana do wybranych scen. Od melodii ponurej, ciężkiej, wprowadzającej do przedstawienia i zapowiadającej poważną rozgrywkę dwóch silnych osobowości (Intro); czy też prostej w konstrukcji (fragmenty Mszy i zamachu Pazzich), wykonanej tylko na organach; ale także spokojnej (temat Barbera), pełnej smutku i nostalgii wykonywanej solo (na żywo) przez aktorkę czy tylko z akompaniamentem harfy, aż po fragmenty bogato rozbudowane symfonicznie.

Oto co na temat współpracy przy realizacji spektaklu mówi autor scenariusza i wybitny reżyser Juliusz Machulski: „Po raz pierwszy w mojej ponad 35-letniej karierze zawodowej zdarzyło mi się otrzymać od kompozytora muzykę, która nie dość że idealnie pasowała do klimatu przedsięwzięcia, które robiłem, nadawała mu właściwy wymiar i klasę, a także idealnie co do sekundy wpasowywała się dramaturgicznie w miejsca, w których zabrzmieć powinna. Tym kompozytorem jest Piotr Selim. Dzięki talentowi Piotra *Machia* stała się lepszym spektaklem”.

Hanna Lewandowska

PRAWYKONANIE KOMPOZYCJI PROF. MARIUSZA DUBAJA

W piątkowy wieczór
23 stycznia 2015 r.
w Filharmonii im.

Henryka Wieniawskiego w Lublinie miało miejsce światowe prawykonanie kompozycji *Largo for large orchestra* (1999/2001) autorstwa Mariusza Dubaja (ur. 1959). Kompozytor pracuje na stanowisku profesora nadzwyczajnego na Wydziale Artystycznym UMCS. Jest laureatem wielu nagród w konkursach kompozytorskich, twórcą wykonywanym na koncertach w kraju i za granicą, członkiem zwyczajnym Związku Kompozytorów Polskich.

W komentarzu do utworu czytamy, że jest on zadedykowany „ofiaram międzynarodowego terroryzmu w Nowym Jorku, Waszyngtonie i Pensylwanii, 11 września 2001 roku”. Dedykacja ta nabiera aktualności po niedawnym ataku terrorystycznym na redakcję francuskiego tygodnika satyrycznego „Charlie Hebdo”. Jako źródła inspiracji Mariusz Dubaj wskazuje rozbudowane kompozycje o jednolitym charakterze, np. wolne części dzieł Ludwiga van Beethovena, Gustawa Mahlera czy Krzysztofa Pendereckiego. Tytuł dzieła może sugerować zarówno bardzo wolne tempo, liryczną lub dramatyczną emocjonalność, jak i szeroki oddech narracji muzycznej.

Zamysł ideowy *Larga* Mariusz Dubaj zrealizował za pomocą ewolucji repetytywnej sekundowej oscylacji melodycznej. Jak podkreśla kompozytor, istotny wpływ na kształt tkanki dźwiękowej *Larga* miały także jego doświadczenia wyniesione z pracy nad innymi własnymi kompozycjami – symfonicznymi, chóralnymi czy tzw. otwartymi. Wielofazową kompozycję zainicjowały długie, statyczne dźwięki unisono oraz mikroklastery, zastępy w przeczuciu nadciągającej

Prof. Mariusz Dubaj

Archiwum prywatne

grozy. Po rozbudowanej ekspozycji ustąpiły one miejsca rozlewnej panoramie jasnych współbrzmień drugiej fazy – nokturnowej. Faza trzecia – ostinatowa, dynamiczna i zmienna metrycznie – prowadzi do wielocłonowej fazy finalnej z dominacją niepokojąco brzmiących sekundowych współbrzmień.

Largo Mariusza Dubaja zabrzmiało w kontekście arcydzieł przeszłości: *Posthorn-Serenade D-dur KV 320* Wolfganga Amadeusza Mozarta (1756–1791) oraz *Koncertu skrzypcowego D-dur* Piotra Czajkowskiego (1840–1893) z solistą Konstantym Andrzejem Kulką. Partytura *Larga* została „odnaleziona” w zbiorach Filharmonii Lubelskiej przez dyrektora artystycznego i jednocześnie pierwszego dyrygenta Wojciecha Rodka podczas przeprowadzki spowodowanej remontem dotych-

czasowej siedziby. Zaowocowało to umieszczeniem utworu w programie 70. sezonu koncertowego. Konsekwentnie zrealizowana wizja dyrygenta oraz wkład pracy orkiestry przyczyniły się do sukcesu wykonawczego *Larga*.

Dzięki inicjatywie dyrekcji Filharmonii Lubelskiej w realizacji jest płyta kompaktowa z nagraniem prawykonania sezonu jubileuszowego. Wielką w tym zasługą Wojciecha Rodka, który dał się poznać filharmonicznej publiczności jako bardzo zdolny, nie stroniący od muzycznych wyzwań dyrygent oraz sprawny menedżer. Wniósł on do lubelskiego życia muzycznego zarówno szerokie kontakty muzyczne, jak i autentyczne zainteresowanie muzyką współczesną, w tym także lubelską.

Dr Ewa M. Zarzycka

UMCS

UNIWERSYTET MEDYCyny I Nauk o Życiu
w Lublinie

zapraszają
do udziału w konkursie

ROWEREM NA UCZELNIĘ

- 1 Przyjedź rowerem na uczelnię
- 2 Wypełnij kupon
- 3 Czekaj na wyniki

www.rowery.lublin.eu/konkurs

www.facebook.com/roweremnauczelnie

www.umcs.pl

Partnerzy:

nextbike

mosir Lublin

BEST WESTERN
Agit
Lublin & okolice
HOTEL & SPA

BIKE boys

SPORTS park
JAZNE MIŁOŚĆ W MIEŚCIE

AMBASADA DARTS

